Co każdy sędzia piłkarski wiedzieć powinien

19 WARSZAWA 38

POLSKI ZWIĄZEK PIŁKI NOŻNEJ

CO KAŻDY SĘDZIA PIŁKARSKI WIEDZIEĆ POWINIEN

WARSZAWA — 1938

D R U K A R N I A
Państwowego Instytutu
Głuchoniemych i Oc.
W A R S Z A W A
Plac 3-ch Krzyży 4-6
T e l e f o n 946-62.

DO SĘDZIÓW I KLUBÓW PIŁKARSKICH!

„Aby pomiędzy piłkarzami, a sędziami panowała dostateczna harmonia i wzajemne zrozumienie, wystarczy gruntowna znajomość przepisów przez obydwie strony" — zdanie to wygłosił jeden z wybitnych działaczy piłkarstwa światowego na kongresie F.I.F.A. przed kilku laty.

W ciągu lat ostatnich możliwość gruntownego poznania przepisów przez zawodników i sędziów piłkarskich w Polsce napotykała na poważne trudności wobec częstych zmian, uzupełnień i coraz to innych interpretacji poszczególnych artykułów prawa gry w piłkę nożną. Trudno było nadążyć za inowacjami, ciężko było rozstrzygnąć wszystkie nasuwające się wątpliwości, niemożliwością poprostu było wydobyć na jaw wszelkie ukryte właściwości ducha przepisów, częstokroć znacznie wpływające na postępowanie sędziów na boisku.

Tym brakom postanowiliśmy w miarę możności zaradzić, te trudności, naruszające harmonijną współpracę sędziów z drużynami piłkarskimi, pragniemy usunąć. W tym też celu oddajemy w ręce sędziów piłkarskich, klubów sportowych i zwolenników prawdziwie pięknej gry w piłkę nożną, ten oto rezultat naszej pracy. Zgromadziliśmy w tej, nie wielkiej przecież książeczce, zarówno dokładną treść aktualnych przepisów gry, jak i zbiór pytań i odpowiedzi na wszystkie dręczące nas często kwestie — staraliśmy się

wszechstronnie naświetlić każde wątpliwe zagadnienie, dążyliśmy do ujawnienia i przeniesienia na boiska sportowe ducha przepisów i prawdziwie rycerskiej walki sportowej. Dajemy wskazówki sędziom i zawodnikom, czynimy wszystko, co jest w naszej mocy, aby istotnie zapanowała ścisła harmonia pomiędzy zawodnikami a sędzią, aby ułatwić i uprościć ich wzajemny stosunek.

W pracy naszej czerpaliśmy materiał ze źródeł przede wszystkim francuskich, udzielonych nam z całą uprzejmością i bezinteresownością przez Commision Régionale des Arbitres de la Ligue du Nord. Tej bratniej organizacji, jak i p. Lucien Leclercq'owi, którego pośrednictwu wiele zawdzięczamy, składamy na tym miejscu podziękowanie.

I jeszcze jedno — wydawnictwo nasze zostało wzorowane na broszurze „L'arbitre", wydanej przez naszch kolegów francuskich. Broszura ta rozeszła się we Francji w ciągu 2 lat w siedmiu wydaniach i w ilości ponad 20000 egz., co świadczy o bardzo szerokim zainteresowaniu nawet widzów zawodów piłkarskich, którzy uzupełnili w ten sposób swą wiedzę piłkarską i znaleźli odpowiedź na szereg wątpliwości.

Marzeniem naszym jest, aby choć dziesiąta część przysięgłych „kibiców" piłkarskich zapoznała się z niniejszą książeczką — może wtedy harmonia i spokój panować będą nie tylko na boisku, ale i na okalających je trybunach.

Wydział Spraw Sędziowskich
Polskiego Związku Piłki Nożnej.

Październik 1938 r.

PYTANIA WSTĘPNE I FORMALNE.

Pytanie 1. Kogo określamy mianem sędziego piłkarskiego?

Odpow. Jest to sportowiec, który złożył z wynikiem dodatnim wszystkie egzaminy teoretyczne i praktyczne przed powołaną do tego Komisją Egzaminacyjną właściwego Wydziału Spraw Sędziowskich i odpowiada wszystkim wymaganiom, stawianym przez Regulamin Sędziowski Polskiego Związku Piłki Nożnej. Tytuł sędziego, uzyskany w wyniku złożonych egzaminów, uprawnia do prowadzenia zawodów piłkarskich, tak towarzyskich, jak i rozgrywanych o mistrzostwo.

P. 2. Jaki jest czas trwania zawodów?

O. Spotkania piłkarskie trwają 90 minut i są rozgrywane w dwóch częściach po 45 minut każda. Po upływie pierwszej połowy gry następuje 5-minutowa przerwa, po czym zespoły zmieniają pierwotnie wylosowane strony boiska.

Jeżeli, w wypadkach szczególnych, jak np. zawody rozgrywane systemem pucharowym, regulamin rozgrywki przewiduje jej przedłużenie w razie wyniku nierozstrzygniętego, sędzia winien zarządzić, po upływie normalnego czasu gry (2 x 45 min.), ponowną przerwę 5-ciominutową. Następnie drużyny rozgrywają dodatkowo 2 razy po 15 minut, przy czym po pierwszych 15 minutach następuje ponowna zmiana boisk, jednakowoż bez żadnej przerwy w grze. Jeżeli w ciągu tej 30-minutowej dogrywki nie nastąpi rozstrzygnięcie wyniku zawodów, sędzia zarządza jeszcze jedną dogrywkę po zmianie boiska, trwającą aż do uzyskania bramki przez którąkolwiek z drużyn, nie

dłużej jednak, niż 30 min. W ten sposób ogólny czas gry nie może przekroczyć 150 minut — w razie braku wyniku w tym czasie, cała rozgrywka zostaje powtórzona w miejscu i czasie, jaki wyznaczy właściwy Wydział Gier i Dyscypliny.

P. 3. Co należy do obowiązków sędziego przed rozpoczęciem zawodów?

O.

a) przybyć na teren rozgrywki przynajmniej na 15 minut przed wyznaczoną godziną zawodów.

b) sprawdzić stan boiska, widoczność linii, stan bramek, by móc w razie potrzeby polecić usunąć dostrzeżone niedokładności i braki,

c) zażądać dla siebie osobnej szatni,

d) sprawdzić obecność sędziów liniowych,

e) udzielić im wskazówek i uzgodnić sposób współpracy,

f) ustalić czas obowiązujący, porównywując zegarek własny z czasomierzami sędziów liniowych,

g) wręczyć przedstawicielom drużyn współzawodniczących formularze sprawozdań sędziowskich w celu wpisania składów osobowych obydwu zespołów, potwierdzonych przez podpis kapitana każdej drużyny,

h) odebrać wypełnione formularze sprawozdań, zwracając uwagę na ich prawidłowe wypełnienie (imiona i nazwiska graczy, podpis kapitana drużyny — atrament, lub ołówek kopiowy; użycie ołówka zwykłego jest niedopuszczalne),

i) wpisać do formularzy sprawozdań wszelkie uwagi i sprzeciwy kapitanów drużyn, dotyczące stanu boiska, terminu rozpoczęcia zawodów, udziału graczy nie uprawnionych do gry itp. Uwagi te winny być podpisane przez zgłaszającego sprzeciw kapitana drużyny,

j) wezwać kapitanów drużyn do losowania przed rozpoczęciem gry,

k) wygrywającemu los pozwolić na decyzję wyboru dowolnej połowy boiska lub też prawa rozpoczęcia gry. Zależnie od decyzji powziętej przez wygrywającego losowanie, drużyna przeciwna uprawniona jest do rozpoczęcia gry, względnie wyboru strony boiska według własnego uznania.

P. 4. Jakie winno być zachowanie sędziego na boisku?

O. Sędzia powinien:

a) stosować się do ducha, a nie do litery obowiązujących przepisów,

b) być kierownikiem - dyrygentem zawodów, nie uzurpując sobie władzy dozorcy, ani policjanta,

c) przerywać zawody jak najrzadziej,

d) wychodzić z założenia, że popełnione wykroczenie nigdy nie powinno wyjść na korzyść drużynie winnej,

e) wymagać bezwzględnego posłuchu u graczy,

f) jeśli sędzia wyraził swą zgodę na obecność tuż obok boiska trenera, lub też kierownika drużyny grającej, zdarzyć się może, iż osoby te pozwalają sobie na poruszanie się wzdłuż linii bocznych, lub bramkowych, udzielając rad swoim graczom, lub też nawet wkraczając na teren gry; jeżeli osoby te przeszkadzają sędziemu, sędzia powinien usunąć je poza bramkę.

P. 5. Jakie są obowiązki sędziego po zakończeniu zawodów?

O. a) uzupełnić sprawozdanie z zawodów przez wpisanie wyniku spotkania cyframi i słownie, wypełnić ponad to wszystkie inne rubryki formularza i podpisać się,

b) wymienić w sprawozdaniu wszystkich graczy napomnianych (Art. 13), opisując okoliczności, towarzyszące i powodujące udzielenie napomnienia,

c) jeżeli sędzia usunął z boiska któregokolwiek z graczy, winien fakt ten również wymienić, opisując w sprawozdaniu szczegółowo powody i okoliczności wykluczenia tak, aby właściwe władze piłkarskie miały wszelkie dane w tej sprawie bez dodatkowych dochodzeń. Nie należy jednak do sędziego stawianie jakichkolwiek wniosków w kierunku ukarania, lub nie karania graczy napomnianych albo wykluczonych z gry,

d) wszelkie wypadki, mające związek z grą, winny również zostać szczegółowo, lecz zwięźle uwidocznione w sprawozdaniu. Dotyczy to w szczególności zmian warunków atmosferycznych i terenowych, kontuzji graczy i t. p.,

e) sprawozdanie sędziowskie sporządza się zasadniczo w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach,

f) w razie braku miejsca na formularzach sprawozdawczych, sędzia przenosi treść sprawozdania na dodatkowy arkusz papieru, który dołącza do formularza,

g) po wypełnieniu, sprawozdania sędziowskie powinny być najdalej w przeciągu 24 godzin dostarczone, względnie wysłane listem poleconym do Wydziału Spraw Sędziowskich OZPN — lub też bezpośrednio do WSS PZPN, jeżeli sędzia prowadził zawody wyznaczone przez Wydział Spraw Sędziowskich PZPN (ligowe, międzyokręgowe, pucharowe itp.),

h) jeżeli sędzia zainkasował od organizatorów spotkania taksę sędziowską, winien wpłacić całkowitą sumę taksy do kasy właściwego WSS osobiście, lub za pośrednictwem poczty, nieprzekraczalnie w przeciągu 24 godzin od chwili ukończenia zawodów,

i) uwagi sędziego interesujące wyłącznie Wydział Spraw Sędziowskich należy napisać na osobnym arkuszu papieru i dołączyć do sprawozdania z zawodów.

Artykuły 1, 2 i 3.

Art. 1.
Pkt. a.
Ilość graczy.

W grze biorą udział dwie drużyny, z których każda składa się conajwyżej z 11-tu graczy.

Na mocy umowy zawartej przed rozpoczęciem gry (za wyjątkiem gier o mistrzostwo, wzgl. gier rozgrywanych według specjalnych regulaminów) dozwolone jest wstawianie rezerwowych graczy na miejsce tych, którzy ulegli nieszczęśliwemu wypadkowi.

Pkt. b.
Rozmiary boiska.

Boisko winno posiadać następujące wymiary:

maksymalna długość	*118.50 m*	*(130 yarodów),*	
minimalna	*„*	*91.15 m*	*(100 „)*
maksymalna szerokość	*91.15 m*	*(100 „)*	
minimalna	*„*	*45.60 m*	*(50 „)*

Pkt. c.
Oznaczenie boiska.

Boisko ograniczone jest liniami granicznymi, z których krótsze nazywają się „liniami bramkowymi", a dłuższe „liniami bocznymi". Linie boczne muszą być prostopadłe do linii bramkowych.

Na każdym rogu boiska ustawia się chorągiewkę wysoką conajmniej na 1.50 m.

Wpoprzek boiska wyznacza się linię środkową, dzielącą boisko na dwie połowy, środek boiska oznacza się punktem i z niego wykreśla się koło o promieniu 9 m (10 yardów).

Pkt. d.
Bramki.

Bramki składają się każda z 2 słupków pionowych wkopanych w ziemię na liniach bramkowych w równej odległości od chorągiewek narożnych, odległych od siebie o 7,32 m (8 yardów) oraz z poziomej poprzeczki na wysokości 2.44 m (8 stóp) od ziemi. Grubość i szerokość słupków i poprzeczki nie może przekraczać 12 1/2 cm.

Pkt. e. Pole bramkowe

W odległości 5,5 m (6 yardów) od słupków bramkowych na zewnątrz wykreśla się linie długie na $5^1/_2$ m prostopadłe do linii bramkowych, a końce ich łączy się liniami równoległymi do linii bramkowych; tak powstałe pola nazywają się „polami bramkowymi".

Pkt. f. Pole karne.

W odległości 16.5 m (18 yardów) od słupków bramkowych na zewnątrz wykreśla się linie prostopadłe do linii bramkowych, długości 16.5 m, a końce ich łączą się liniami równoległymi do linii bramkowych; tak powstałe pola nazywają się „polami karnymi".

Naprzeciw środka każdej bramki w odległości 11 m (12 yardów) od linii bramkowej, umieszcza się znak, który nazywa się „punktem karnym". Z punktu karnego należy zakreślić łuk o promieniu 9.15 metra biegnący na zewnątrz pola karnego.

Pkt. g. Piłka.

Piłka musi być okrągła; powłoka zewnętrzna piłki musi być skórzana, a w żadnym razie nie może być sporządzona z żadnego materiału, któryby mógł zagrażać bezpieczeństwu graczy. Obwód piłki może wynosić od 0 m 71 cm do najmniej 0 m 68 cm. Waga piłki przy rozpoczęciu gry może się wachać od najwyżej 453 gr do przynajmniej 396 gramów.

Pkt. h. Rozmiary boiska w grach międzynarod.

Przy zawodach międzypaństwowych wymiary boiska powinny wynosić: najwyższa długość 100 metrów, a najmniejsza 100 m — szerokość 75 m najmniejsza 64 metry.

Art. 2. Pkt. a. Czas trwania gry.

Gra ma trwać 90 minut, o ile nie nastąpiła uprzednio inna umowa.

Pkt. b. Wybór bramki.

Wygrywająca przy losowaniu drużyna ma prawo wyboru „zaczęcia gry" lub „bramki".

Pkt. c. Zaczęcie gry.

Grę zaczyna się kopnięciem piłki, leżącej na punkcie środkowym boiska, w kierunku bramki przeciwnika. Przed zaczęciem gry muszą być wszyscy przeciwnicy oddaleni od piłki conajmniej o 9 m (10 yardów) i żadnemu z graczy obu drużyn nie wolno przekroczyć linii środkowej w kierunku bramki swych przeciwników przed zaczęciem gry.

Zmiana bramek następuje jedynie po pierwszej połowie gry.

Art. 3.
Pkt. a.
Zmiana stron.

Zmiana bramek następuje jedynie po pierwszej połowie gry.

Pkt. b.
Przerwa.

Przerwa w połowie gry nie może bez zgody sędziego trwać dłużej, niż 5 minut.

Pkt. c.
Ponowne „zaczęcie gry”.

Po zdobyciu bramki przez jedną z drużyn, zaczyna od środka drużyna przeciwna, a po przerwie w połowie gry, ta drużyna, która nie zaczynała na początku gry.

Wszystkie te „zaczęcia gry” mają być wykonane według art. 2 pkt. c.

*
* *

P. 6.
O.

Jakie są wymiary boiska piłkarskiego?

Największa długość wynosi 118.50 metrów, a najmniejsza— 91 m. 15 cm.

Największa szerokość wynosi 91 m. 15 cm., a najmniejsza — 45 m. 60 cm.

W państwach zachodnio-europejskich ustalono zasadniczo, że szerokość boiska do rozgrywania zawodów ekstraklasy winna wynosić przynajmniej 65 mtr., a dla zawodów klas niższych — 60 metrów.

Godnymi polecenia są boiska szerokie, co wpływa dodatnio na przestrzenność i piękno gry.

W razie wątpliwości odnośnie wymiarów boiska istnieje sposób, znakomicie upraszczający dokonanie pomiarów szerokości placu przez sędziego; wystarczy bowiem zmierzyć dokładnie odległość pomiędzy punktem rożnym boiska a linią boczną pola karnego. W tym wypadku należy zastosować następujący wzór:

> odległość wymierzona $\times 2 + 40$ m. 30 cm. = szerokości boiska.

Wyjaśnienie powyższego wzoru jest następujące: odległość pomiędzy słupkami bramkowymi wynosi 7 m. 32 cm., podzielona przez 2 da nam 3 m 66 cm.

Dodajemy do tej cyfry 16 m 50 cm, czyli odległość słupka bramkowego od linii bocznej pola karnego i otrzymamy w zaokrągleniu 20 m 15 cm, co po przemnożeniu przez dwa (w obie strony — wewnętrzna szerokość boiska), da nam 40,30 m. Skoro do uzyskanego rezultatu doda się odległość wymierzoną, również podwójną, otrzymamy właściwą szerokość boiska, z uwzględnieniem dokonanego zaokrąglenia przytoczonych cyfr o 2 centymetry.

A więc, na przykład: gdy odległość od narożnika do linii bocznej pola karnego wynosi 10 m, wówczas szerokość ogólna boiska wynosi w przybliżeniu 60 metrów (10 m × 2 + 40,30 m = 60 m 30 m), jeśli ta odległość wynosi 12 m, wówczas szerokość boiska równa się około 64 metrów i t. d.

W stosunkach polskich wspomniany wzór znajdzie mniejsze zastosowanie praktyczne, niż inny, dotyczący prawidłowości wyznaczenia punktu karnego.

W tym wypadku francuzi podają ułatwienie, polegające na zastosowaniu miar angielskich, a mianowicie: — skoro linia graniczna pola bramkowego winna być oznaczona w odległości 6 yardów od linii bramkowej, linia pola karnego w odległości 18 yardów, a punkt karny 12 yardów, stąd wniosek, że punkt karny winien się znajdować idealnie w równej odległości pomiędzy liniami granicznymi pola bramkowego i pola karnego, co da się bez wielkiego trudu sprawdzić „na oko”. W ten sposób rutynowany sędzia może sobie z łatwością zdać sprawę z niedociągnięć w oznaczeniu boiska.

P. 7. Czy linie boczne i bramkowe mogą być oznaczone rowkami?

O. Nie, gdyż nie tylko piłka może się zatrzymać, lub odbić od brzegów rowka, ale tego rodzaju zagłębienia terenowe mogą zagrażać bezpieczeństwu graczy.

P. 8. Jak więc należy oznaczać boisko?

O. Linie mają być oznaczone kredą, gipsem, lub wapnem, nigdy jednak w sposób, zagrażający bezpieczeństwu, jak np. opiłkami drzewnymi lub t. p. Boisko zaśnieżone najlepiej oznaczyć drobno zmielonym popiołem, lub ciemną farbą, jak np. ochrą.

P. 9. Co panu wiadomo o chorągiewkach narożnych i środkowych?

O. Chorągiewki powinny się znajdować w każdym rogu boiska. Najmniejsza dopuszczalna ich wysokość może wynosić

1 m 50 cm, przy czym paliki nie mogą być zakończone ostro, same zaś chorągiewki winny być koloru możliwie jasnego, dostatecznie rzucającego się w oczy (nie w barwach państwowych).

Identyczne chorągiewki, tych samych wymiarów, powinny być umieszczone w przedłużeniu linii środkowej boiska, w odległości 1 metra na zewnątrz bocznych linii autowych, dla widocznego oznaczenia granic połowy boiska.

P. 10. Jakie są wymiary bramki?

O. Szerokość 7 m 32 cm, — wysokość, mierzona przy słupkach 2 m 44 cm.

P. 11. Czy gracz może wejść na boisko w czasie trwania zawodów?

O. Tak, jeśli zastosował się do przepisów Art. 12, to znaczy, jeśli wszedł na boisko za wiedzą i zgodą sędziego.

P. 12. Czy drużyna może być uzupełniona przez brakującego gracza po rozpoczęciu gry.

O. Tak, w tym wypadku czas nie odgrywa żadnej roli — sędzia musi być jednak zawsze powiadomiony o przybyciu brakującego gracza.

P. 13. Co powinien uczynić gracz, pragnący wejść na boisko już po rozpoczęciu zawodów?

O. Odczekać do chwili, gdy piłka wyjdzie z gry, a tym samym nastąpi chwilowa przerwa w grze, wejść na boisko i zgłosić się do sędziego.

P. 14. Jak zachowuje się sędzia wobec graczy opóźnionych?

O. Jeśli gracz zadośćuczynił postanowieniom przepisów Art. 12, sędzia zgadza się na udział zawodnika w grze. Niezależnie jednak od udzielonego zezwolenia na udział w grze, sędzia powinien sprawdzić w czasie przerwy, lub po skończonych zawodach, czy dany gracz figuruje w składzie drużyny podpisanym przez kapitana — w przeciwnym razie rozbieżność tę odnotowuje w sprawozdaniu sędziowskim.

P. 15. Czy gracz wykluczony, lub kontuzjowany w czasie gry, może być zastąpiony przez innego gracza z poza już uczestniczących w grze?

O. Nie. Gracz wykluczony nie może być zastąpiony w żadnym razie, natomiast w miejsce gracza kontuzjonowanego, wyłącznie jednak podczas spotkań towarzyskich, wolno drużynie wstawić zastępcę, o ile jego nazwisko

wymienione jest w liczbie graczy zapasowych, wskazanych w składzie drużyny, na mocy umowy zawartej przed rozpoczęciem gry.

P. 16. Jaki powinien być obwód piłki nożnej?

O. Przynajmniej 68 cm, a najwyżej 71 cm., mierzonych przed rozpoczęciem gry.

P. 17. Czy linia bramkowa pomiędzy słupkami, powinna być oznaczona?

O. Bezwzględnie tak. Linia bramkowa pomiędzy słupkami powinna być specjalnie widoczna tak, że sędzia jest nawet uprawniony podczas przerwy polecić ponowne oznaczenia startej, lub naruszonej w czasie gry linii bramkowej.

P. 18. Co pan uczyni, zauważywszy, że sznurek, lub rzemyk piłki się rozwiązał i że piłka zmiękła, lub pękła?

O. Przerywam grę, żądając naprawienia uszkodzonej, lub dostarczenia innej piłki i odliczając równocześnie stracony czas.

P. 19. Jaka będzie pańska decyzja, jeśli piłka pęknie podczas strzału i wpadnie do bramki?

O. Jeżeli piłka pęknie przed przekroczeniem linii bramkowej, bramki strzelonej nie uznam.

P. 20. Dlaczego?

O. Ponieważ piłka jest w grze tak długo, dopóki odpowiada przepisom, czyli dopóki ma właściwą wagę, obwód i t. p., co nie ma już miejsca w chwili przekraczania przez nią linii bramkowej. Ponadto bramkarz zostaje wprowadzony w błąd przez zmianę kierunku i zniekształcenie pękniętej piłki. W każdym bądź razie gra zostanie ponownie podjęta przez rzut neutralny, który zarządzę i wykonam w miejscu, gdzie piłka straciła, zdaniem moim, charakter właściwy, odpowiadający przepisom.

P. 21. Od której chwili rozpoczynają się uprawnienia sędziego wobec graczy? Inaczej mówiąc — od kiedy gracze zostają poddani władzy sędziego?

O. Od chwili wkroczenia sędziego na boisko. Mimo to, że czas rozgrywki liczy się dopiero od przepisowego rozpoczęcia gry (czyli, gdy piłka uderzona z punktu środkowego boiska w przód, przejdzie odległość, równą własnemu obwodowi względnie gdy obróci się raz jeden dokoła osi), uprawnienia sędziego w stosunku do graczy

rozpoczynają się niezwłocznie po wejściu sędziego na boisko.

P. 22. Przed zawodami obie drużyny znajdują się już na boisku. Pomiędzy dwoma graczami rozpoczyna się bójka. Pan ich rozdziela. Czy pozwoli pan na udział tych graczy w zawodach.

O. Nie. Wykluczam obydwóch winnych graczy i nie sprzeciwiam się ich zastąpieniu.

P. 23. Przed zawodami sędzia znajduje się już na boisku — jeden z zawodników zachowuje się niewłaściwie, obraża przeciwnika, lub sędziego?

O. Wykluczam winnego z boiska i nie sprzeciwiam się zastąpieniu go przez innego gracza.

P. 24. Jeżeli takiż wypadek ma miejsce po gwizdku sędziego na rozpoczęcie gry?

O. Wykluczam winnych, nie zgadzając się wszakże na wprowadzenie zastępców.

P. 25. Drużyna rozpoczyna grę z ośmiu graczami, ale podczas gry jeden z graczy uległ kontuzji i musi opuścić boisko. Jedna z drużyn dysponuje więc tylko siedmioma graczami na boisku. Co winien zrobić sędzia?

O. Sędzia przerywa grę, gdyż jedna z drużyn składa się tylko z siedmiu graczy. Sędzia stwierdza ten fakt w swym sprawozdaniu do właściwego Wydziału Spraw Sędziowskich.

P. 26. Kto ma prawo wyboru losu, inaczej mówiąc, do kogo należy pierwszeństwo w odpowiedzi na zapytanie sędziego „orzeł, czy reszka", lub t. p.?

O. Kapitan drużyny gości.

P. 27. Co zyskuje kapitan, wygrywający losowanie?

O. Prawo wyboru boiska, lub też prawo rozpoczęcia gry.

P. 28. Co pan nazywa wyborem boiska?

O. Boisko piłkarskie przedzielone jest na dwie części przez linię środkową boiska — kapitan, wygrywający losowanie, wybiera dla swej drużyny dogodniejszą połowę, oświadczając sędziemu: „wybieram tę połowę boiska".

P. 29. Czy może on równocześnie skorzystać z prawa rozpoczęcia gry?

O. Nie, jeżeli kapitan drużyny, wygrywający losowanie, wybrał połowę boiska, wówczas grę rozpoczyna drużyna przeciwna.

P. 30. Jeżeli kapitan, wygrywający losowanie, oświadcza sędziemu, że wybiera rozpoczęcie gry, kto wówczas decyduje o wyborze boiska?

O. Kapitan drużyny przeciwnej, przegrywającej w losowaniu.

P. 31. Czy pozwoli pan rozpocząć grę osobie postronnej, nie należącej do składu żadnej z uczestniczących w rozgrywce drużyn?

O. Nie, jeżeli ma miejsce spotkanie o mistrzostwo, lub t. p.

P. 32. Jaki jest czas trwania zawodów?

O. 90 minut (2 razy po 45 minut) z przerwą 5-ciominutową po upływie pierwszych 45 minut.

P. 33. Czym rozpoczynają się zawody?

O. Zawody rozpoczynają się przez tak zwane „rozpoczęcie gry".

P. 34. Co pan rozumie pod określeniem „rozpoczęcie gry"?

O. Rozpoczęcie gry jest kopnięciem piłki, umieszczonej w środku boiska (na punkcie środkowym), przez dowolnego gracza tej drużyny, której kapitan, w wyniku losowania, uzyskał prawo rozpoczęcia gry.

P. 35. Jakie są specjalne postanowienia, odnoszące się do "rozpoczęcia gry"?

O. Omawia je przepis Art. 2, stwierdzający, że „rozpoczęcie gry" musi być wykonane do przodu, czyli w kierunku bramki przeciwnika.

P. 36. Jakie powinno być ustawienie graczy drużyny, rozpoczynającej grę?

O. Zupełnie dowolne z tym jednakże warunkiem, że przed rozpoczęciem gry (kopnięciem piłki) żaden z nich nie przekroczy linii środkowej w kierunku bramki przeciwnej.

P. 37. Jak mają się ustawić gracze drużyny przeciwnej?

O. Na własnej połowie boiska, nie przekraczając jednak linii koła o promieniu 9 m 15 cm, zakreślonej z punktu środkowego boiska.

P. 38. Gracz, który rozpoczął grę, dotyka piłki po raz wtóry, zanim ona przebyła drogę, równą jej obwodowi (około 70 cm), względnie zanim piłka obróciła się dokoła własnej osi — czyli zanim piłka została wprowadzona w grę?

O. Zarządzam ponowne rozpoczęcie gry przez tę samą drużynę, gdyż gra nie została jeszcze rozpoczęta w sposób właściwy.

P. 39. Od której dokładnie chwili zawody uważane są za roz-

poczęte, to znaczy, od jakiej chwili sędzia winien obliczać czas gry?

O. Od chwili, gdy po gwizdku sędziego na rozpoczęcie gry, piłka wejdzie w grę, to znaczy odbędzie w przód drogę około 70 cm, względnie obróci się raz jeden dokoła własnej osi.

P. 40. Inny gracz dotyka piłki, zanim ona przebyła 70 cm?

O. Zarządzam ponowne rozpoczęcie gry przez tę samą drużynę, gdyż gra nie została jeszcze rozpoczęta w sposób właściwy.

P. 41. Gracz, który rozpoczął grę, dotyka piłki po raz wtóry, już po przebyciu przez nią drogi dostatecznej do wprowadzenia w grę?

O. To jest wykroczenie — rzut wolny pośredni przeciwko drużynie, rozpoczynającej grę.

P. 42. Przy rozpoczęciu gry, gracz podaje piłkę do tyłu, w kierunku własnej bramki, sędzia nakazuje ponowne, przepisowe rozpoczęcie gry, ale identyczny wypadek zachodzi przy rozpoczynaniu gry po zdobyciu bramki. Przyjmując, że zawody są już właściwie od pewnego czasu rozpoczęte, czy sędzia i w tym wypadku powinien znów nakazać ponowne rozpoczęcie gry, czy też uznać niewłaściwe rozpoczęcie za wykroczenie, karalne rzutem wolnym pośrednim?

O. Sędzia zarządza ponowne rozpoczęcie gry, czyli postępuje tak samo, jak i na początku zawodów.

P. 43. Co pan uczyni, jeżeli jednak zawodnik, rozpoczynający grę, trwa w niewłaściwym (nieprzepisowym) rozpoczynaniu gry, czyli, że stale uderza piłkę w kierunku własnej bramki?

O. W razie, jeżeli gracz nadal rozpoczyna grę nie przepisowo, pomimo zwrócenia mu uwagi, wykluczę tego gracza z udziału w grze.

P. 44. Czy ten gracz może być zastąpiony przez zapasowego?

O. Nie.

P. 45. Przed rozpoczęciem gry jeden z przeciwników znajduje się w bliższej odległości od piłki, niż na to pozwalają przepisy (najmniej 9 m 15 cm). Co pan uczyni?

O. Nie daję gwizdka na „rozpoczęcie gry" do chwili, gdy gracz ten nie cofnie się na przepisową odległość.

P. 46. Jeżeli jednak gracz ten nie chce się cofnąć i pozostaje na tym samym miejscu?

O. Napominam go, a w razie niezastosowania się zawodnika do wymagań przepisów, usuwam go z boiska.

P. 47. Czy na miejsce tego gracza może wejść gracz zapasowy?

O. Tak, o ile nie został jeszcze przeze mnie dany znak gwizdkiem na rozpoczęcie gry.

P. 48. Jak długo winna trwać przerwa w połowie zawodów?

O. Pięć minut. Czas ten może ulec przedłużeniu jedynie na skutek nadzwyczajnych okoliczności.

P. 49. Co pan uczyni, jeśli jedna z drużyn, lub nawet i obie drużyny samowolnie przedłużą czas przerwy, opóźniając swe przybycie na boisko?

O. Mimo wszystko daję znak na rozpoczęcie gry, to znaczy, że nie wyczekuję z gwizdkiem do chwili przybycia obu drużyn w pełnych składach, względnie do chwili, gdy już obecne, lecz nie kompletne na boisku zespoły, zostaną uzupełnione.

P. 50. Co mają uczynić gracze, którzy opóźnili swoje wejście na boisko po rozpoczęciu drugiej połowy gry?

O. Gracze ci powinni (zgodnie z Art. 12) wyczekać poza obrębem boiska do chwili przerwy w grze, następnie zaś powiadomić sędziego i uzyskać jego zgodę na wzięcie udziału w grze.

P. 51. Jeśli zawody noszą charakter rozgrywki pucharowej, decydującej, lub t. p. i jeśli po upływie normalnego czasu trwania gry (90 minut) wynik pozostaje nierozstrzygnięty, co pan uczyni?

O Zarządzam przerwę 5-ciominutową, następnie zaś przedłużam zawody o dalsze 30 minut, podzielone na dwie połowy po 15 minut.

P. 52. Czy drużyny zmieniają boisko po upływie normalnego czasu (90 min.) gry?

O. Kapitanowie drużyn losują ponownie tak, jak przy rozpoczęciu gry. Drużyna wygrywająca losowanie, wybiera boisko, lub „rozpoczęcie gry".

P. 53. W razie przedłużenia gry, komu przysługuje pierwszeństwo przy losowaniu?

O. Przedłużenie traktowane jest, jako nowa rozgrywka, a więc sędzia stosuje tryb losowania, przewidziany przy rozpoczęciu gry — prawo pierwszeństwa przysługuje kapitanowi drużyny gości.

P. 54. Czy po pierwszych 15 minutach przedłużenia następuje ponowna przerwa?

O. Nie, drużyny zmieniają tylko boisko i podejmują grę w dalszym ciągu bez żadnej przerwy od „rozpoczęcia gry".

P. 55. Sędzia, wyznaczony do prowadzenia zawodów, spóźnia się i przybywa na boisko już po rozpoczęciu gry, prowadzonej przez innego sędziego, Co ma wówczas uczynić?

O. Z chwilą, gdy gra jest rozpoczęta, wyznaczony sędzia powinien pozostawić kierownictwo zawodów, w rękach tej osoby, która go zastępuje, składając o tym odpowiednie sprawozdanie do właściwego W. S. S.

P. 56. Co ma uczynić sędzia, jeśli w oznaczonej na rozpoczęcie zawodów godzinie, brak na boisku jednej, lub obydwu drużyn?

O. Sędzia winien wejść na boisko ściśle o oznaczonej godzinie i wezwać gwizdkiem drużyny do losowania. W razie nieobecności jednej, lub obu drużyn, sędzia ponownie gwiżdże w 10 minut później, a następnie po upływie dalszych 5 minut. Jeżeli w tym czasie, to znaczy po upływie 15 min. od godziny, oznaczonej na rozpoczęcie zawodów, nie ma na boisku jednej, lub obydwu drużyn, względnie, jeżeli jedna z drużyn jest niekompletna, ten ostatni gwizdek sędziego jest równoznaczny ze stwierdzeniem, że zawody się nie odbędą i sędzia opuszcza boisko, opisując zaszłe fakty w swym sprawozdaniu.

P. 57. Jak postępuje sędzia w wypadku, jeżeli jedna, lub obie drużyny nie stawiają się na boisko po 5-ciominutowej przerwie?

O. Postępuje w sposób podany w odpowiedzi poprzedniej, z tym, że w sprawozdaniu w zawodów winien zaznaczyć, która z drużyn przedłużyła samowolnie 5 minutowy czas przerwy.

P. 58. Kiedy sędzia przerywa zawody w razie zdekompletowania drużyny, czy odczekuje również okres piętnastominutowy?

O. Nie, zawody winny być przerwane niezwłocznie i nie mogą być na nowo podjęte.

P. 59. Czy sędzia winien w każdym razie przestrzegać terminowego rozpoczęcia gry?

O. Tak, z odchyleniami w grach towarzyskich, o ile został o spóźnieniu drużyn uprzedzony i wyraził na to swoją zgodę,

P. 60. Jak winien zachować się sędzia, jeżeli w czasie, ozna-

czonym na rozpoczęcie gry o mistrzostwo, zastaje boisko zajęte przez inne drużyny, które prawdopodobnie nie zdążą ukończyć swego spotkania w takim terminie, aby zwolnić boisko dla mającej się odbyć rozgrywki?

O. W razie, jeżeli sędzia zastaje boisko, na którym ma prowadzić zawody o mistrzostwo zajęte o oznaczonej godzinie, winien odgwizdać przepisane sygnały gwizdkowe w czasie i sposób, przewidziany przepisami. W tym celu może on zwrócić się do sędziego, prowadzącego właśnie zawody z prośbą o krótką przerwę w grze, równie dobrze jednak może wykonać czynności swoje (1 gwizdek o godzinie oznaczonej, drugi w 10 min. później i trzeci po upływie dalszych 5 minut) tuż obok boiska.

P. 61. Czy wolno sędziemu przeprowadzić losowanie w szatni, lub poza boiskiem?

O. Nie, losowanie musi się odbyć bezwzględnie na boisku.

Artykuł 4.

Art. 4. Pkt. a. Zdobycie bramki.	*Bramka jest zdobytą, gdy piłka przejdzie całkowicie linię bramkową pomiędzy słupkami bramkowymi i pod poprzeczką — o ile żaden gracz strony nacierającej jej nie rzucił, nie uderzył, ani nie wniósł rękami i o ile niema innych zastrzeżeń w niniejszych przepisach.*
Pkt. b. Uznawanie wyniku gry	*Gra zostaje wygraną przez drużynę mającą większą ilość zdobytych bramek.* *O ile żadna z drużyn nie zdobyła bramki, lub też ilość zdobytych bramek jest jednakową, gra może być przedłużoną.*
Pkt. c. Uszkodzenie poprzeczki.	*Jeżeli podczas gry poprzeczka zostanie uszkodzoną z jakichkolwiek bądź powodów, wówczas sędzia może uznać bramkę za zdobytą, o ile, jego zdaniem, piłka przeszłaby pod poprzeczką, gdyby ta nie była uszkodzoną.*
Pkt. d. Odbicie się piłki od słupków i t. p.	*Piłka pozostaje w grze po odbiciu się jej od słupków bramkowych, od poprzeczki lub od chorągiewek narożnych, o ile przytem nie opuściła boiska; pozostaje również w grze, gdy w obrębie boiska dotknie się lub odbije od sędziego, lub sędziów liniowych.*
Pkt. e. Aut.	*Piłka przestaje być w grze, gdy wyjdzie całkowicie po za linię bramkową lub boczną czy to po ziemi czy w powietrzu.*

* * *

P. 62. Co Pan orzeknie, jeżeli gracz, wykonywujący wrzut z autu bocznego, skieruje piłkę, nie dotkniętą przez żadnego innego gracza, do bramki przeciwnika i jeżeli piłka wpadnie do bramki?

O. Zarządzę wykonanie rzutu od bramki, gdyż przepis Art 5 stwierdza, że bramka nie może być uzyskana bezpośrednio z wrzutu z autu bocznego.

P. 63. Jaka będzie pańska decyzja, jeżeli gracz, wykonywujący wrzut z autu bocznego, skieruje piłkę, przez żadnego innego gracza nie dotkniętą, do własnej bramki i piłka przekroczy linię bramkową?

O. Zarządzę rzut z rogu, gdyż bramka nie może być uznana jako zdobyta bezpośrednio z wrzutu z autu bocznego (wbrew przepisom Art, 5), przekroczyła natomiast linię bramkową, dotknięta ostatnio przez gracza drużyny broniącej.

P. 64. Czy uzna Pan bramkę, jeżeli bramkarz, usiłując obronić bramkę przed strzałem, łamie i zwala poprzeczkę, podczas gdy piłka wpada do siatki?

O. Tak.

P. 65. A co pan uczyni, jeżeli piłka, zmierzająca nieuchronnie do bramki, odbije się od walącej się właśnie złamanej poprzeczki i wróci na boisko?

O. § 3 Art. 4 przepisów gry powiada: „Jeżeli poprzeczka bramki z jakiegokolwiek powodu łamie się w czasie gry i tym samym zmienia swe położenie, sędzia ma prawo uznać bramkę, jeśli zdaniem jego, piłka przeszłaby pod znajdującą się na właściwym miejscu poprzeczką". A więc w tym przypadku należy bramkę uznać za zdobytą.

P. 66. Co pan uczyni, jeśli piłka odbije się w czasie gry od pana, lub od jednego z sędziów liniowych, zmieniając przy tym kierunek?

O. Nie uczynię nic, gra toczy się w dalszym ciągu.

P. 67. Co pan uczyni, jeżeli piłka z rzutu wolnego pośredniego odbije się od pana i wpadnie do bramki?

O. Jeżeli piłka odbije się ode mnie bezpośrednio po wykonaniu rzutu wolnego pośredniego i wpadnie do bramki, zarządzę rzut od bramki, względnie rzut z rogu — zależnie od tego, która z drużyn wykonywała rzut wolny, broniąca, czy atakująca. Jeżeli jednak piłka odbije się od sę-

dziego, już po zagraniu piłki przez dwóch graczy, wliczając w to wykonawcę rzutu wolnego, i wpadnie do bramki — bramka musi być uznana.

P. 68. Jakiś widz, lub zwierzę (np. pies) wchodzi na boisko w czasie gry, odbija (rozmyślnie, lub przypadkowo) piłkę, będącą właśnie w ruchu i piłka wpada do bramki. Co pan na to?

O. Wykonam rzut neutralny (sędziowski) z tego miejsca, gdzie miał miejsce omawiany wypadek uderzenia piłki przez osobę, lub ciało obce.

P. 69. Jaką pan poweźmie decyzję, jeżeli piłka z rzutu wolnego bezpośredniego (za naruszenie przepisów Art. 9) odbije się o pana i wpadnie do bramki?

O. Uznam bramkę, o ile piłka wpadła do bramki drużyny broniącej, czyli tej, przeciwko której zarządzony został rzut wolny bezpośredni.

P. 70. Dla czego?

O. Ponieważ w danym przypadku sędzia nie może być traktowany, jako czynnik, mogący świadomie zmienić wynik wykonywanego rzutu wolnego, będąc traktowany na równi ze słupkami bramkowymi i t. p. Jeżeli więc piłka, po odbiciu się od sędziego, wejdzie do bramki drużyny przeciwnej w stosunku do tej, która rzut wolny wykonywała, bramka jest ważna.

P. 71. Dla czego zastrzega pan, że bramka będzie ważna jedynie w razie uzyskania jej przez drużynę, wykonywującą rzut wolny bezpośredni?

O. Ponieważ przepis Art. 11 głosi wyraźnie, iż z rzutu wolnego bezpośredniego może być bezpośrednio zdobyta bramka tylko na tej drużynie, przeciwko której rzut został zarządzony.

P. 72. Co pan uczyni, jeżeli przy rzucie od bramki piłka odbije się o sędziego i wpadnie do bramki?

O. Jeżeli piłka wpadnie do bramki przeciwnej, zarządzę rzut od bramki, jeśli zaś do własnej bramki gracza, wykonywującego rzut od bramki, zarządzę rzut z rogu, pod warunkiem jednak, że w obu przypadkach piłka przekroczy uprzednio linię pola karnego.

P. 73. Co pan uczyni, jeżeli piłka po rzucie z rogu odbije się od pana i wpadnie do bramki?

O. Uznam bramkę.

P. 74. Co pan uczyni, jeżeli piłka, w drodze z boiska, odbije się od chorągiewki narożnej i powróci na boisko?

O. Nie przerywam gry.

P. 75. A jeśli piłka wyjdzie poza obręb boiska, obalając chorągiewkę narożną?

O. Jeżeli ostatnio zagrał piłkę zawodnik drużyny broniącej, zarządzę na korzyść drużyny przeciwnej wrzut z autu bocznego z tego miejsca, w którym piłka wyszła po za boisko — jeśli jednak ostatnio w kontakcie z piłką był gracz drużyny atakującej, zarządzę rzut od bramki.

P. 76. Co pan orzeknie, jeżeli jeden z graczy, znajdujący się tuż obok bramki, otrzyma przypadkowo piłkę pomiędzy kolana i skoczy do bramki razem z piłką?

O. Uznam bramkę.

P. 77. Po rzucie z rogu, piłka w locie przekracza linię autową, ale pędzona wiatrem, powraca na boisko. Co pan uczyni?

O. Zarządzę rzut od bramki, ponieważ piłka wyszła po za granice boiska.

P. 78. Czy uzna pan bramkę za zdobytą, jeżeli większa część piłki przekroczyła linię bramkową?

O. Nie, gdyż piłka musi całkowicie przekroczyć linię, aby bramka mogła być uznana.

Artykuł 5.

Art. 5. Rzut z autu.

Gdy piłka przekroczy całkowicie linię boczną, jeden z graczy drużyny, która nie dotknęła się ostatnio piłki w obrębie boiska, wrzuca ją na boisko z miejsca, w którym ona przeleciała ponad linią. W chwili wrzucania piłki gracz musi stać na obu stopach, zwrócony twarzą do boiska, przy czym części obu stóp muszą się znajdować bądź na linii bocznej, bądź poza nią, gracz musi wrzucić piłkę obiema rękami ponad głową w dowolnym kierunku, po czym piłka jest od razu w grze. Z rzutu tego bramka nie może być bezpośrednio zdobytą, a wrzucającemu nie wolno dotknąć piłki ponownie, zanim nie dotknie jej inny gracz. W razie złego wykonania rzutu rękami z poza linii bocznej, rzut ten wykonuje drużyna przeciwna.

* * *

P. 79. Czy gracz wykonywujący wrzut z autu bocznego, może stać zwrócony plecami do boiska?

O. Nie, gracz musi być obrócony do boiska przodem, to znaczy stać z twarzą, skierowaną w stronę którejkolwiek części placu gry.

P. 80. Czy gracz, wrzucający piłkę z autu bocznego może stać w rozkroku.

O. Tak.

P. 81. Czy może gracz, wrzucający piłkę z autu bocznego, stać na linii bocznej, lub dotykać jej którąkolwiek częścią stóp?

O. Tak, przepis bowiem głosi, że gracz winien w chwili wyrzutu stać na ziemi dotykając którąkolwiek częścią obu stóp linii bocznej, albo też terenu na zewnątrz linii bocznej.

P. 82. W jakiej odległości od linii bocznej i na zewnątrz niej może się znajdować gracz, wrzucający piłkę z autu bocznego?

O. Żadna odległość nie jest przepisami określona, nie mniej jednak gracz powinien się znajdować wewnątrz ogrodzenia okalającego boisko, zresztą trudno by mu było nawet wrzucić na boisko piłkę z większej odległości.

P. 83. Czy wolno mu upuszczać piłkę swobodnie na boisko?

O. Nie, gracz obowiązany jest do wrzucenia piłki.

P. 84. Czy wolno mu wrzucić piłkę do własnej bramki?

O. Tak.

P. 85. Czy wolno mu rzucać piłkę z ponad barków?

O. Nie, przepisowym jest wrzut tylko z ponad głowy.

P. 86. Czy wolno wrzucać piłkę z autu bocznego jedną ręką, nadając jej drugą ręką tylko kierunek?

O. Nie.

P. 87. W którym kierunku musi być wrzucona piłka z autu bocznego.

O. W kierunku dowolnym.

P. 88. Podczas wykonywania wrzutu z autu bocznego, gracz, stojący zupełnie przepisowo, wznosi piłkę ponad głowę i przypadkowo upuszcza piłkę po za siebie. Co pan uczyni?

O. Polecam ponowić wykonanie wrzutu przez tę samą drużynę.

P. 89. Czy gracz, który wykonał wrzut z autu bocznego, powinien pozostać na miejscu, nie w chodząc na boisko, tak długo, aż piłka zostanie zagrana przez innego zawodnika?

O. Gracz, który wykonał wrzut z autu bocznego przepisowo, uprawniony jest do natychmiastowego wejścia na boisko i do wzięcia udziału w grze — to znaczy, że wolno mu się ustawić, zastawiać przeciwnika itp., nie wolno jednak zagrać piłki wcześniej, zanim nie dotknie jej jakikolwiek inny gracz dowolnej drużyny.

P. 90. Co pan zarządzi, jeżeli gracz który właśnie wykonał wrzut z autu bocznego, zagra piłkę, zanim zostanie ona dotknięta przez innego gracza?

O. Uznam to za wykroczenie i nakażę rzut wolny pośredni.

P. 91. Czy wolno graczowi wyjść po za boisko dla wykonania rzutu wolnego?

O. Tak.

P. 92. Czy uzna pan bramkę, jeżeli zaraz po dokonanym wrzucie piłki z autu bocznego inny jakiś gracz skieruje piłkę bezpośrednio do siatki?

O. Tak.

P. 93 Czy gracz może być „spalonym" podczas wrzutu z autu bocznego?

O. Nie, gracz, otrzymujący piłkę bezpośrednio od wykonawcy wrzutu z autu bocznego nigdy nie jest spalonym.

P. 94. Czy wolno graczowi, wykonywującemu wrzut z autu bocznego, trzymać piłkę w jednej ręce, a rzut wykonać drugą?

O. Nie, piłka musi być bowiem wrzucona oburącz.

P. 95. Czy z wrzutu z autu bocznego może być bezpośrednio zdobyta bramka?

O. Nie — przepis Art. 5 głosi między innymi: „bramka nie może być zdobyta bezpośrednio z wrzutu piłki z autu bocznego".

P. 96. Gracz, wrzucający piłkę z autu bocznego, odbija piłkę od ziemi przed właściwym wykonaniem wrzutu. Czy to jest karalne?

O. Nie.

P. 97. Jeżeli wrzut z autu bocznego został nieprzepisowo wykonany, jaką stosuje pan sankcję?

O. Nakazuję ponowny wrzut z autu bocznego, jednak już przez gracza drużyny przeciwnej.

P. 98. A jeśli ten gracz również wrzuca piłkę nie przepisowo?

O. Przyznaję wrzut z autu bocznego tej drużynie, która popełniła poprzedni błąd.

P. 99. Czy nie sądzi pan, że gracze, którzy stale popełniają błędy przy wykonywaniu wrzutu z autu bocznego, powinni zostać upomnieni za to?

O. Jeżeli będę uważał, że błędy popełniane są rozmyślnie, celowo, wówczas skorzystam z uprawnień, jakie daje mi przepis Art. 13 i zakwalifikuję te wykroczenia, jako nie-

sportowe zachowanie, połączone z niesubordynacją wobec zarządzeń sędziego.

P. 100. Cóż pan uczyni wobec tego?

O. Napomnę winnych graczy, w razie dalszych wykroczeń, będę wykluczał ich z gry, aż do chwili, gdy liczba graczy dojdzie do siedmiu w jednej z drużyn. Nie mniej jednak, po wykluczeniu gracza, wznowienie gry następuje przez wrzut z autu bocznego, wykonany przez drużynę przeciwną.

P. 101. Piłka przekracza właśnie granice boiska, to znaczy linię boczną, lub bramkową, ale jeden z graczy dotyka piłki ręką tak, że teraz wychodzi ona zdecydowanie po za boisko. Co pan zdecyduje?

O. Decyduje w tym przypadku jedynie położenie piłki. Jeżeli więc, zdaniem sędziego, piłka pozostawała jeszcze na boisku, należy zarządzić rzut wolny, w przeciwnym zaś razie następuje normalny wrzut z autu bocznego, rzut od bramki, lub rzut z rogu zależnie od tego, który gracz ostatnio był w kontakcie z piłką.

P. 102. Skoro gracz, wykonywujący wrzut z autu bocznego, jest uprawniony do natychmiastowego wejścia na boisko i do wzięcia udziału w grze, zanim jeszcze inny gracz dotknie piłki, czy nie należy obawiać się, że gracz ten będzie wrzucał piłkę w biegu, już w trakcie wkraczania na boisko?

O. Gracz — wykonawca wrzutu z autu bocznego, mimo posiadanego prawa natychmiastowego wzięcia udziału w grze, musi jednak wyraźnie zaznaczyć moment zatrzymania się w miejscu dla wykonania wrzutu tak, aby obie jego stopy równocześnie dotykały ziemi — znaczy to, że gracz, wykonywujący wrzut w biegu, popełnia wykroczenie przeciwko przepisom Art 5, czyli wykonywuje wrzut niewłaściwie.

Artykuł 6.

Art. 6. Spalony („offside")

Gdy jakikolwiek gracz uderza piłkę, wówczas każdy gracz tej samej drużyny, który w chwili tego uderzenia znajduje się bliżej linii bramkowej przeciwnika, jest spalony (off-side) i nie wolno mu dotykać piłki, ani w jakikolwiekbądź sposób przeszkadzać przeciwnikowi, lub wpływać na przebieg gry, dopóki piłka nie zostanie ponownie uderzoną przez jakiegokolwiek gracza, chyba, że w chwili pierwszego uderzenia, o którym mowa, dwóch jego przeciwników znajduje się bliżej linii bramkowej.

Żaden gracz nie jest spalony przy rzucie od bramki, przy rzucie z rogu i z autu, jak również gdy piłka została ostatnio uderzona przez jednego z przeciwników, lub gdy gracz znajdował się na własnej połowie boiska w chwili uderzenia piłki przez gracza tej samej drużyny.

* * *

P. 103. Kiedy gracz jest „spalony"?

O. Gracz jest „spalony" i nie może brać udziału w grze wtedy, gdy znajduje się bliżej linii bramkowej przeciwnika, niż gracz jego własnej drużyny, będący w posiadaniu piłki; przy czym równocześnie „spalenie" gracza zależy od tego, ilu przeciwników jest pomiędzy nim, a linią bramkową przeciwnika — gracz jest „spalony", gdy ma przed sobą mniej, niż dwóch przeciwników.

P. 104. W której chwili ustala pan, że gracz jest „spalony" — czy w momencie podania mu piłki, czy też w chwili odebrania jej przez kwestionowanego gracza?

O. W chwili podania piłki.

P. 105. Czy wobec tego należy odgwizdywać spalonego zawsze w chwili podania piłki?

O. Nie, jeśli bowiem przypuszczam, że piłka może być przejęta przez przeciwnika, to znaczy, że podanie, przeznaczone dla gracza spalonego, może być przejęte przez gracza drużyny broniącej, przeczekam chwilę i zagwiżdżę wtedy dopiero, gdy piłka z pewnością dotrze bezpośrednio do gracza spalonego.

P. 106. Czy gracz może być spalony podczas wykonywania rzutu wolnego?

O. Tak.

P. 107. Czy gracz może być spalony podczas wrzutu z autu bocznego?

O. Nie.

P. 108. Czy gracz może być spalony podczas rzutu z rogu?

O. Nie, ale przywilej ten ustaje natychmiast po zagraniu piłki przez innego gracza, niż wykonawca rzutu z rogu.

P. 109. Gracz, znajdujący się na pozycji spalonej, biegnie za piłką — w międzyczasie jest atakowany przez przeciwnika — czy przez ten fakt gracz przestaje być spalonym?

O. Nie.

P. 110. Czy należy odgwizdywać spalonego wówczas, gdy gracz, będący na pozycji spalonej, nie bierze żadnego czynnego udziału w grze?

O. Nie.

P. 111. Czy należy odgwizdywać spalonego wówczas, gdy gracz znajduje się na pozycji spalonej i zasłania przeciwnika, względnie uniemożliwia mu wkroczenie w grę?

O. Tak.

P. 112. Czy należy odgwizdywać spalonego, gdy gracz, będący na pozycji spalonej, otrzyma piłkę od przeciwnika?

O. Nie.

P. 113. Czy gracz przestaje być spalonym, jeżeli, będąc na pozycji spalonej otrzyma piłkę, która w drodze od jednego z jego partnerów, odbiła się od sędziego?

O. Nie.

P. 114. Czy gracz przestaje być spalonym, jeżeli piłka odbiła się od poprzeczki, lub słupków bramkowych?

O. Nie.

P. 115. Czy gracz może być spalonym, jeśli znajduje się bliżej własnej bramki, niż gracz tej samej drużyny, posiadający piłkę?

O. Nie.

P. 116. Dlaczego?

O. Ponieważ gracz, który w chwili podania piłki znajduje się dalej od linii bramkowej przeciwnika, niż gracz, posiadający piłkę, nie jest spalony i nie może nim być.

P. 117. Czy gracz może być spalonym w chwili podania piłki do tyłu?

O. Tak, jeżeli posiadacz piłki poda ją do tyłu, a gracz, będący na pozycji spalonej, cofnie się dla zagrania piłki.

P. 118. Czy gracz atakujący, będąc przed bramkarzem przeciwnym i mając obok siebie, na tej samej linii, innego przeciwnika, jest spalony?

O. Tak, gdyż przepis głosi, że dla uniknięcia spalonego, gracz musi mieć w chwili podania mu piłki, dwóch graczy przed sobą, to znaczy pomiędzy nim a linią bramkową drużyny atakowanej.

P. 119. Czy gracz może być spalonym na własnej połowie boiska?

O. Nie.

P. 120. Wszyscy gracze (prócz bramkarza) drużyny „A" są w ataku na polu drużyny „B", ale jeden z graczy drużyny „B" znajduje się sam na polu „A". Czy gracz ten jest spalony

O Tak.

P. 121. Gracz na pozycji spalonej powraca na własną połowę boiska dla zagrania podanej tam piłki — czy przestaje być przez to spalonym?

O. Nie, w tym przypadku pozostaje nadal spalonym, mimo, że wchodzi w posiadanie piłki na własnej połowie boiska, gdyż decydującą jest chwila podania, a nie otrzymania piłki, a gracz był spalony w chwili podania.

P. 122. Podczas wykonania rzutu od bramki, piłka, natychmiast po przekroczeniu linii pola karnego, wchodzi w posiadanie przeciwnika, który nie ma przed sobą dwóch graczy drużyny broniącej. Czy gracz ten jest spalony?

Q. Nie.

P. 123. Dlaczego?

O. Ponieważ otrzymał piłkę od przeciwnika, wykonywującego rzut od bramki.

P. 124. Po rzucie od bramki, piłkę otrzymuje bezpośrednio gracz drużyny, wykonywującej ten rzut, który nie ma przed sobą dwóch przeciwników. Czy gracz ten jest spalony?

O. Nie gdyż bezpośrednio po rzucie od bramki nie może być spalonego.

P. 125. Czy należy odgwizdać spalonego, takiego gracza, który miał przed sobą dwóch przeciwników w chwili, gdy piłka została mu podana, a wszedł w posiadanie piłki dopiero po przebiegnięciu kilku kroków w przód, znalazłszy się w ten sposób tylko wobec przeciwnego bramkarza, po ominięciu obrońcy?

O. Nie, gracz ten nie jest spalonym, ponieważ miał dwóch przeciwników przed sobą w chwili podania mu piłki, a tylko ten moment jest decydujący w ocenie spalonego.

P. 126. Czy może pan wymienić wszystkie okoliczności, w jakich gracz nie jest spalonym i pozostaje w grze?

O. Pozostaje w grze, czyli nie jest spalonym gracz, który:

a) jest na własnej połowie boiska,
b) otrzymuje piłkę od przeciwnika,
c) znajduje się bliżej własnej bramki w chwili zagrania piłki przez jednego z współgraczy,
d) bierze udział w grze, mając przed sobą przynajmniej dwóch przeciwników,
e) podczas wrzutu z autu bocznego,
f) podczas rzutu z rogu,
g) podczas rzutu od bramki, wykonanego przepisowo, t. zn. gdy piłka wychodzi poza linię pola karnego,
h) podczas rzutu neutralnego (sędziowskiego).

P. 127. Gracz atakujący, spostrzegłszy, że jest spalonym, wchodzi do bramki przeciwnika i oczekuje zupełnie biernie na przeminięcie danego okresu gry. W tym czasie jeden z jego współgraczy uzyskuje bramkę. Czy należy bramkę uznać, czy też nie, mając na uwadze, że fakt znajdowania się przeciwnika w bramce mógł wpłynąć deprymująco na bramkarza?

O. Bramkę należy uznać, jeżeli omawiany gracz zachowywał się bierne, w żaden sposób nie wpływając na akcję obronną

bramkarza, nie przeszkadzając mu ani ruchem, ani nawet słowem, czy okrzykiem.

P. 128. Przy wykonywaniu rzutu wolnego z 25 – 30 metrów od bramki, gracze drużyny atakującej ustawiają się na przedpolu bramki, gdyż mają przed sobą, prócz bramkarza, jednego z obrońców, który stoi tuż przy słupku bramkowym, w minimalnej odległości od linii autu bramkowego. Na chwilę przed wykonaniem rzutu wolnego, już po gwizdku sędziego, wspomniany obrońca schodzi z boiska, pozostawiając w ten sposób przeciwników na pozycji spalonej. Co ma uczynić sędzia?

O. Gracz, który schodzi z boiska tuż przed wykonaniem rzutu wolnego, popełnia czyn niesportowy, wyraźnie usiłując wprowadzić sędziego w błąd. W tym przypadku sędzia nie powinien odgwizdywać spalonego bezpośrednio po wykonaniu rzutu wolnego (chyba, że spalony zaistnieje w następstwie dalszej gry), gry nie przerywać i uznać bramkę, zdobytą w tych okolicznościach. — Inaczej jednak przedstawiać się musi stanowisko sędziego, jeżeli obrońca sprowokuje spalonego kilku przeciwników przez nagłe wysunięcie się w przód. Wtedy obowiązkiem sędziego jest spalonego odgwizdać.

P. 129. W czasie akcji napadu, jeden z graczy, widząc, że jest spalonym, schodzi z boiska po za jedną z linii granicznych. Bramkarz drużyny broniącej zatrzymuje strzał do bramki, odbijając go w pole — wówczas wspomniany gracz atakujący powraca na boisko, dopada piłki i strzela bramkę: — czy należy ją uznać?

O. Zależy to w zupełności od przebiegu i rozwoju sytuacji na boisku. Jeśli więc gracz omawiany opuścił boisko w wyniku prowadzonej akcji przypadkowo, lub z rozpędu i powrócił na boisko natychmiast, czyli jeszcze w chwili strzału, obronionego przez bramkarza, gracz ten może zagrać piłkę, odbitą przez bramkarza i uzyskać ważną bramkę. — Jeżeli jednak gracz zszedł z boiska celowo i pozostał jakiś czas po za linią, ograniczając się do obserwacji przebiegu wypadków, popełnia tym samym wykroczenie przeciwko przepisom Art. 12 i może powrócić na boisko dopiero w chwili przerwy w grze i za zgłoszeniem się u sędziego. W przeciwnym razie sędzia bramki oczywiście nie uzna i zarządzi rzut wolny pośredni w kierunku drużyny tego gracza.

P. 130. Obrońca jednej i napastnik drugiej drużyny zderzają się

w walce o piłkę i padają obaj na ziemię już poza linią autu bramkowego. Piłkę, pozostałą na boisku, podejmuje bramkarz i wybija ją w pole, tak jednak nieszczęśliwie, że otrzymuje ją przeciwnik, który natychmiast strzela w stronę bramki. Napastnik, który uprzednio leżał za linią autową, podnosi się, wbiega na boisko, otrzymuje piłkę i strzela bramkę, podczas, gdy wspomniany uprzednio obrońca nadal pozostaje za linią. Czy bramka jest ważna?

O. Sędzia musi w tym wypadku wyjść z założenia, że upadek obu graczy, a więc i obrońcy, stanowił przypadek nie zamierzony, wobec czego napastnik, który wcześniej się podniósł, wrócił na boisko i strzelił bramkę, był spalony, gdyż w chwili strzału nie miał przed sobą dwóch przeciwników, a piłkę otrzymał podaną w przód, od gracza będącego bliżej własnej bramki. Tym samym strzelonej bramki uznać nie należy.

P. 131. Bramkarz i obrońca stoją obaj na linii bramkowej, obrońca odbija głową silny strzał na bramkę, przy czym traci równowagę i pada w bramce po za linią. Tymczasem piłkę odbitą otrzymuje napastnik przeciwny „A", który podaje do przodu drugiemu napastnikowi „B", a ten strzela bramkę. Gracz „B" w chwili podania nie ma pomiędzy sobą a linią bramkową dwóch przeciwników, gdyż obrońca leży w siatce. Jaką należy wydać decyzję?

O. Bramka jest ważna, upadek obrońcy po za granicami boiska był konsekwentnym wynikiem gry, a więc gracz „B" miał jednak przed sobą dwóch przeciwników, biorących udział w grze.

P. 132. Jeden z napastników, znajdując się na pozycji spalonej na polu karnym przeciwnika, wzywa głośno jednego ze swych współgraczy do podania mu piłki. W tym momencie, obrońca, przekonany że sędzia odgwiżdże spalonego, zatrzymuje spokojnie ręką piłkę, podaną spalonemu graczowi. Czy sędzia ma odgwizdać spalonego, czy też grę rękami?

O. Sędzia winien stwierdzić wykroczenie przeciw przepisom Art. 9 na polu karnym i zarządzić rzut karny.

UWAGA: „Wykresy ilustrujące przepisy postanowień, dotyczących spalonego" — patrz w załączniku.

Artykuł 7 i 8.

Art. 7. Rzut od bramki i z rogu.

Gdy piłka przejdzie całkowicie linię bramkową, dotknięta po raz ostatni na boisku przez gracza drużyny nacierającej, wtedy jakikolwiek gracz drużyny broniącej bije rzut od bramki bezpośrednio poza pole karne, z któregokolwiek miejsca tej połowy pola bramkowego, które leży bliżej punktu wyjścia piłki na aut; lecz jeżeli piłka była po raz ostatni na boisku dotknięta przez gracza drużyny broniącej, wtedy jakikolwiek gracz drużyny nacierającej bije rzut z rogu, z odległości nieprzekraczającej 91.5 cm (1 yard) od chorągiewki narożnej. W obu wypadkach muszą wszyscy przeciwnicy oddalić się przynajmniej o 9 m (10 yardów) od piłki, aż do chwili wykonania rzutu.

Art. 8. Pkt. a. Bramkarz.

Bramkarzowi wolno, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w art. 7 i 10, na własnym polu karnym używać rąk do gry, lecz nie wolno mu piłki nosić.

Pkt. b. Atakowanie bramkarza.

Bramkarza nie wolno trącać, chyba, że trzyma piłkę w rękach, przeszkadza graczom drużyny przeciwnej lub znajduje się po za granicami pola bramkowego.

Pkt. c. zmiana bramkarza

Bramkarz może być zmieniony w czasie gry, ale za uprzednim zawiadomieniem sędziego.

* * *

P. 133. Jaka odległość od piłki obowiązuje przeciwników przy wykonywaniu rzutu z rogu?

O. | 9 metrów 15 centymetrów.

P. 134. Czy pozwoli Pan wykonawcy rzutu rożnego na przesunięcie, lub usunięcie chorągiewki narożnej?

O. Nie.

P. 135. Czy wykonawca rzutu rożnego może ponownie zagrać piłkę, zanim dotknie jej jakikolwiek inny gracz, inaczej mówiąc, czy wolno mu biec z rogu, prowadząc piłkę?

O. Nie, gracz taki popełnia wykroczenie, karane rzutem wolnym pośrednim.

P. 136. Czy wykonawca rzutu rożnego może ponownie zagrać piłkę, odbitą od słupków bramkowych, lub sędziego?

O. Nie, gdyż popełnia w ten sposób takież wykroczenie, jak przy kolejnym dwukrotnym zagraniu piłki bezpośrednio.

P. 137. Przy rzucie z rogu, wykonawca rzutu ustawia piłkę na linii bramkowej w przepisowej odległości od rogu boiska i wybija piłkę rozmyślnie na aut. Co powinien sędzia postanowić w stosunku do gracza i przebiegu dalszej gry?

O. Należy upomnieć wykonawcę rzutu z rogu i nakazać ponowienie rzutu z rogu, ponieważ piłka, ustawiona na linii autu bramkowego, nie przeszła 70 cm. w obrębie pola gry i nie może być uważana za znajdującą się w grze. W razie ponownego rozmyślnego wybicia piłki na aut przez wykonawcę rzutu rożnego, należy gracza tego usunąć z boiska.
Jeśli jednakowoż piłka została umieszczona na linii autu bocznego w odległości ponad 70 cm. od linii bramkowej boiska i gracz, wykonywujący rzut z rogu, w tym przypadku wybił piłkę rozmyślnie na aut bramkowy, sędzia zarządza rzut od bramki, stwierdzając tym samym, że piłka została prawidłowo wprowadzona w grę po wykonaniu rzutu z rogu.

P. 138. Czy bramka, zdobyta bezpośrednio z rzutu rożnego jest ważną i zdobytą prawidłowo?

O. Tak, bramka jest ważna.

P. 139. Co pan zadecyduje, jeżeli, przy rzucie od bramki, piłka po przekroczeniu linii pola karnego, zostanie zwrócona przez silny wiatr i wpadnie do bramki drużyny, wykonywującej rzut od bramki?

O. Zarządzę rzut z rogu, gdyż piłka przekroczyła linię autu bramkowego, dotknięta ostatnio przez gracza drużyny

broniącej. Bramka zaś nie może być zdobyta bezpośrednio z rzutu od bramki.

P. 140. A jak pan orzeknie, jeżeli w takim samym wypadku piłka zostanie przez wiatr zaniesiona bezpośrednio po rzucie od bramki do bramki przeciwnej?

O. Zgodnie z poprzednim uzasadnieniem zarządzę rzut od bramki, gdyż bramka nie może być zdobyta bezpośrednio po rzucie od bramki, wykonywanym przez przeciwną, lub własną drużynę.

P. 141. Rzut od bramki zostaje wykonany w ten sposób, że jego wykonawca lekko wysyła piłkę po za obręb pola karnego do jednego z graczy własnej drużyny, ten z kolei zwraca piłkę na pole karne do rąk bramkarza, który bierze piłkę w ręce i wybija ją na boisko.

O. Nie przerywam gry, rzut od bramki został wykonany przepisowo.

P. 142. Przy rzucie od bramki, wykonawcy tego rzutu nie udaje się wykop i piłka, lekko pchnięta, toczy się po ziemi, wychodząc jednak po za pole karne?

O. Rzut od bramki został wykonany przepisowo.

P. 143. Przy rzucie od bramki, piłka wykracza po za obręb boiska.

O. Rzut od bramki został wykonany przepisowo, jeżeli piłka przeszła 70 cm.

P. 144. Przy rzucie od bramki wybija piłkę bramkarz. Po wyjściu po za granice pola karnego, piłka zostaje zawrócona przez silny wiatr i toczy się po polu karnym w kierunku bramki, wobec czego bramkarz podejmuje ją rękami z ziemi i wybija w pole. Co pan uczyni?

O. Zarządzę rzut wolny pośredni na korzyść drużyny przeciwnej za dwukrotne kolejne zagranie piłki przez bramkarza.

P. 145. Obrońca wykonywuje rzut od bramki w ten sposób, że piłka, słabo uderzona i zawrócona przez wiatr, toczy się do bramki, nie przekroczywszy przed tym pola karnego. Obrońca bierze piłkę do rąk i ustawia ją ponownie na granicy pola bramkowego, zdając sobie sprawę, że piłka nie wyszła po za pole karne, a więc rzut od bramki winien być ponowiony.

O. Zarządzam powtórzenie rzutu od bramki, ponieważ piłka nie wyszła po za pole karne.

P. 146. Po rzucie od bramki, piłka, przekroczywszy linię pola

karnego, została zawrócona przez wiatr do bramki i wpada pomiędzy słupki, dotknąwszy uprzednio jednego z graczy drużyny broniącej (nie wykonawcę rzutu od bramki).

O. Uznaję bramkę.

P. 147. Przy rzucie od bramki, bramkarz wybija piłkę, jednak nie przekracza ona granicy pola karnego.

O. Rzut od bramki winien być powtórzony.

P. 148. Przy rzucie od bramki wykonawca rzutu uderza piłkę tak słabo, że nie przekracza ona pola karnego. Widząc to, inny gracz tej samej drużyny, dobiega do piłki i wybija ją po za granice pola karnego?

O. Rzut od bramki winien być ponownie wykonany.

P. 149. Drużyna, wykonywująca rzut od bramki, mimo kilkakrotnego wznowienia rzutu, nie wybija piłki po za pole karne.

O. Jeżeli sędzia widzi wyraźnie rozmyślność w niewłaściwym wykonywaniu rzutu, winien upomnieć wykonawcę rzutu od bramki, a w dalszym ciągu, w razie powtórzenia takiego wykonania rzutu, gracza winnego wykluczyć z gry. Następnie nakazuje ponowne wykonanie rzutu od bramki.

P. 150. Przy rzucie od bramki, piłka. wybita z linii pola bramkowego, napotyka na swej drodze jednego z przeciwników, zanim jeszcze przekroczyła linię pola karnego. Przeciwnik stopuje piłkę i strzela, uzyskując bramkę?

O. Jeżeli piłka nie przekroczyła linii pola karnego, bramka nie jest ważna i należy ponowić rzut od bramki.

P. 151. Przy rzucie od bramki, wykonawca rzutu wysuwa piłkę swemu partnerowi po za polem karnym, ten zaś zwraca piłkę własnemu bramkarzowi na pole karne. W tym czasie jeden z przeciwnych napastników wybiega, odbiera z przed rąk bramkarza piłkę i strzela do bramki. Czy bramka, zdobyta w ten sposób jest ważna?

O. Tak, bramka jest zdobyta przepisowo.

P. 152. Czy, w czasie rzutu od bramki, przeciwnicy mogą pozostawać na polu karnym drużyny, wykonywującej rzut od bramki?

O. Tak, mogą oni pozostawać na polu karnym, byle w odległości nie mniejszej, niż 9, 15 m. od piłki z tym jednak, że nie wolno im piłki dotknąć, zanim nie przekroczy ona linii pola karnego — w tym wypadku rzut od bramki winien być ponownie wykonany.

P. 153. Ile kroków wolno przejść bramkarzowi, trzymającemu piłkę w rękach?

O. Cztery kroki.

P. 154. Czy bramkarzowi wolno przejść więcej, niż cztery kroki, podrzucając piłkę do góry rękami?

O. Nie.

P. 155. Czy wolno bramkarzowi przejść więcej, niż cztery kroki, odbijając piłkę rękami od ziemi?

O. Tak.

P. 156. Czy wolno bramkarzowi dotykać piłki rękami po za polem karnym?

O. Nie. W takim wypadku zagranie piłki rękami przez bramkarza jest równie karygodne, jak i ze strony każdego innego gracza — należy zarządzić rzut wolny bezpośredni.

P. 157. Jeżeli bramkarz złapał piłkę w ręce w pobliżu granicy pola karnego i przebiega cztery kroki z piłką w ręku na polu karnym, a piąty krok czyni już po za linią pola karnego, co pan uczyni, mając na względzie, że bramkarz dopuścił się równocześnie dwóch wykroczeń?

O. Zarządzę rzut wolny bezpośredni z po za granicy pola karnego, gdyż z dwóch przewinień cięższym było zagranie piłki rękami po za polem karnym.

P. 158. Bramkarz, który upadł wraz z piłką na ziemię, posuwa się na kolanach, czyniąc w ięcej, niż cztery kroki. Co pan zarządzi?

O. Rzut wolny pośredni za przekroczenie przepisów Art. 8.

P. 159. Bramkarz został w ciągu gry wywabiony po za pole karne. Widząc nadciągającego z piłką przeciwnego napastnika i nie widząc innego ratunku, rzuca się pod nogi przeciwnika, usiłując zatrzymać piłkę rękami. Zamiar ten nie udaje mu się jednak, piłki nie dosięga wcale, natomiast przeciwnik pozostaje przy piłce. Co pan orzeknie?

O. Nie przerywam gry. Po wyjaśnieniu sytuacji mogę zwrócić bramkarzowi uwagę na to, że zamierzał on wykroczyć przeciwko przepisom.

P. 160. Czy bramkarz może być zastąpiony przez innego gracza bez zawiadomienia o tym sędziego?

O. Nie.

P. 161. Jak pan zadecyduje, jeżeli wstawiony bez pańskiej wiedzy zastępca bramkarza, zagra rękami na polu karnym?

O. Zarządzę rzut karny.

P. 162. Czy wolno bramkarzowi przerzucić piłkę ponad głową przeciwnika, chwytając ją znowu przy przebyciu jednak więcej, niż czterech kroków?

O. Jeżeli sędzia jest przekonany, że tego rodzaju postępowanie bramkarza było specjalnie zamierzone dla zamaskowania popełnianego wykroczenia, należy wyciągnąć przewidziane przepisami konsekwencje; — jeżeli natomiast sędzia uzna takie zagranie za logicznie wypływające z przebiegu gry, nie należy wkraczać i gry nie przerywać.

P. 163. Czy bramka, zdobyta bezpośrednio z rzutu wolnego za przebycie przez bramkarza z piłką więcej, niż 4 kroków, jest ważna?

O. Nie — za to przewinienie jest rzut wolny pośredni.

P. 164. Czy wolno atakować bramkarza na polu bramkowym?

O. Tak, jeżeli znajduje się on w kontakcie z piłką, trzymając ją w rękach, lub też zastawia napastnikowi drogę do piłki.

P. 165. Bramkarz, znajdujący się na własnym polu bramkowym, jest atakowany w chwili wykopu piłki, lub odbijania pięściami, czyli w momencie, gdy nie pozostaje dłużej, niż ułamek sekundy w kontakcie z piłką. Co pan uczyni?

O. Rzut wolny pośredni przeciwko graczom atakującym.

P. 166. W czasie akcji, bramkarz jest atakowany w chwili, gdy ma schwytać piłkę?

O. O ile bramkarz znajduje się wówczas na polu bramkowym, nie wolno go atakować, jeśli nie jest w bezpośrednim kontakcie z piłką. W danym przypadku tego kontaktu nie ma, wobec czego zarządzę rzut wolny pośredni na korzyść drużyny broniącej.

P. 167. Czy podczas gry wolno zastawiać bramkarza ciałem?

O. Owszem, nie wolno natomiast atakować go, chyba, że znajduje się po za obrębem pola bramkowego, względnie, jeżeli ma piłkę w rękach.

P. 168. Czy przy rzucie rożnym wolno graczom stawać przed bramkarzem i zasłaniać mu widok piłki?

O. Tak, lecz od chwili dotknięcia piłki przez innego gracza prócz wykonywującego rzut z rogu, gracz, zasłaniający pole widzenia bramkarzowi, jest spalony i należy zarządzić w związku z tym rzut wolny na korzyść drużyny broniącej.

P. 169. Co pan orzeknie, jeżeli bramkarz upadnie na ziemię, mając pod sobą piłkę?

O. Jeżeli bramkarz broni bramki w ten sposób i jest atakowany prawidłowo, nie ma podstaw do przerywania gry.

P. 170. A co pan zadecyduje, jeżeli bramkarz, upadłszy z piłką pod sobą, pozostaje rozmyślnie długo w tej sytuacji, z czego można wnioskować, że wyczekuje w ten sposób dogodnej chwili do powstania, względnie daje swym partnerom czas do obstawienia i usunięcia przeciwników?

O. Ten sposób obrony uznać należy za wstrzymujący grę i utrudniający normalny rozwój wypadków na boisku. Jeżeli więc stwierdzić można wyraźną premedytację bramkarza do przetrzymania piłki, należy go upomnieć i wznowić grę przez rzut wolny pośredni. W razie powtórnego wykroczenia należy bramkarza wykluczyć z gry i zarządzić rzut wolny pośredni.

P. 171. Co pan określa powtórnym, względnie uporczywym wykraczaniem przeciwko przepisom gry?

O. Popełnianie wykroczeń, mimo zwrócenia uwagi, względnie upomnienia, udzielonego graczowi przez sędziego.

P. .72. Bramkarz przeszedł więcej, niż cztery kroki z piłką w ręku i przerywa pan grę, dla wykonania rzutu wolnego pośredniego za to wykroczenie. Fakt karalny miał miejsce dokładnie na linii bramkowej wewnątrz bramki. Co pan uczyni?

O. Umieszczę piłkę do wykonania rzutu wolnego w odległości około 70 cm, od linii bramkowej. Partnerzy ukaranego bramkarza winni ustawić się w odległości przynajmniej 9,15 cm. od piłki, lub też na linii bramkowej pomiędzy słupkami bramki.

P. 173. Czy bramkarzowi wolno rzucać się w nogi przeciwnika?

O. Bramkarz, rzucający się w nogi przeciwnika dla odebrania mu piłki, względnie w obronie bramki, nie popełnia żadnego wykroczenia przeciwko przepisom gry. Ale jeżeli bramkarz rzuca się w nogi przeciwnika, nie posiadającego piłki, a więc z wyraźnym zamiarem obalenia go, lub nawet zranienia podpada w całej rozciągłości pod postanowienia przepisów Art. 9, co dotyczy naturalnie również wypadku chwycenia przeciwnika za nogi.

P. 174. Bramkarz, trzymający piłkę w rękach, przebiega 4 kroki, po czym, dotyka piłką ziemi, trzymając jednak piłkę na-

dal w rękach, następnie zaś robi dalsze cztery kroki. Czy to jest zgodne z przepisami?

O. Nie, należy zarządzić rzut wolny pośredni przeciwko drużynie, w skład której bramkarz wchodzi. Bramkarz powinien po czterech krokach odbić piłkę od ziemi, lub pozbyć się piłki, wybijając ją w pole.

P. 175. Bramkarz czyni więcej, niż cztery kroki z piłką w rękach, lecz wykroczenie to ma miejsce na linii bramkowej na zewnątrz bramki, po za słupkami bramkowymi. Jak pan wznowi przerwaną (wskutek tego wykroczenia) grę?

O. Jeżeli wykroczenie miało miejsce po za bramką na linii bramkowej, piłka winna być umieszczona do rzutu wolnego na miejscu wykroczenia, czyli na linii bramkowej. Gracze drużyny broniącej winni się ustawić w odległości przynajmniej, 9,15 m. od piłki, lub też na linii bramkowej wewnątrz własnej bramki.

P. 176. Przy rzucie z rogu, w czasie lotu piłki od rogu boiska do przedpola bramki, bramkarz został potrącony przez jednego z przeciwników i wpada do bramki?

O. Ponieważ bramkarz nie może być atakowany na własnym przedpolu w obrębie pola bramkowego, nie będąc w posiadaniu piłki (chyba, że celowo przeszkadza przeciwnikowi w dojściu do piłki), sędzia powinien zarządzić rzut wolny pośredni na korzyść drużyny broniącej, wobec przekroczenia przez atakujących przepisów Art. 8. Jeżeli jednak sędzia uzna, że zaatakowanie bramkarza było brutalne i niebezpieczne, względnie, że bramkarz został popchnięty rękami przez przeciwnika, winien uznać czyn ten za przekroczenie przepisów Art. 9 i zarządzić rzut wolny bezpośredni na korzyść drużyny broniącej.

Artykuł 9.

Art. 9. Pkt. a. „Foul".	*Podstawianie nóg, podpieranie, kopanie i uderzanie przeciwnika oraz naskakiwanie na niego jest wzbronione.*
Pkt. b. Ręka.	*Żadnemu graczowi (z wyjątkiem bramkarza na jego własnym polu karnym) nie wolno rozmyślnie dotykać piłki rękami.*
Pkt. c. Zatrzymywanie rękami.	*Używanie rąk do zatrzymywania, odpychanie lub trącanie przeciwnika jest wzbronione.*
Pkt. d. Trącanie.	*Trącanie jest dozwolone, byleby nie było brutalne lub niebezpieczne.* *Nie wolno jednak trącać gracza z tyłu, chyba, że ten rozmyślnie przeszkadza przeciwnikowi.*

* * *

P. 177.	Co się określa mianem wykroczenia przeciwko przepisom artykułu 9?
O.	Podstawienie nogi, kopnięcie przeciwnika, trzymanie przeciwnika, uderzenie gracza, zagranie piłki rękami, lub ramionami, skok na przeciwnika, brutalne atakowanie gracza, popychanie i nieprzepisowe atakowanie przeciwnika z tyłu.

P. 178. Czy można zarządzić rzut wolny bezpośredni, lub też rzut karny za wykroczenie, popełnione przez bramkarza?

O. Tak, jeżeli dopuścił się on jednego z przewinień, przewidzianych w Art. 9 (naturalnie z wyjątkiem gry rękami na własnym polu karnym).

P. 179. Jakie sankcje stosuje pan za wymienione przewinienia?

O. Rzut wolny bezpośredni, jeżeli przewinienie miało miejsce po za polem karnym; rzut karny, jeżeli przewinienie popełnione zostało na polu karnym przez gracza drużyny broniącej.

P. 180. Czy wykroczenia graczy, przewidziane w przepisach Art. 9 podlegają karze, jeżeli zostały popełnione nieumyślnie?

O. Nie.

P. 181. W jakim przypadku gracz może być atakowany z tyłu?

O. Jeżeli jest zwrócony twarzą do własnej bramki i rozmyślnie zastawia drogę do piłki przeciwnikowi.

P. 182. Czy w każdym wypadku, jeżeli gracz jest zwrócony twarzą do własnej bramki, wolno atakować go z tyłu?

O. Nie, gdyż może to nastąpić tylko w przypadku rozmyślnego zastawiania drogi przeciwnikowi.

P. 183. Czy pozwoli pan na to, by tego rodzaju natarcie miało charakter brutalny i niebezpieczny?

O. Nie.

P. 184. Czy gracz, zwrócony twarzą do własnej bramki i rozmyślnie zastawiający drogę przeciwnikowi, może być przezeń popychany rękami?

O. Nie.

P. 185. Niech pan określi prawidłowe natarcie?

O. Prawidłowe natarcie ciałem winno być wykonane pierś o pierś, lub też barkiem o bark przeciwnika, w żadnym jednak razie nie może być brutalne, ani niebezpieczne.

P. 186. Bramkarz trzyma piłkę w rękach — przeciwnik skacze na bramkarza. Co pan uczyni?

O. Zarządzę rzut wolny bezpośredni za wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9, gdyż napastnik skoczył na przeciwnika.

P. 187. Czy wolno atakować gracza, nie będącego w posiadaniu piłki?

O. Nie. Przepisowe natarcie może mieć miejsce jedynie dla stoczenia walki o piłkę, posiadaną przez jednego z przeciwników.

P. 188. Czy wolno graczowi, prowadzącemu piłkę, porzucić ją ostentacyjnie dla zaatakowania przeciwnika?

O. Nie. Sędzia winien stale czuwać nad prawidłowością gry i winien karać wyraźną intencję do zbytecznych starć, mogących się przerodzić w bójkę. W danym przypadku należy zastosować postanowienia przepisu Art. 9 i podyktować rzut wolny, lub karny, zależnie od okoliczności gry.

P. 189. Co pan orzeknie, widząc gracza, który został zaatakowany przez przeciwnika, mimo, że znajdował się w znacznym oddaleniu od akcji i tym samym nie brał żadnego udziału w grze?

O. Jeżeli piłka znajduje się właśnie na przeciwnej stronie boiska, zrezygnuję z ukarania za popełnione wykroczenie, aby nie przerwać niepotrzebnie gry — w tym wypadku udzielę napomnienia winnemu graczowi w czasie najbliższej, naturalnej przerwy w grze. W przeciwnym razie, to znaczy, gdy przewinienie będzie miało jakikolwiek wpływ na przebieg gry, lub też nosiło specjalnie ciężki charakter, postąpię zgodnie z przepisami Art. 9, dyktując rzut wolny bezpośredni, lub karny, zależnie od miejsca przekroczenia.

P. 190. Czy zatrzymanie gracza przez zwykłe wybiegnięcie naprzeciw niego jest karalne?

O. Nie.

P. 191. Proszę dać przykład na zatrzymanie przeciwnika w sposób karygodny?

O. Zatrzymanie przeciwnika, lub też spowodowanie zmiany kierunku jego ruchu przez przeszkadzanie mu rozłożonymi rękami.

P. 192. Czy tego rodzaju zatrzymanie przeciwnika podpada pod postanowienia Artykułu 9?

O. Tak, gdyż jest to zatrzymanie przeciwnika przy pomocy rąk.

P. 193. Co pan zadecyduje, widząc, że gracz, dla odebrania piłki przeciwnikowi, podstawia mu nogę?

O. Rzut wolny bezpośredni lub karny, jeżeli fakt miał miejsce na polu karnym drużyny, do której należy winny gracz.

P. 194. Gracz dąży do odebrania piłki przeciwnikowi, rzucając się na ziemię nogami w przód i ślizgając się po ziemi naprzeciw nadbiegającego przeciwnika. Co pan orzeknie?

O. Ten sposób zagrania winien być podciągnięty pod przepisy Art. 9, jako szczególnie niebezpieczne podstawienie nogi. Rzut wolny bezpośredni, lub rzut karny, zależnie od miejsca popełnienia wykroczenia.

P. 195. Gracz szykuje się do odebrania piłki z powietrza, ale przeciwnik przytrzymuje go za spodenki, lub inną część ekwipunku, uniemożliwiając zagranie. Co pan uczyni?

O. Jest to wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9 — trzymanie przeciwnika. Rzut wolny bezpośredni, lub karny.

P. 196. Jeden z graczy, skącząc do piłki, ściera się z przeciwnikiem. Co pan uczyni?

O. Nie przerywam gry.

P. 197. Jeden z graczy, dla dosięgnięcia piłki, wspiera się na przeciwniku? Co pan uczyni?

O. Jest to wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9 a więc zarządzę rzut wolny bezpośredni, względnie karny.

P. 198. Gracz, dla dosięgnięcia piłki, wspiera się na swym partnerze. Co Pan uczyni?

O. Nie przerywam gry.

P. 199. Gracz, padając na boisko, dotyka nieumyślnie piłki ręką, Co pan uczyni?

O. Nie przerywam gry.

P. 200. Gracz kopie z siłą piłkę wprost w ręce przeciwnika. Co pan uczyni?

O. Nie przerywam gry, jeżeli tego rodzaju skierowanie piłki w przeciwnika nie nosiło charakteru umyślnego uderzenia.

P. 201. Co pan orzeknie, jeżeli gracz dotknie piłki rękami, zasłaniając się odruchowo przed uderzeniem w twarz, lub inną czułą część ciała?

O. Nie przerywam gry.

P. 202. Piłka wyraźnie idzie do bramki, lecz w ostatniej niemal chwili jeden z obrońców dotyka piłki ręką. Piłka zmienia kierunek, lecz mimo to wpada do bramki. Co pan uczyni?

O. Uznam bramkę.

P. 203. Gracz otrzymuje piłkę pomiędzy ciało i ramię i zachowuje piłkę w ten sposób przez jakiś czas. Co pan uczyni?

O. Uznam to za rozmyślne dotykanie piłki ręką (lub ramieniem) i zarządzę rzut wolny bezpośredni, lub karny.

P. 204. Gracz, któremu przeciwnik chce przepisowo odebrać piłkę, kopie go rozmyślnie. Co pan uczyni?

O. Zarządzę rzut wolny bezpośredni, lub karny, zależnie od miejsca popełnionego wykroczenia, a w przypadku specjalnie niebezpiecznego i zamierzonego kopnięcia, usunę win-

nego z boiska, niezależnie od decyzji poprzedniej.

Z. 205. Jeden z graczy rozmyślnie uderza, lub kopie jednego ze swych partnerów tej samej drużyny. Co pan uczyni?

O. Nie przerywam gry aż do chwili, gdy zatrzymanie gry nie będzie mogło przynieść żadnej korzyści drużynie przeciwnej. Winnego upominam lub wykluczam z gry, zależnie od wagi popełnionego czynu, i jeśli gra została przerwana, wznawiam ją przez rzut wolny pośredni. Dążyć należy jednak do wydania decyzji w czasie najbliższej przerwy w grze, jaka nastąpi po przewinieniu.

Z. 206. A dlaczego nie ukarze pan drużyny, do której przynależał opisany w poprzednim pytaniu gracz, rzutem wolnym bezpośrednim?

O. Ponieważ przewinienie nie stanowiło wykroczenia przeciw przepisom Art. 9, przewidującym tego rodzaju sankcję za uderzenie, lub kopnięcie przeciwnika.

Z. 207. Gracz drużyny broniącej podstawia nogę przeciwnikowi na własnym polu karnym w chwili znajdowania się piłki po za granicami boiska. Co pan orzeknie?

O. Niema przekroczenia przepisów Art. 9, gdyż w chwili znajdowania się piłki po za boiskiem, gra jest przerwana. Nie mniej jednak, należy winnego upomnieć, a w przypadku szczególnie brutalnym, wykluczyć go z gry.

Z. 208. Bramkarz, stojąc wewnętrz bramki po za linią bramkową, uderza przeciwnika, znajdującego się również po za linią bramkową, podczas, gdy piłka jest w grze.

O. Upominam, lub wykluczam z gry bramkarza, po czym podejmuję grę przez rzut neutralny z miejsca, w którym znajdowała się piłka. Sędzia winien jednak stale obserwować pobliże piłki, nie zawsze więc będzie w stanie dostrzec tego rodzaju zajście, a pamiętać winien o konieczności polegania wyłącznie na własnych obserwacjach.

Z. 209. Gracz drużyny broniącej, stojąc obydwiema nogami na własnym polu karnym, dotyka ręką piłki, znajdującej się po za obrębem pola karnego. Co pan zdecyduje?

O. Należy zarządzić w tym przypadku rzut wolny bezpośredni z miejsca dotknięcia piłki ręką przez omawianego gracza. Decyduje bowiem nie miejsce znajdowania się gracza, lecz miejsce popełnionego wykroczenia.

Z. 210. Co pan uczyni, jeżeli gracz dotknie rękami piłki w obrębie pola karnego, stojąc obydwiema nogami po za polem karnym?

O. Zarządzę rzut karny, zgodnie z motywacją poprzedniej odpowiedzi.

P. 211. Co uczyni sędzia, widząc obrońcę, który na polu karnym zatrzymuje przez pewien przeciąg czasu piłkę pomiędzy kolanami?

O. Gracz, zatrzymujący piłkę pomiędzy kolanami w obrębie pola karnego, lub też na jakimkolwiek innym odcinku boiska, podpada pod określenie gracza „utrudniającego grę", względnie zachowującego się nie sportowo. W konsekwencji, sędzia przerywa grę, upomina gracza i wznawia grę przez zarządzenie rzutu wolnego pośredniego z miejsca wykroczenia. W razie rozmyślnego powtarzania opisanego czynu przez tegoż gracza, należy go wykluczyć z gry.

P. 212. Dwaj gracze przeciwnych drużyn znaleźli się w wyniku gry chwilowo po za obrębem boiska, wybiegłszy za linię boczną lub bramkową z rozpędu. W tym czasie jeden z nich podstawia przeciwnikowi nogę wyraźnie z rozmysłem — piłka jest przez cały czas w grze. Co pan uczyni?

O. Przerywam grę i upominam gracza. Gra zostaje wznowiona przez rzut sędziowski, gdyż przepisy nie dają podstawy do ukarania drużyny za czyn jednego z jej graczy, popełniony po za boiskiem. Mimo to, gracz, który dopuścił się omawianego przekroczenia, może zostać wykluczonym z gry, jeżeli już przed tym był upominany przez sędziego za inne przewinienie, noszące również charakter wykroczenia przeciw przepisom Art. 9.

P. 213. Gracz, prowadzący piłkę wzdłuż linii autu bocznego, wybiega za tę linię, na zewnątrz boiska, chcąc w ten sposób ominąć przeciwnika, który usiłuje odebrać mu piłkę. Ten ostatni wybiega w ślad za prowadzącym piłkę po za boisko i tu atakuje go nie prawidłowo, podstawiając nogę, lub t. p., stale jednak po za boiskiem. Co winien uczynić sędzia?

O. Upomnieć, lub wykluczyć z gry winnego gracza — piłkę należy wprowadzić w grę przez rzut sędziowski w miejscu, gdzie się ona znajdowała w chwili popełnienia wykroczenia.

P. 214. Obrońca nie odstępuje przeciwnego napastnika, biegnąc z nim razem w kierunku własnej bramki tak, że obaj równocześnie przekraczają linię bramkową wewnątrz bramki.
W tym momencie obrońca uderza swego przeciwnika,

podczas gdy piłka stale znajduje się w grze. Co uczyni sędzia?

O. Wykluczy z gry winnego gracza, który przewinienia dopuścił się wyraźnie z rozmysłu, po czym gra zostanie wznowiona przez rzut sędziowski z miejsca, gdzie znajdowała się piłka.

P. 215. Został zarządzony rzut z rogu. W chwili po gwizdnięciu sędziego na wykonanie rzutu, gdy wykonawca rzutu przygotowuje się do uderzenia piłki, jeden z obrońców uderza przeciwnika na polu karnym. Co winien uczynić sędzia?

O. Wykluczyć winnego obrońcę z gry, nakazując wykonanie zarządzonego uprzednio rzutu z rogu.

P. 216. Napastnik „A" prowadząc piłkę, przekracza na chwilę linię bramkową. Obrońca „B", postępujący za przeciwnikiem „A" podstawia mu nogę wtedy, gdy gracz ten jest po za boiskiem, a piłka stale jest w grze. Co winien uczynić sędzia

1) jeżeli gracz „A" pozostaje przy piłce,
2) jeżeli obrońca „B" odbierze piłkę napastnikowi?

O. Jeżeli gracz „A" pozostanie przy piłce, sędzia nie powinien przerywać gry. Jeżeli natomiast obrońca „B", który przecież popełnił wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9 obejmie piłkę w posiadanie, sędzia winien grę zatrzymać, upomnieć winnego, a grę wznowić rzutem wolnym.

P. 217. Napastnik przeprowadzając piłkę w bezpośrednie sąsiedztwo bramki przeciwnika, znajduje się na polu karnym, na zewnątrz słupków bramkowych. W chwili podprowadzania piłki do środka, napastnik lekko przekracza linię bramkową, lecz piłka stale pozostaje na boisku, jeden z obrońców w międzyczasie popełnia wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9 na osobie prowadzącego piłkę napastnika, przy czym fakt ten ma miejsce na linii bramkowej na zewnątrz słupków bramkowych. Jaką pan poweźmie decyzję?

O. Zarządzę rzut karny przeciwko drużynie broniącej mając na uwadze, że piłka była w grze, a gracz ją prowadzący, jeżeli nawet minimalnie przekroczył granice boiska, pozostawał cały czas w akcji i brał nie przerwany udział w grze.

P. 218. Gracz drużyny broniącej bierze piłkę w ręce w chwili, gdy znajdowała się ona na linii pola karnego. Co uczyni sędzia?

O. Jeżeli piłka znajdowała się na linii pola karnego, tym samym nie była bynajmniej w jego obrębie, należy więc podyktować rzut wolny bezpośredni z linii pola karnego przeciwko drużynie broniącej.

P. 219. Co zrobi sędzia, gdy gracz uderzy sędziego głównego, lub bocznego?

O. Należy gracza wykluczyć i wznowić grę przez rzut sędziowski.

Artykuł 10.

Art. 10. Rzut wolny.

Rzut wolny jest to kopnięcie w dowolnym kierunku piłki leżącej na ziemi.

Po udzieleniu przez sędziego rzutu wolnego muszą wszyscy przeciwnicy oddalić się przynajmniej o 9 m (10 yardów) od piłki, aż do chwili wykononia rzutu, chyba, że stoją na własnej linii bramkowej.

Rzut wolny uważa się dopiero wtenczas za wykonany, gdy piłka zrobi conajmniej jeden obrót około swej osi, lub odbędzie arogę odpowiadającą długości swego obwodu.

Zaczęcie gry (z wyjątkiem tego, co przewiduje art. 2), rzut z rogu i rzut od bramki mają być również uważane za rzuty wolne, podlegające niniejszemu artykułowi. Wszystkie rzuty wolne wykonywane przez stronę broniącą w obrębie pola karnego muszą odpowiadać wymogom art. 7.

* * *

P. 220. Czy wykonawca rzutu wolnego, może dwukrotnie uderzyć piłkę?

O. Nie — będzie to wykroczenie przeciwko przepisom Art. 10, co pociąga za sobą rzut wolny pośredni przeciw winnym.

P. 221. W jakiej odległości winni znajdować się gracze drużyny przeciwnej przy wykonywaniu rzutu wolnego?

O. Obowiązuje odległość minimalna 9 m 15 cm od piłki, lub też na własnej linii bramkowej pomiędzy słupkami (w bramce).

P. 222. W jakiej odległości winni znajdować się przy wykonywaniu rzutu wolnego gracze drużyny wykonywującej rzut wolny?

O. Nie ma żadnego przepisu w tym względzie.

P. 223. Jak winien być wykonany rzut wolny bezpośredni?

O. Piłkę, ustawioną w miejscu popełnionego wykroczenia, należy uderzyć w dowolnym kierunku (z wyjątkiem rzutu karnego, który musi być wykonany do przodu).

P. 224. Jeżeli pan odgwizdał jakieś przekroczenie, zarządzając rzut wolny bezpośredni, czy jest pana obowiązkiem zagwizdać ponownie, dając tym samym sygnał na wykonanie rzutu?

O. Tak. Rzut wolny nie może być wykonany przed gwizdkiem. Sygnał ten powinien być dany natychmiast po ustawieniu się graczy drużyny przeciwnej w odległości przepisowej od miejsca ustawienia piłki.

P. 225. Jaką odległość winna przejść piłka przy rzucie wolnym bezpośrednim, aby mogła być zagrana przez innego gracza?

O. Odległość, odpowiadająca obwodowi piłki t.j. około 70 cm.

P. 226. Czy można wykonać rzut wolny w chwili, gdy piłka znajduje się jeszcze w ruchu?

O. Nie. Piłka musi być ustawiona nieruchomo w miejscu przewinienia.

P. 227. Czy rzut wolny może być wykonany do tyłu?

O. Tak, z wyjątkiem rzutu karnego, który musi być wykonany w przód.

P. 228. Jakie są rzuty wolne, które bezwzględnie muszą być wykonane do przodu.

O. Rzut karny i rozpoczęcie gry.

P. 229. Wykonawca rzutu wolnego uderza piłkę ponownie, zanim którykolwiek z innych graczy dotknie piłki. Co pan uczyni?

O. Zarządzę rzut wolny za dwukrotne uderzenie piłki przy wykonywaniu rzutu wolnego.

P. 230. Wykonawca rzutu wolnego uderza piłkę ponownie ręką, zanim inny gracz piłki dotknął. Jaka będzie pańska decyzja?

O. Zarządzę rzut wolny bezpośredni przeciwko drużynie, wykonywującej rzut wolny, lub też, jeżeli fakt omawiany miał miejsce na własnym polu karnym, zarządzę rzut karny.

P. 231. Dlaczego?

O. Ponieważ, zgodnie z decyzją International Board z czerwca 1934 r., sędzia, w chwili stwierdzenia dwóch wykroczeń równoczesnych, winien ukarać przewinienie cięższe, bardziej karygodne. W wypadku powyższym, sędzia ukarze za zagranie piłki ręką i zarządzi rzut karny, jeżeli fakt ten miał miejsce na polu karnym.

P. 232. Przepis Art. 10 głosi: Rozpoczęcie gry (z wyjątkiem zastrzeżeń Art. 2), rzut z rogu i rzut od bramki, są rzutami wolnymi w ujęciu i zrozumieniu przepisów Art. 10. Czy może pan wytłumaczyć to określenie?

O. Art. 10 miał za zadanie podkreślić wyjątkowość „rozpoczęcia gry", które winno być wykonane w przód, podczas gdy inne rzuty wolne mogą być wykonywane w dowolnym kierunku.

P. 233. Wykonawca rzutu wolnego uderza piłkę tak słabo, że toczy się ona na ok. 50 cm, wobec czego wykonawca rzutu uderza piłkę po raz wtóry. Czy sędzia winien nakazać powtórzenie rzutu, czy też ukarać gracza za powtórne zagranie piłki, czy wreszcie nie przerywać gry?

O. Należy nakazać ponowne wykonanie rzutu wolnego.

Artykuł 11.

Art. 11. Zdobycie bramki z rzutu karnego.

Bramka może być zdobytą bezpośrednio z rzutu z rogu, oraz z rzutu wolnego przyznanego stronie przeciwnej za naruszenie przepisów art. 9, nie zaś z innego rzutu wolnego.

* * *

P. 234. Jakie są rzuty wolne, które strzelone bezpośrednio do bramki, pozwalają na uzyskanie ważnej bramki?

O. Wszystkie rzuty wolne, podyktowane za przekroczenia przepisów Art. 9, oraz rzut z rogu.

P. 235. A jakie rzuty wolne, strzelone bezpośrednio do bramki, nie pociągają za sobą uznania zdobytej w ten sposób bramki?

O. Do rzędu tych rzutów wolnych zalicza się:

1. podyktowane za spalonego,
2. przeciwko drużynie, której gracz zagrał dwukrotnie piłkę przy wykonywaniu rzutu wolnego,
3. za noszenie piłki przez bramkarza dłużej, niż cztery kroki,
4. za atakowanie bramkarza, nie posiadającego piłki, na jego polu bramkowym — wykroczenie przeciwko przepisom artykułu 8,
5. za zagranie piłki z rzutu sędziowskiego przed tym, zanim spadnie ona na ziemię,

6. za wykonanie rzutu karnego do tyłu,
7. za grę niebezpieczną,
8. w razie usunięcia z boiska gracza zachowującego się niewłaściwie,
9. w związku z upomnieniem gracza, lub wykluczeniem go z gry za niesportowe zachowanie (utrudnianie gry),
10. za przetrzymanie piłki przez bramkarza na ziemi.

P. 236. Proszę przytoczyć kilka przykładów gry niebezpiecznej, stosowanej przez drużynę broniącą również i na polu karnym?

O. a) jeżeli gracz podnosi nogę na wysokość głowy przeciwnika i sędzia widzi możliwość zadania uszkodzenia,
b) jeżeli gracz odbija piłkę ciałem w podskoku i tym samym wyrzuca nogi w przód, przez co może uderzyć przeciwnika w pierś,
c) jeżeli gracz wysuwa do przodu kolano bez zamiaru uderzenia przeciwnika, lecz jeżeli sędzia ma podstawy do przypuszczenia, iż taka gra grozi niebezpieczeństwem.

P. 237. Czy wykonawca rzutu wolnego pośredniego, może ograniczyć się do dotknięcia piłki, dając możność właściwego uderzenia swemu partnerowi? Czy uzna pan bramkę, uzyskaną w takich warunkach?

O. Nie. — Piłka musi być zagrana, to znaczy, że musi przebyć odległość, równą w przybliżeniu 70 cm., aby mogła być zagrana przez innego gracza.

P. 238. W związku z popełnionym wykroczeniem przeciwko przepisom Art. 9, jednej z drużyn zostaje przyznany rzut wolny. Wykonawca rzutu strzela bezpośrednio do własnej bramki. Czy uzna pan bramkę?

O. Nie. Zarządzę rzut z rogu.

P. 239. Dlaczego?

O. Ponieważ odnośny przepis Art. 11 głosi: „bramka może być bezpośrednio zdobyta z rzutu wolnego bezpośredniego za wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9 na niekorzyść drużyny, popełniającej wykroczenie."

Artykuł 12.

Art. 12. Kołki, paski itd.

Nie wolno graczom nosić butów lub nagolenników z gwoździami wystającymi ponad powierzchnię skóry, z metalowymi płytkami lub innymi wystającymi częściami metalowymi lub kauczukowymi.

Graczom nie wolno nosić ekwipunku, niebezpiecznego dla innych graczy. Buty muszą odpowiadać wymaganiom następującym: wszystkie paski i kołki winny być sporządzone ze skóry, lub miękkiego kauczuku; gwoździe, lub śruby, przytrzymujące paski i kołki, nie mogą wystawać ponad powierzchnię skóry, względnie kauczuku; paski mogą być tylko poprzeczne, o szerokości przynajmniej 12 mm z zaokrąglonymi brzegami i winny przecinać całą szerokość podeszwy buta. Kołki muszą być okrągłe i spłaszczone — niedopuszczalne są kołki stożkowate, lub ostro zakończone — najmniejsza średnica kołka winna wynosić 12 mm. Dozwolone jest łączenie pasków z kołkami pod tym wszakże warunkiem, że będą one w każdym razie odpowiadać przepisom niniejszego artykułu, to znaczy, że zarówno paski, jak i kołki będą sporządzone wyłącznie ze skóry, lub kauczuku, że będą szerokości (średnicy) przynajmniej 12 mm i wreszcie, że gwoździe, lub śruby, służące do ich umocowania, będą całkowicie ukryte w skórze względnie kauczuku. W żadnym razie buty piłkarskie nie mogą zawierać płytek, ani innych części metalowych, nawet gdyby były one całkowicie pokryte skórą względnie kauczukiem.

Każdy gracz, wykraczający przeciw powyższemu przepisowi, winien być usunięty z boiska aż do chwili, gdy sędzia uzna, że ekwipunek tego gracza odpowiada wymaga-

niom przepisów i pozwoli graczowi na powrót do gry. Żadnemu graczowi, opuszczającemu boisko podczas gry zarówno z powodu nieprzepisowego ekwipunku jak również z innych przyczyn, co dotyczy również graczy spóźnionych po rozpoczęciu gry, nie wolno powrócić na boisko bez zezwolenia sędziego. Powrót do gry może mieć zresztą miejsce tylko w czasie przerwy w grze.
Na prośbę kapitana jednej z drużyn sędzia obowiązany jest sprawdzić przed rozpoczęciem gry, czy ekwipunek graczy odpowiada wymaganiom przepisów.
Ekwipunek piłkarza winien się składać z koszulki, lub koszuli, krótkich spodenek, pończoch i butów. Bramkarz powinien mieć kostium o barwach, umożliwiających odróżnienie go od innych graczy.

*
* *

P. 240. Czy gracz może używać do gry butów, podbitych płytkami metalowymi, kauczukowymi, lub też posiadać na butach kołki z wystającymi gwoździami?

O. Nie.

P. 241. Czy kołki mogą mieć kształt stożków, ostro zakończonych?

O. Nie.

P. 242. Jakiej wysokości mogą być kołki na butach graczy?

O. Pół cala angielskiego, czyli około 12 i pół milimetra.

P. 243. Co pan uczyni, stwierdzając, że obuwie jednego z graczy nie odpowiada wymienionym warunkom?

O. Nakażę mu opuszczenie boiska.

P. 244. Czy gracz ten, wykluczony przez Pana, może wziąć udział w grze po zmianie, lub przekształceniu nieprzepisowego obuwia?

O. Tak, pod warunkiem uzyskania mojej zgody.

P. 245. W jakiej chwili gracz ten może powrócić na boisko i wziąć udział w grze?

O. Gracz ten winien zameldować się do sędziego, z prośbą o zezwolenie na udział w grze, w chwili jakiejś przerwy w grze.

P. 246. Co pan określa nazwą „przerwy w grze"?

O. Jest to czas, gdy piłka znajduje się po za boiskiem, lub gdy gra została przerwana przez sędziego.

P. 247. Czy wolno grać w piłkę nożną bez butów?

O. Nie.

P. 248. Czy jest pan obowiązany do sprawdzenia obuwia graczy przed rozpoczęciem zawodów?

O. Nie, chyba, że poprosi mnie o to kapitan jednej z drużyn.

P. 249. Czy sporządza pan doniesienie na gracza, który wykroczył przeciwko postanowieniom artykułu 12?

O. Nie.

P. 250. Gracz niedysponowany, lub kontuzjonowany opuszcza boisko, jakie są warunki powrotu tego gracza do gry?

O. Podczas przerwy w grze gracz ten melduje się u sędziego, aby zgłosić swój powrót, względnie wejście na boisko. Po uzyskaniu zezwolenia sędziego, wolno mu brać udział w grze.

P. 251. Ale jeśli gracz wkracza na boisko bez zameldowania się sędziemu, co uczyni sędzia?

O. Napomina gracza przy pierwszej przerwie w grze, o ile w między czasie gracz ten nie wszedł w kontakt z piłką;

P. 252. Gracz, który opuścił na czas pewien boisko, powraca do gry i bierze w niej natychmiast udział, bez uzyskania na to zezwolenia sędziego. Jaką poweźmie pan decyzję?

O. Zatrzymam grę, jeśli tym samym nie pokrzywdzę drużyny przeciwnej; upominam winnego gracza i wznawiam grę przez rzut sędziowski.

P. 253. A jeżeli tenże gracz, powracający na boisko bez zezwolenia sędziego, weźmie udział w grze na pozycji spalonej, lub dopuści się wykroczenia przeciwko przepisom Art. 9?

O. W danym przypadku sędzia powinien zastosować sankcje, jakie za dane wykroczenie przewidują przepisy, niezależnie zaś od tego, należy upomnieć winnego gracza.

P. 254. Gracz drużyny atakującej, powracający na boisko po chwilowej nieobecności, względnie opuszczający właśnie boisko, zatrzymuje się przy słupku bramki przeciwnika oczekując przerwy w grze dla możliwości powrotu na boisko. W chwili gdy piłka toczy się w stronę tej bramki, omawiany gracz wysuwa nogę na boisko i skierowuje piłkę, która miała właśnie wyjść poza boisko, do bramki przeciwnika. Co winien uczynić sędzia?

O. Nie uznać bramki, upomnieć gracza i wznowić grę przez rzut sędziowski.

P. 255. Gracz drużyny broniącej, opuszczający boisko, lub też

powracający do gry, zatrzymuje się przy słupku własnej bramki w oczekiwaniu przerwy w grze. W momencie strzału do bramki i widząc, że bramkarza nie ma pomiędzy słupkami, wpada na boisko, zatrzymuje piłkę ręką i broni bramkę w nieuchronnej sytuacji. Co uczyni sędzia?

O. Należy napomnieć winnego gracza i zarządzić rzut karny przeciwko drużynie broniącej, zgodnie z postanowieniem International Board'u z 9. VI. 1934 r., które brzmi: „jeżeli gracz popełnia równocześnie dwa przewinienia, należy ukarać wykroczenie ważniejsze zgodnie z obowiązującymi przepisami".

P. 256. Po rozpoczęciu gry po przerwie (druga połowa), część graczy pozostała w szatni i stawia się na boisko już po rozpoczęciu gry. Czy wolno im natychmiast wziąć udział w grze?

O. Nie, gracze ci winni się zastosować całkowicie do przepisów Art 12 i oczekiwać przerwy w grze, aby uzyskać zezwolenie sędziego na wzięcie udziału w grze.

P. 257. Gracz opuszcza boisko za zezwoleniem i wiedzą sędziego podczas, gdy gra toczy się nadal. Po upływie kilkunastu minut sędzia odgwizduje grę ręką na polu karnym drużyny broniącej i spostrzega, że gracz, który zawinił rękę, jest tym właśnie, który uprzednio opuścił boisko. Gracz ten nie zgłosił się do sędziego przy powrocie na boisko. Co należy uczynić?

O. Upomnieć gracza, który powrócił na boisko bez zezwolenia sędziego i zarządzić rzut karny, zgodnie z przepisami.

Artykuł 13.

Art. 13. Prawa i obowiązki sędziego.

Na każde zawody ma być wyznaczony sędzia, którego obowiązkiem jest czuwanie nad przestrzeganiem przepisów gry i rozstrzyganie kwestii spornych. Rozstrzygnięcia jego, co do faktów stojących w łączności z grą są ostateczne, o ile chodzi o wynik gry. Ma on prowadzić protokuł z przebiegu gry i mierzyć czas.

Gracza lub graczy, którzy się zachowywali w sposób nie sportowy, winien sędzia napomnieć, a w razie dalszych przewinień wykluczyć z gry.

Wykluczenie za brutalne zachowanie się może nastąpić bez uprzedniego napomnienia. Nazwisko lub nazwiska graczy wykluczonych musi sędzia podać do wiadomości związku, celem dalszego rozpatrzenia sprawy.

Sędzia winien doliczyć czas stracony z powodu wypadku, lub jakiegokolwiek innego powodu, oraz przerwać lub zakończyć grę, gdy uzna to za konieczne z powodu ciemności, wdarcia się publiczności na boisko, lub z jakiegokolwiek innego powodu. We wszystkich przypadkach, gdy gra zostanie przerwaną w ten sposób, powinien donieść o tym w swym sprawozdaniu sędziowskim. Sędzia winien podyktować rzut wolny we wszystkich przypadkach, w których uzna zachowanie się gracza za niebezpieczne, lub za mogące się takim okazać, nie do tego jednak stopnia, by usprawiedliwiało go to do użycia ostrzejszych środków, stojących mu do dyspozycji. Władza sędziego rozciąga się i na przewinienia popełnione podczas chwilowych przerw w grze i podczas, gdy piłka jest na aucie.

Nikomu, prócz sędziów liniowych i graczy, nie wolno wchodzić podczas gry na boisko bez zezwolenia sędziego. Jeżeli, zdaniem sędziego, którykolwiek z graczy doznał poważniejszej kontuzji, gra powinna być przerwana, a kontuzjonowany gracz jaknajszybciej wyniesiony poza obręb boiska. Jeżeli natomiast kontuzja nosi charakter lekkiej, nie należy gry przerywać dopóki piłka pozostaje w grze. Gracz, który wskutek jakiegokolwiek wypadku wymaga opieki, lub pewnych zabiegów, nie może być opatrywany na boisku.

Jeżeli któryś z graczy dopuszcza się gry brutalnej sędzia ma prawo, bez poprzednich upomnień, usunąć gracza z boiska i wykluczyć go w dalszej gry.

Sędzia jest obowiązany gwizdać na podjęcie gry po każdej przerwie w zawodach.

* * *

P. 258. Czy może powrócić do gry zawodnik, który w czasie trwania rozgrywki opuszcza boisko, manifestując swoje niezadowolenie z orzeczeń sędziego?

O. Nie.

P. 259. Czy jest pan upoważniony do wykluczenia z gry zawodnika bez uprzedniego napominania go?

O. Tak, w wypadku specjalnie ciężkiego przewinienia.

P. 260. Co pan określa jako przewinienie specjalnie ciężkie?

Przewinieniem specjalnie ciężkim nazywam rozmyślne kopnięcie przeciwnika, uderzenie przeciwnika, obraza przeciwnika, widza, lub sędziego.

O. Jak pan wznawia grę po wykluczeniu winnego gracza?

P. 261. Jeżeli wykluczenie było następstwem wykroczenia prze-
O. ciwko przepisom Art. 9, zarządzam rzut wolny bezpośredni, lub rzut karny, zależnie od miejsca popełnienia wykroczenia, jeżeli piłka była w grze. Jeśli natomiast wykluczenie nastąpiło na skutek wykroczenia przeciwko przepisom Art. 13, gra zostaje wznowiona przez rzut wolny pośredni.

P. 262. Czy może pan wykluczyć z gry zawodnika, który popełnia wykroczenia, jednakowoż nie noszące znamion specjalnie ciężkich lub brutalnych?

O. Tak, ale tylko w razie kilkakrotnego popełnienia wykroczenia i po uprzednim napomnieniu winnego gracza.

P. 263. Co pan orzeknie, widząc, że jeden z graczy rozmyślnie opóźnia wrzut z autu bocznego, lub też czyni inne usiłowania w wyraźnym celu zyskania na czasie?

O. Sędzia kwalifikuje, czy dany czyn ma cechy rozmyślności, a w razie pozytywnym stosuje przepisy, przewidziane dla niesportowego zachowania gracza — równocześnie zaś odlicza czas stracony od przepisowego czasu gry.

P. 264. A co pan nazywa niesportowym zachowaniem?

O. Stałe lekceważenie przepisów gry, nieposłuszeństwo wobec sędziego, krytykowanie jego orzeczeń itp.

P. 265. Czy taki gracz może zostać usunięty z boiska, o ile uprzednio został przez sędziego napomniany?

O. Tak, o ile ustawicznie powtarza wykroczenia.

P. 266. Jak wznowi pan grę, wstrzymaną przez pana dla udzielenia napomnienia graczowi za niesportowe zachowanie?

O. Przez rzut wolny pośredni przeciwko drużynie, do której należy upomniany gracz.

P. 267. Czy należy zaznaczyć w sprawozdaniu sędziowskim fakt wykluczenia gracza — w jakim terminie?

O. Tak. Fakt wykluczenia należy szczegółowo podać w sprawozdaniu, zaznaczając powód usunięcia. Sprawozdanie winno być przesłane w ciągu 24 godzin do właściwego WSS.

P. 268. Czy może pan zmienić jedną ze swych decyzji?

O. Tak, o ile przekonałem się, że popełniłem błąd w orzeczeniu, wolno mi zmienić decyzję pod warunkiem, że gra nie została jeszcze wznowiona.

P. 269. Co pan uczyni w razie poważnej kontuzji gracza?

O. Wstrzymam grę, zarządzę wyniesienie gracza z boiska i wznowię grę przez rzut sędziowski, lub też przez rzut wolny, jeżeli miało miejsce jakieś wykroczenie. Po zawodach opiszę fakt odniesienia i rodzaj kontuzji, oraz okoliczności jej towarzyszące w sprawozdaniu sędziowskim, które winienem przesłać w ciągu 24 godzin do właściwego WSS.

P. 270. A w wypadku lekkiej kontuzji gracza?

O. Nie przerywam gry aż do najbliższej naturalnej przerwy.

P. 271. Czy pozwoli pan sanitariuszowi lub komukolwiek innemu na wkroczenie na boisko?

O. Nie, sanitariusz winien czekać na moje zezwolenie

P. 272. Co pan zrobi, jeśli pan sam jest chory, niedysponowany, lub kontuzjowany (skręcenie nogi) itp. w czasie zawodów?

O. Przekażę sędziowanie jednemu z sędziów liniowych, o ile jest to sędzia egzaminowany, wyznaczony przez WSS i neutralny.

P. 273. Czy może pan, odgwizdawszy mylnie spalonego, polecić graczom grać dalej, nie przerywając gry?

O. Nie, przerwana gra winna być wznowiona przez rzut sędziowski.

P. 274. Czy gracz może prosić pana o uzasadnienie wydanego orzeczenia?

O. Nie, graczom nie wolno ani słowem, ani gestem okazywać niezadowolenia, lub niezrozumienia moich rozstrzygnięć.

P. 275. Co pan uczyni, jeżeli klub, organizujący zawody, nie daje panu do dyspozycji pomieszczenia na ubieralnię?

O. Opuszczam teren spotkania, nie prowadząc zawodów, oznajmiając o tym obydwu kapitanom drużyn.

P. 276. Podczas trwania zawodów, korzystając z przerwy w grze, jeden z kapitanów drużyny zgłasza panu zastrzeżenia odnośnie decyzji pana w sprawie natury technicznej, lub przepisowej. Co pan uczyni?

O. Wzywam kapitana drużyny przeciwnej, oraz jednego z sędziów bocznych i proszę protestującego o sformułowanie składanych zastrzeżeń. Udzielam protestującemu mojej pomocy w ułożeniu protestu w odpowiedniej formie, a po zawodach wpisuję zgłoszony mi protest do formularza sprawozdania sędziowskiego, o ile protestujący kapitan drużyny podtrzymuje swoje zarzuty.

P. 277. Kiedy zasadniczo protest w sprawach technicznych i odnośnie interpretacji przepisów może być składany?

O. Przy sposobności pierwszej przerwy w grze, która następuje po wydanym orzeczeniu, to znaczy, ściślej mówiąc, podczas pierwszej przerwy, następującej po całkowitym wykonaniu wydanej przez sędziego decyzji. Tak, naprzykład, decyzja CCA z dnia 4 lutego 1937 r. określa, że zastrzeżenia odnośnie zdobytej bramki, winny być złożone nie wcześniej, niż w czasie pierwszej przerwy, jaka nastąpi po wznowieniu gry.

P. 278. Czy może pan dać jakieś przykłady dla bliższego określenia powodów złożenia zastrzeżeń formalnych?

O. Gracz drużyny „A" dopuszcza się wykroczenia w chwili wykonania wrzutu z autu bocznego, to znaczy, że wykonywuje wrzut nieprzepisowo. Sędzia zamiast przyznania wrzutu z autu bocznego drużynie „B", zarządza rzut wolny. W wyniku rzutu wolnego ma miejsce rzut z rogu przeciwko drużynie „B".

Rzut wolny, przysądzony drużynie „B" jest błędem formalnym sędziego, a następujący po tym rzut z rogu stanowi pierwszą przerwę w grze po zaistnieniu błędu sędziego. Kapitan drużyny „A" może w tym momencie zgłosić sędziemu protest przeciwko jego błędnej decyzji.

P. 279. Jakie są naturalne przerwy w grze?

O. Naturalnymi przerwami w grze są wszelkie przerwy, stanowiące bezpośredni skutek zastosowania przepisów gry, a w szczególności:

wyjście piłki na aut boczny, wyjście piłki na aut bramkowy, zdobycie bramki, przerwa w połowie czasu gry koniec zawodów.

P. 280. Czy może pan odmówić przyjęcia zastrzeżenia kapitana drużyny po skończonych zawodach, jeżeli w czasie ich trwania, żadne zastrzeżenie nie zostało zgłoszone?

O. Nie, ja nie odmówię kapitanowi prawa do złożenia zastrzeżenia, ale zaznaczę w formularzu sprawozdania z zawodów, w jakich okolicznościach zastrzeżenie to zostało mi złożone.

P. 281. A co pan uczyni, jeżeli prezes, lub przedstawiciel jednego z grających towarzystw zwróci się do pana z prośbą o przyjęcie i odnotowanie ich zastrzeżeń formalnych?

O. Odmówię im z całą stanowczością. Mogą oni udzielić w tym względzie poleceń kapitanowi drużyny, jednak tylko ten ostatni jest uprawniony do reklamacyj.

P. 282. Czy pozwoli pan na powrót do gry zawodnikowi, wykluczonemu przez pana?

O. Nie. Gracz wykluczony nie ma prawa powrotu do gry.

P. 283. A czy pozwoli pan takiemu graczowi na powrót do gry, jeżeli zawody, stosownie do przepisów, zostają przez pana przedłużone ponad 90 minut?

O. Nie.

P. 284. Zawody pozostają nierozstrzygnięte mimo wszelkich dopuszczalnych przedłużeń i zostają powtórzone już najbliższej niedzieli, zanim właściwy Wydział Gier i Dysc. zdołał powziąć odpowiednią uchwałę w stosunku do gra-

cza przez pana wykluczonego. Powtórzone zawody są kierowane również przez pana — czy zgodzi się pan na udział w spotkaniu gracza, uprzednio przez pana wykluczonego?

O. Tak, zaznaczając ten fakt w swym sprawozdaniu.

P. 285. Gracz, który popełnił wykroczenie, ukarane przez sędziego rzutem wolnym, manifestuje swoje niezadowolenie z orzeczenia w ten sposób, że piłkę wykopuje po za boisko już po gwizdku sędziego. Sędzia nakazuje winnemu graczowi przyniesienie piłki z powrotem, gracz odmawia. Co ma uczynić sędzia wobec tej odmowy?

O. Pozostaje do uznania sędziego orzec, czy ten czyn stanowi niesportowe zachowanie i udzielić graczowi napomnienia, czy też skwalifikować czyn jego, jako rażącą niesubordynację, w wyniku czego gracz może zostać usunięty z gry.

P. 286. Sędzia usuwa gracza z boiska; ukarany odmawia zejścia z placu, wobec czego sędzia zwraca się o pomoc do kapitana drużyny, który również odmawia swojej pomocy i nie interweniuje. Co ma uczynić sędzia — czy należy w tym przypadku wykluczyć kapitana drużyny?

O. W razie odmowy wypełnienia przez gracza obowiązków kapitana drużyny, sędzia odgwizduje zawody i sporządza odpowiednie sprawozdanie o całym zajściu.

P. 287. Dwaj gracze tej samej drużyny, sprzeczają się z sobą podczas zawodów i przechodzą do rękoczynów. Co pan uczyni?

O. Usunę z boiska obydwu graczy za niesportowe zachowanie (wykroczenie przeciwko przepisom Art. 13) i wznowię grę przez rzut wolny, przewidziany w Art. 17 przepisów.

P. 288. Czy gracz wykluczony może pozostać na linii autowej?

O. Gracz wykluczony z gry powinien całkowicie opuścić teren gry i powrócić do szatni. W razie oporu ze strony gracza należy spowodować interwencję gospodarza boiska.

P. 289. Gracz „A" prowadzi piłkę w stronę bramki przeciwnika, lecz widząc przeciwnego obrońcę, zamierzającego odebrać mu piłkę, pozostawia piłkę jej własnym losom, a sam zwraca się do nadbiegającego przeciwnika z zamiarem wyraźnie wrogim i zapowiadającym rażące przekroczenie przepisów. Sędzia przerywa grę; jak należy wznowić ją później?

O. Mimo, że gracz „A" nie uderzył, ani nie sfaulował przeciwnika, sędzia stwierdza niewłaściwość zamiarów gracza „A" i udziela mu napomnienia. Grę należy wznowić rzutem wolnym pośrednim.

P. 290. Czy kapitan drużyny może prosić sędziego o wykluczenie gracza, jeśli sędzia nie dostrzegł nic takiego, co by uzasadniało z jego punktu widzenia wykluczenie zawodnika z gry?

O. Kapitan drużyny może prosić sędziego o usunięcie z gry zawodnika, ale z góry musi być przygotowany na odmowę, gdyż sędzia może wykluczać graczy jedynie na skutek wykroczeń, określonych w przepisach Art. 13.

P. 291. Kto winien zastąpić wykluczonego z gry kapitana drużyny?

O. W razie wykluczenia kapitana, sędzia informuje się u drużyny, kto jest jego zastępcą. W razie braku odpowiedzi, lub niezdecydowania, sędzia sam wyznacza jednego z graczy do sprawowania funkcyj kapitana drużyny.

Artykuł 14, 15 i 16.

Art. 14. Prawa i obowiązki sędziów liniowych.

Na każde zawody mają być wyznaczeni dwaj sędziowie liniowi, podlegający w swych orzeczeniach sędziemu głównemu.

Obowiązkiem ich jest orzekać, kiedy piłka wyjdzie na aut i która drużyna uprawniona jest do rzutu z autu, rzutu z rogu lub rzutu od bramki, oraz dopomagać sędziemu głównemu do prowadzenia gry zgodnie z przepisami.

W razie niewłaściwego mieszania się do gry lub niestosownego zachowania się sędziego liniowego, ma go sędzia prawo wykluczyć od sędziowania i zamianować zastępcę, o czem powinien zawiadomić Wydział Spraw Sędziowskich, który się zajmie dalszym rozpatrzeniem tej sprawy.

Klub, organizujący zawody, jest obowiązany dostarczyć chorągiewki sędziom liniowym.

Art. 15. Piłka w grze aż do gwizdka.

W razie domniemanego wykroczenia przeciwko przepisom gry, piłka pozostaje w grze aż do sygnału sędziego.

Art. 16. Wznowienie gry po chwilowem jej zawieszeniu.

W razie chwilowego przerwania gry z jakiegokolwiekbądź powodu, gdy piłka nie przekroczyła ostatnio ani linii bramkowej, ani linii bocznej, sędzia upuszcza piłkę w tym miejscu, gdzie się znajdowała w chwili przerwania gry i piłka wchodzi w grę, gdy tylko dotknie ziemi.

Jeżeli piłka przejdzie linię bramkową lub boczną, zanim ją który z graczy dotknie, wtedy sędzia upuszcza piłkę na nowo. Żadnemu z graczy nie wolno dotknąć piłki, zanim ta nie spadnie na ziemię.

* * *

P. 292. Jakie są uprawnienia sędziów liniowych?

O. Sędzia liniowy winien działać zgodnie z wskazówkami sędziego głównego. W razie wątpliwym sędzia liniowy wypowiada swą opinię jedynie na zapytanie sędziego głównego.

P. 293. Czy zdanie sędziego liniowego może w razie wątpliwości być jedynie ważne?

O. Nie. Jedynie ważną jest zawsze decyzja sędziego głównego.

P. 294. Co pan uczyni, jeżeli sędzia liniowy wyraźnie okazuje niezadowolenie z pańskiej decyzji, lub zachowuje się niesportowo?

O. Usuwam go od pełnienia funkcji, znajduję zastępcę na jego miejsce i sporządzam odpowiednie doniesienie do WSS.

P. 295. Czy w razie wątpliwości gracze mogą wstrzymać grę i protestować przeciwko jej dalszemu prowadzeniu bez przerwy?

O. Nie, gracze mogą wstrzymać grę jedynie na gwizdek sędziego głównego.

P. 296. Sędzia odgwizdał bramkę, nie dostrzegłszy, że bramkarz zatrzymał piłkę ściśle na linii bramkowej. Jak należy wznowić grę?

O. Jeśli sędzia spostrzeże swą omyłkę, winien, zgodnie z Art. 16, wznowić grę przez rzut sędziowski w odległości około 70 cm. od linii bramkowej, prostopadle do tego miejsca, w którym znajdowała się piłka w momencie gwizdka.

P. 297. Po chwilowym zawieszeniu gry, a to wskutek bądź jakiegoś zajścia na widowni, bądź wobec wtargnięcia widzów na boisko i t. p., jak należy wznowić grę?

O. Przez rzut sędziowski, jeżeli piłka znajdowała się w obrębie boiska w chwili spowodowania przerwy w grze.

P. 298. Od jakiego momentu piłka przy rzucie sędziowskim jest w grze?

O. Od chwili zetknięcia z ziemią.

P. 299. Co pan uczyni, jeżeli jeden z graczy dotknie piłki przy rzucie sędziowskim zanim jeszcze ona spadnie na ziemię?

O. Zarządzę ponowny rzut sędziowski.

P. 300. A jeżeli gracz rozmyślnie uderzy piłkę ręką przed jej upadkiem na ziemię?

O. Zarządzę ponowny rzut sędziowski.

P. 301. A jeżeli bramkarz odbija piłkę ręką, zanim ona jeszcze spadnie na ziemię przy rzucie sędziowskim obok bramki?

O. Zarządzę ponowny rzut sędziowski.

P. 302. Co pan orzeknie, jeżeli natychmiast po upadku piłki na ziemię, jeden z graczy uzyska bramkę?

O. Uznam bramkę.

P. 303. A co pan orzeknie, jeżeli przy rzucie sędziowskim, piłka, nie dotknięta przez żadnego gracza, odbije się w ten sposób od ziemi, że bezpośrednio wpadnie do bramki?

O. Bramki nie uznam.

P. 304. Co pan uczyni w tym przypadku?

O. Zarządzę ponowny rzut sędziowski.

P. 305. Jaką pan poweźmie decyzję, jeżeli przy rzucie sędziowskim piłka odbiła od ziemi, dotknie pana i wpadnie do bramki?

O. Zarządzę ponowny rzut sędziowki.

P. 306. Jeden z graczy został poważnie kontuzjonowany i pan jest zmuszony do przerwania gry. W jaki sposób wznawia pan grę?

O. Jeżeli piłka znajduje się w tej chwili po za boiskiem, gra zostaje wznowiona zależnie od okoliczności, przez wrzut z autu, rzut bramkowy, rożny i t. p. Jeżeli jednak piłka była w obrębie boiska, wznowię wówczas grę rzutem sędziowskim w tym miejscu, gdzie znajdowała się piłka w chwili przerwania gry.

P. 307. Czy zawody mogą się odbywać bez dwóch sędziów bocznych?

O. Nie, artykuł 14 przewiduje bowiem niezbędność dwóch sędziów liniowych, a więc spotkanie nie może się odbywać bez obydwu sędziów bocznych.

P. 308. Podczas rzutu sędziowskiego na polu karnym, sędzia upuszcza piłkę na ziemię. W tym samym czasie jeden z graczy drużyny broniącej uderza rozmyślnie pięścią przeciwnika, zanim jeszcze piłka spadła na ziemię. Co winien orzec sędzia?

O. Sędzia wyklucza winnego z gry, ale nie zarządza rzutu karnego, gdyż gra nie została jeszcze wznowiona, zanim piłka nie spadła na ziemię. Należy więc ponowić rzut sędziowski.

Artykuł 17.

Art. 17. Pkt. a. Rzuty wolne.

W razie jakiegokolwiekbądź wykroczenia przeciwko przepisowi art. 6, 8, 10 lub 16, jak również w razie wykluczenia gracza z boiska w myśl art. 13, drużynie przeciwnej daje się rzut wolny z miejsca, w którym nastąpiło wykroczenie.

Pkt. b. Rzut karny.

Rzut karny może być podyktowany bez względu na położenie piłki w chwili popełnionego wykroczenia z tym zastrzeżeniem jednak, że piłka musi być wtedy w grze.

W razie jakiegokolwiekbądź rozmyślnego naruszenia art. 9 poza obrębem pola karnego lub w jego obrębie przez drużynę nacierającą, sędzia przyznaje drużynie przeciwnej rzut wolny z miejsca, w którym nastąpiło wykroczenie.

W razie rozmyślnego naruszenia art. 9 w obrębie swego pola karnego przez drużynę broniącą, sędzia przyznaje przeciwnikom rzut karny, który ma być bity z punktu karnego w następujących warunkach:

1) Wszyscy gracze z wyjątkiem bijącego rzut karny i bramkarza bronącego bramki, muszą się znajdować poza polem karnym.

2) Bramkarz broniący winien stać na linii bramkowej pomiędzy słupkami, aż do chwili wykonania rzutu.

3) Piłka musi być kopnięta ku przodowi.

4) Piłka jest w grze, gdy tylko rzut zostanie wykonany i z rzutu tego bramka może być bezpośrednio zdobytą, jednakowoż graczowi, który bił rzut karny, nie wolno dotknąć się piłki ponownie, zanim jej nie uderzy żaden inny gracz.

5) Jeżeli zajdzie konieczność, czas trwania gry, tak w pierwszej, jak i drugiej połowie, winien być przedłużony dla wykonania rzutu karnego. W wypadku tym bramka jest zdobytą nawet wtedy, gdy piłka dotknie się bramkarza przed przejściem przez bramkę.

Należy dać rzut wolny pośredni drużynie broniącej, jeżeli piłka przy rzucie karnym nie zostanie kopniętą ku przodowi, lub jeżeli gracz bijący rzut karny dotknie się piłki ponownie, zanim jej nie uderzy jakikolwiek inny gracz.

Sędzia może się powstrzymać od zastosowania niniejszego przepisu w wypadkach, w których będzie przekonany, że udzielenie rzutu wolnego lub karnego wyszłoby na korzyść drużyny ponoszącej winę.

Jeżeli przy rzucie karnym piłka przejdzie pomiędzy słupkami bramkowymi poniżej poprzeczki, to nie należy bramki unieważniać z powodu wykroczenia przeciwko przepisom przez drużynę broniącą.

* * *

P. 309. Z jakich powodów może pan zarządzić rzut karny?

O. Za wykroczenia wobec przepisów Art. 9, popełnione rozmyślnie na polu karnym przez drużynę broniącą.

P. 310. Co pan określa „dowolnością stosowania przepisu?"

O. Sam tekst Art. 17 określa, że sędzia ma prawo nie stosowania przepisu tego artykułu w razie, jeżeli ścisłe stosowanie sankcyj omawianego przepisu wyszłoby na korzyść drużynie, popełniającej wykroczenie.

P. 311. Proszę przytoczyć przykład.

O. Gracz drużyny broniącej podstawia na polu karnym nogę przeciwnikowi, prowadzącemu piłkę. Ten wszakże pozostaie przy piłce i zdaję sobie sprawę, że jeżeli odgwiżdżę przewinienie i zarządzę rzut karny, pozbawię napastnika możności wykorzystania przeprowadzonej akcji przez strzelenie bramki; nie przerywam więc gry.

P. 312. Na jakiej części boiska czyni pan użytek z prawa dowolności stosowania przepisów. Czy jest jakaś specjalna część boiska, na której pan wyłącznie, lub częściej korzysta z tego uprawnienia?

O. Nie, miejsce boiska nie odgrywa tu żadnej roli. Upraw-

nienie dowolnego stosowania przepisu może być wykorzystane wszędzie i w każdym przypadku, gdzie ukaranie faktycznego przewinienia może wyjść na korzyść drużynie winnej.

P. 313. Wyklucza pan z gry zawodnika, który dopuścił się gry brutalnej, lub ciężkiego przewinienia na polu karnym. Czy zarządzi pan rzut karny, niezależnie od wykluczenia gracza.

O. Tak, o ile piłka była w grze w chwili przewinienia.

P. 314. W jaki sposób ma być wykonany rzut karny?

O. Piłka winna być umieszczona na punkcie karnym. Tylko jeden gracz, wykonawca rzutu karnego, ma prawo pozostania wewnątrz pola karnego, pozostali zaś gracze winni się znajdować na boisku, poza polem karnym i w odległości przynajmniej 9 m 15 cm od piłki. Piłka winna być uderzona w przód, a bramkarz, broniący bramki, musi znajdować się na linii bramkowej, pomiędzy słupkami bramkowymi i stać bez odrywania stóp od ziemi aż do chwili uderzenia piłki.

P. 315. Czy gracze drużyny, wykonywującej rzut karny, także winni znajdować się o 9 m 15 cm od piłki?

O. Tak.

P. 316. Od jakiej chwili obowiązuje bramkarza pozostawanie nieruchomo na linii bramkowej?

O. Od gwizdka sędziego na wykonanie rzutu karnego.

P. 317. A od jakiej chwili wolno bramkarzowi, broniącemu rzutu karnego, uczynić ruch?

O. Od momentu uderzenia piłki przez wykonawcę rzutu karnego.

P. 318. Czy należy zwrócić uwagę bramkarzowi, jeżeli pan spostrzeże, iż bramkarz nie stosuje się do przepisów, obowiązujących przy rzucie karnym?

O. Tak.

P. 319. Czy wolno graczom pozostawać na liniach bocznych pola karnego przy rzucie karnym?

O. Tak, warunkiem jest jedynie pozostawanie w obrębie boiska, nazewnątrz pola karnego i w odległości przynajmniej 9 m 15 cm od piłki.

P. 320. Czy wolno graczom stać na linii bramkowej obok bramki?

O. Nie.

P. 321. Co pan uczyni, jeżeli po gwizdku, lecz jeszcze przed wy-

konaniem rzutu karnego, jeden z graczy drużyny broniącej wkroczy na pole karne?

O. Jeżeli bramka zostanie zdobyta, uznam ją; w przeciwnym razie nakazuję powtórzenie rzutu karnego.

P. 322. A jeżeli, w podobnym przypadku piłka z rzutu karnego odbija się od jednego ze słupków bramkowych i gracz drużyny broniącej wkracza na pole karne?

O. Powtórzenie rzutu karnego zarządzam jedynie w tym przypadku, jeżeli piłka nie była jeszcze w grze w chwili wkroczenia tego gracza na pole karne.

P. 323. A co pan uczyni, jeżeli po gwizdku na wykonanie rzutu karnego, ale jeszcze przed uderzeniem piłki, wkroczy na pole karne jeden z graczy drużyny atakującej, poza wykonawcą rzutu?

O Nie uznam zdobytej w takich okolicznościach bramki i nakażę powtórzenie rzutu karnego. Jeżeli natomiast piłka wyszła w aut bramkowy, nakażę wykonanie rzutu od bramki.

P. 324. A jeśli w identycznym przypadku piłka odbije się od jednego ze słupków, a gracz drużyny atakującej wkroczy na pole karne?

O. Jeżeli gracz ten wszedł na pole karne jeszcze przed wykonaniem rzutu karnego, zarządzę rzut wolny pośredni przeciwko tej drużynie, która wykonywała rzut karny.

P. 325. A co pan zadecyduje, jeżeli po gwizdku na wykonanie rzutu karnego, na pole karne wbiegnie kilku graczy z obu drużyn.

O. Nakażę ponowne wykonanie rzutu karnego, nie biorąc zupełnie pod uwagę, czy bramka została w międzyczasie zdobyta, lub też nie.

P. 326. Przy rzucie karnym, po gwizdku sędziego na wykonanie rzutu bramkarz wybiega przed bramkę lub skacze w miejscu, lub też wykonywuje jakiekolwiek gwałtowne ruchy. Czy sędzia winien natychmiast gwizdnąć, przerwać grę i pouczyć, lub upomnieć bramkarza?

O. Nie, należy w każdym razie przeczekać ukończenie tej fazy gry. Jeżeli rzut karny zostanie wykorzystany, należy uznać bramkę, jeżeli jednak rzut karny zostanie przestrzelony, należy nakazać ponowne wykonanie rzutu karnego.

P. 327. Przyznał pan rzut karny przeciwko drużynie „A". Gracz drużyny „B" przygotowuje się do wykonania rzutu kar-

nego, ale natychmiast po gwizdku pana, jeden z graczy drużyny broniącej wpada na pole karne, strzela do własnej bramki i uzyskuje gola samobójczego. Co pan uczyni?

O. Nie uznaję tej bramki, polecam ponowne wykonanie rzutu karnego i upominam gracza, który dopuścił się wykroczenia.

P. 328. Przy rzucie karnym, wykonawca jego, nie czekając na pański gwizdek strzela do bramki. Co pan orzeknie?

O. Niezależnie od wyniku tego strzału nakazuję powtórzenie rzutu karnego, a właściwie wykonanie rzutu, gdyż strzał poprzedni miał miejsce bez sygnału sędziego.

P. 329. A co pan uczyni, jeżeli jeden z graczy drużyny broniącej zacznie odwracać uwagę wykonawcy rzutu karnego, krzycząc, lub rzucając mu pod nogi jakiś przedmiot?

O. Uznam bramkę, jeżeli zostanie zdobytą mimo wszystko: nakażę zaś powtórzenie rzutu karnego, jeśli rzut karny nie zostanie wykorzystany — równocześnie zaś udzielę napomnienia winnemu graczowi.

P. 330. Przy rzucie karnym, piłkę, odbitą od słupka, lub poprzeczki przyjmuje ponownie wykonawca rzutu karnego, strzela i uzyskuje bramkę. Co pan zdecyduje?

O. Nakażę rzut wolny pośredni przeciwko drużynie, która wykonywała rzut karny.

P. 231. Czy gracz drużyny atakującej może być spalonym podczas rzutu karnego?

O. Tak.

P. 332. Czy rzut karny może być wykonany do tyłu?

O. Nie — zarządzę rzut wolny pośredni przeciwko drużynie, która wykonała rzut karny w tył.

P. 333. Czy może pan unieważnić zdobytą bramkę dla zarządzenia rzutu karnego?

O. Jeżeli na polu karnym jeden z graczy drużyny broniącej rozmyślnie odbije piłkę ręką, a mimo to piłka wpadnie do bramki, sędzia nie może unieważnić bramki dla zarządzenia rzutu karnego, gdyż wyszłoby to na korzyść winnym.

P. 334. Napastnik znajduje się na polu karnym przeciwnika w sytuacji, dogodnej do strzału. W tym momencie zostaje potrącony przez obrońcę, który usiłuje odebrać mu piłkę. Mimo to napastnik pozostaje przy piłce — co pan orzeknie?

O. Jeżeli napastnik pozostał przy piłce, nie ma potrzeby odgwizdać przewinienia przeciwnika.

P. 335. Czy może pan zarządzić rzut karny, jeżeli punkt karny jest niewidoczny?

O. Tak.

P. 336. Przy rzucie karnym, wykonawca jego uderza piłkę lekko w przód tak, że piłkę przejmuje jego partner i strzela bramkę. Czy nie ma wykroczenia przeciwko przepisom i czy gol jest ważny?

O. Tak, jeżeli piłka przeszła przestrzeń równą około 70 cm zanim została przyjęta przez drugiego gracza i naturalnie, jeżeli ten gracz nie wkroczył na pole karne przed zagraniem piłki przez wykonawcę rzutu karnego i o ile nie był spalony.

P. 337. Sędzia zarządził rzut karny. Gracze są ustawieni przepisowo w odległości 9 m 15 cm od piłki — czy może jeden z graczy atakujących wykonać rzut karny, jeżeli nie zameldował się sędziemu, jako wykonawca rzutu karnego? Jeżeli fakt taki miał miejsce, co należy orzec w wypadku:

1. Jeżeli żaden gracz nie zameldował się sędziemu w charakterze wykonawcy rzutu karnego i

2. Jeżeli jeden z graczy został wyznaczony do wykonania rzutu karnego i znajdował się w tym momencie przynajmniej o 9 m 15 cm od piłki przez co może wprowadzić w błąd zarówno bramkarza jak i sędziego.

O. Rozstrzygnięcie winno być następujące:

1. Wykonawca rzutu karnego winien być przedstawiony sędziemu w tym charakterze. Zanim sędzia nie zostanie poinformowany, kto wykona rzut karny, nie powinien gwizdać.

2. Jeżeli wykona rzut karny inny gracz od wyznaczonego do tej czynności, należy ten wypadek podciągnąć pod odpowiedni przepis, zakazujący znajdowania się graczom w zbyt bliskiej odległości od piłki. Tym samym sędzia zarządzi ponowienie rzutu karnego w razie uzyskania bramki, względnie rzut od bramki, jeżeli piłka wyszła na aut.

P. 338. Piłka znajduje się na linii pola karnego. Biegną do niej równocześnie napastnik i obrońca, przy czym ten ostatni, chcąc usunąć piłkę z pod zasięgu przeciwnika, uderza ją lekko ręką. Co pan zdecyduje w tym wypadku?

O. | Rzut wolny bezpośredni z linii pola karnego, gdyż piłka nie została uderzona ręką w obrębie pola karnego.

P. 339. | Skrzydłowy prowadzi piłkę wzdłuż linii autu bocznego, podczas, gdy środkowy napastnik posuwa się coraz bliżej bramki przeciwnika, spodziewając się podania swego skrzydłowego. W pewnym momencie środkowy napastnik znajduje się w pozycji spalonej przed bramką przeciwnika na polu karnym i jeden z graczy drużyny broniącej podstawia mu nogę. Co pan orzeknie, biorąc pod uwagę, że piłka stale jest jeszcze w posiadaniu skrzydłowego?

O. | Zarządzam rzut karny.

P. 340. | Gracz drużyny broniącej, będąc na własnym polu karnym podstawia nogę i obala przeciwnika, który, nie tylko, że nie jest w posiadaniu piłki, lecz piłka znajduje się poza obrębem boiska w danym momencie. Co pan uczyni?

O. | Rzutu karnego w tej sytuacji nakazać nie mogę, gdyż piłka jest poza boiskiem. Grę należy podjąć przez wrzut z autu, rzut od bramki, lub rzut z rogu, zależnie od poprzednich okoliczności. Nie mniej jednak należy gracza winnego upomnieć, lub wykluczyć z gry, w zależności od stopnia jego przewinienia i ewentualnych wykroczeń poprzednich.

P. 341. | Po odgwizdaniu spalonego jednego z napastników, obrońca przeciwny podstawia temu napastnikowi nogę i obala go na ziemię na własnym polu karnym. Co pan uczyni?

O. | Wykroczenie przeciwko przepisom Art. 9 jest niewątpliwe; nie mogę jednak zarządzić rzutu karnego, gdyż gra została właśnie przerwana przez odgwizdanie spalonego. Upominam więc, lub wykluczam winnego gracza, podejmując dalszy ciąg gry przez rzut wolny, wynikający ze spalonego.

P. 342. | Gra jest przerwana z jakiegokolwiek powodu — kontuzji gracza, siły wyższej, lub poprostu wobec przyznania jednej z drużyn rzutu wolnego. Piłka nie jest więc w grze i podczas tej przerwy jeden z graczy, stojąc na własnym polu karnym, dopuszcza się przekroczenia przepisów Art. 9, przez ciężki faul, lub uderzenie przeciwnika. Czy może pan dać rzut karny?

O. | Nie. Rzut karny można bowiem zarządzić nie tylko wtedy, gdy piłka jest w obrębie boiska, ale nieodzownym warunkiem jest również, aby piłka była w grze, czyli, aby przewinienie miało miejsce w toku gry. Rzutu karnego nie mogę więc dać w tym wypadku, bowiem miała

miejsce przerwa w grze. Nie mniej jednak winny gracz musi dostać napomnienie, lub też zostać usuniętym z boiska.

P. 343. Czy może pan przedłużyć czas trwania gry dla wykonania zarządzonego przez Pana rzutu karnego?

O. Tak.

P. 344. Czy prawo to posiada pan również w odniesieniu do pierwszej połowy gry, to znaczy po upływie pierwszych 45 min.?

O. Tak.

P. 345. Jeżeli pierwsza połowa gry ulega z tego powodu przedłużeniu naprzykład o 2 minuty, czy należy ten czas odliczyć od drugiej połowy gry?

O. Nie.

P. 346. Czy może pan przedłużyć grę dla wykonania rzutu wolnego?

O. Nie.

P. 347. Jeżeli przedłuża pan grę dla wykonania rzutu karnego, w której chwili przerywa pan grę ostatecznie?

O. Koniec gry następuje z chwilą zakończenia biegu piłki w obrębie boiska w pierwszym kierunku; znaczy to, że koniec gry nastąpi z chwilą gdy: piłka wejdzie do bramki lub gdy przekroczy linię autu bramkowego na zewnątrz bramki, lub gdy odbije się od słupka, albo poprzeczki bramkowej, lub też z chwilą schwytania piłki przez bramkarza, wreszcie, gdy, nie mogąc zatrzymać piłki, bramkarz odbije ją do własnej bramki, na róg, lub też z powrotem na boisko.

P. 348. Jeśli więc piłka odbija się od rąk bramkarza, albo od słupka i wpadnie do bramki, co pan uczyni?

O. Uznam bramkę.

P. 349. A w podobnym przypadku, jeżeli piłka zostaje zatrzymana przez bramkarza na krótką chwilę, po tym jednak wypada mu z rąk i wtacza się do bramki, co pan uczyni?

O. Nie uznam bramki, jeżeli przed tym osądzę, że piłka została przez bramkarza zatrzymana na czas dostateczny dla uznania bramki za obronioną i odgwiżdżę koniec połowy, lub całości zawodów.

P. 350. Za chwilę ma zostać wykonany rzut karny. Jeden z napastników stanął na linii bramkowej, ale na zewnątrz pola karnego, będąc tym samym na pozycji spalonej. Tuż

po gwizdku na wykonanie rzutu karnego bramkarz reklamuje spalonego wspomnianego gracza i nie broni zupełnie rzutu karnego. Czy należy uznać bramkę, czy też odgwizdać spalonego?

O. Bramka jest ważna, omawiany napastnik stał na pozycji spalonej, co nie jest równoznaczne ze spalonym.

P. 351. Sędzia dał już sygnał na wykonanie rzutu karnego, wykonawca rzutu idzie do piłki, ale zanim zdołał jeszcze piłkę uderzyć wkracza na pole karne jeden z jego partnerów. Sędzia widzi to, lecz nie przerywa gry do wyjaśnienia sytuacji. Rzut karny został wykonany, bramkarz odbił piłkę w pole wprost pod nogi tego gracza, który wszedł na pole karne i gracz ten zdobywa bramkę. Sędzia nie uzna naturalnie bramki, ale jak należy wznowić grę?

O. Należy upomnieć gracza, wykraczającego przeciwko przepisom i zarządzić rzut wolny pośredni na korzyść drużyny broniącej,

P. 352. Identyczna sytuacja, jak poprzednio, z tą różnicą, że piłka została odbita przez bramkarza na róg?

O. Sędzia rozstrzyga identycznie, jak poprzednio, nie nakazując rzutu z rogu.

P. 353. Identyczna sytuacja, jak w pytaniu Nr 351, lecz piłka, zamiast paść pod nogi gracza, który wykroczył przeciwko przepisom, wraca do napastnika, który znajdował się w pozycji zupełnie prawidłowej w chwili wykonania rzutu karnego. Gracz ten zdobywa bramkę. Czy sędzia winien ukarać wykroczenie gracza winnego, czy też uznać bramkę?

O. Należy bramki nie uznawać, napomnieć gracza winnego i podyktować rzut wolny pośredni w stronę przeciwną.

P. 354. Identyczna sytuacja, jak w pytaniach poprzednich, ale na pole karne wszedł przed wykonaniem rzutu karnego, choć już po gwizdku, gracz drużyny broniącej. Gracz ten zawładnął piłką, odbitą przez bramkarza i wybija ją w pole, lub też na róg, lub aut boczny. Co ma sędzia uczynić?

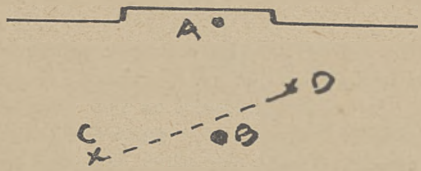
O. Gracz drużyny broniącej, który wszedł na pole karne przed wykonaniem rzutu karnego, dopuszcza się przewinienia, a więc sędzia winien go napomnieć, niezależnie zaś od tego zarządzić powtórzenie rzutu karnego.

ZAŁĄCZNIK
do Art. 6 str. 29.

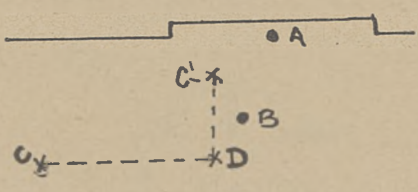
WYKRESY

ILUSTRUJĄCE PRZEPISY POSTANOWIEŃ, DOTYCZĄCYCH SPALONEGO.

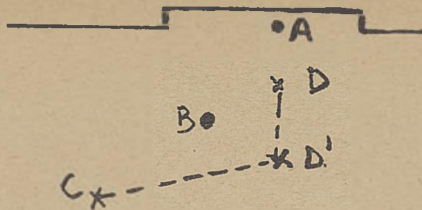
UWAGA: O — gracze drużyny broniącej
X — „ „ atakującej

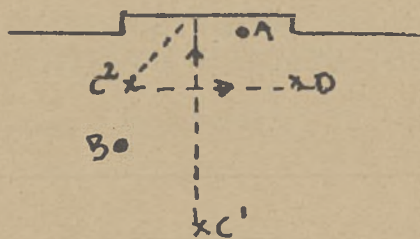
1. Posiadacz piłki C podaje ją do gracza D — sędzia winien odgwizdać spalonego, zanim jeszcze D wejdzie w posiadanie piłki, jeśli sądzi, że obrońca B nie ma żadnej możliwości dotknięcia piłki.

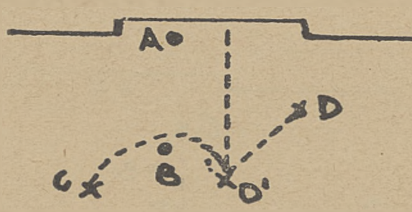
2. Gracz C podaje piłkę graczowi D — ten jednak, skrępowany w akcji przez obrońcę B, zwraca piłkę graczowi C, który jednak w międzyczasie wybiegł na pozycję C[1]. Gracz C jest obecnie spalony.

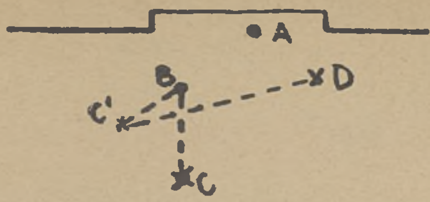
3. Posiadacz piłki C podaje ją graczowi D, który, podczas biegu piłki przechodzi na pozycję D^1. Gracz D jest jednak spalony, gdyż był nim w chwili podania mu piłki przez C.

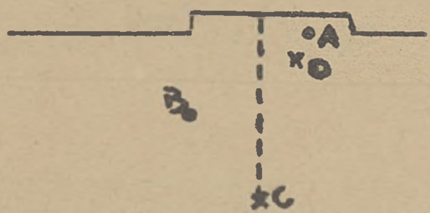
4. Gracz C^1 w wyniku akcji strzela w poprzeczkę bramki — odbitą piłkę otrzymuje tenże gracz już na pozycji C^2 i podaje ją graczowi D, znajdującemu się w tej samej odległości od linii bramkowej, co i C^2. Sędzia winien odgwizdać spalonego, gdyż gracz D nie miał przed sobą dwóch przeciwników w chwili podania mu piłki, jak również dla tego, że gracz C^2 nie był bliżej linii bramkowej przeciwnika w chwili podawania piłki.

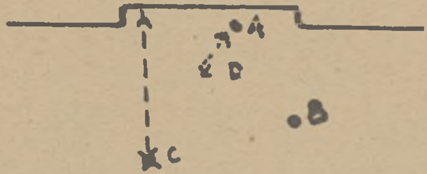
5. Gracz C oddaje lekki strzał na bramkę, lecz piłka zostaje zawrócona przez silny wiatr. W czasie biegu piłki gracz D przechodzi na pozycję D^1 i strzela, uzyskując bramkę. Bramki tej jednak uznać nie należy, gdyż gracz D był spalonym w chwili podania — strzału gracza C.

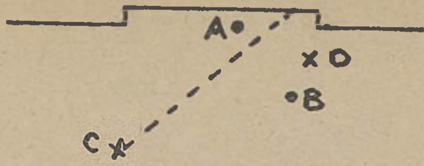
6. Gracz C strzela do bramki, lecz piłkę odbija obrońca B — gracz C przechodzi na pozycję C[1], skąd, atakowany przez obrońcę, oddaje piłkę swemu partnerowi D. — Sędzia odgwiżdże spalony gracza D, gdyż gracz ten, w chwili podawania mu piłki, stał na równej wysokości z obrońcą B., nie miał więc przed sobą dwóch przeciwników.

7. Gracz C strzela i zdobywa bramkę, gdyż bramkarz A nie dojrzał piłki, zasłonięty przez gracza D. — Sędzia bramki nie uzna, gdyż gracz D był spalony i brał udział w grze, uniemożliwiając bramkarzowi wkroczenie w akcję.

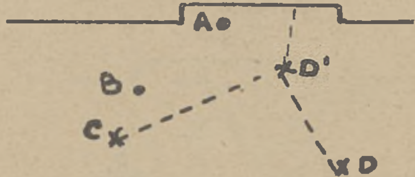
8. Gracz C strzela i zdobywa bramkę, podczas, gdy jego partner D biegnie do bramkarza. Jeśli sędzia uzna, że D zasłonił bramkarzowi pole widzenia, winien odgwizdać spalonego i bramki nie uznawać.

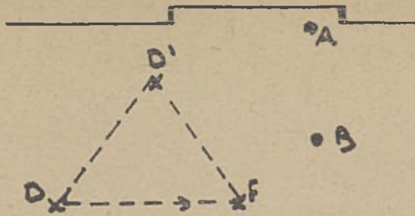
9. Gracz C strzela i zdobywa bramkę, obrońca B usiłuje piłkę odbić, lecz napastnik D zastawia go ciałem. Sędzia odgwiżdże spalonego D, który bierze udział w grze z pozycji spalonej.

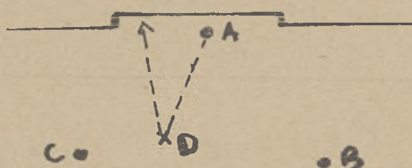
10. Posiadacz piłki C strzela do bramki, ale piłka odbija się od poprzeczki i idzie do napastnika D, który zdobywa bramkę. Sędzia odgwiżdże spalonego, gdyż D znajdował się bliżej bramki, niż C i nie miał przed sobą dwóch przeciwników w chwili podania (strzału C).

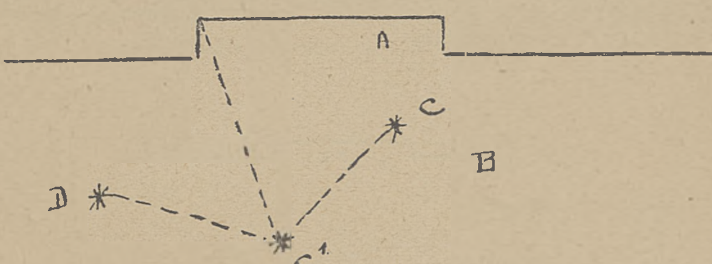
11. Gracz „C", posiadacz piłki, strzela do bramki — w tym samym czasie gracz „D" wybiega na pozycję „D^1", przejmuje strzał i uzyskuje bramkę. Bramka ta powinna być uznana, gdyż gracz „D" nie był spalony w chwili oddania strzału przez „C".

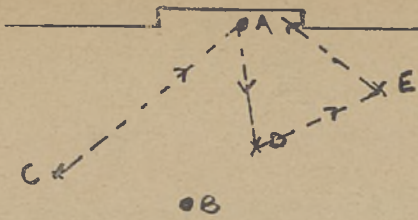
12. Gracz „D" jest w posiadaniu piłki, którą podaje współgraczowi „F". Ten wystawia ją do przodu, na pozycję „D^1". Jeżeli w chwili podania gracza „F", gracz „D" był bardziej oddalony od bramki, niż obrońca „B", wówczas „D" nie jest spalony i może z pozycji „D^1" uzyskać ważną bramkę. Jeśli jednak sytuacja była inna, czyli, że gracz „D" znajdował się w chwili podania gracza „F" bliżej bramki, niż obrońca „B", obowiązkiem sędziego jest odgwizdać spalonego i bramka, w tych warunkach uzyskana pozostanie nie uznaną.

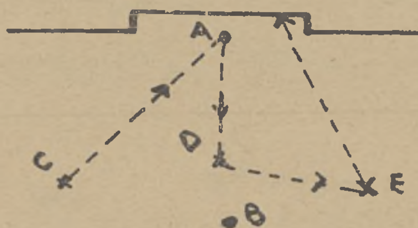
13. W jednej z sytuacji podbramkowych, bramkarz odbija piłkę do gracza „D" w chwili, gdy pomiędzy tym ostatnim, a linią bramkową nie ma dwóch graczy drużyny broniącej. Mimo to, gracz „D" nie jest spalonym, gdyż piłkę otrzymuje bezpośrednio od przeciwnika.

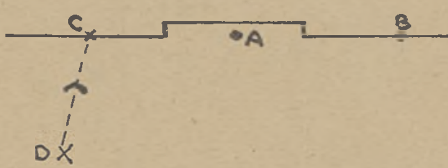
14. Posiadacz piłki „D" podaje ją do tyłu — gracz tej samej drużyny „C" przechodzi na pozycję „C^1", strzela i uzyskuje bramkę. Sędzia winien jednak odgwizdać spalonego i bramki nie uznawać mimo podania do tyłu, gdyż w chwili tego podania, gracz „C" był bardziej do przodu wysunięty, niż gracz, podający piłkę, nie mając przy tym przed sobą dwóch przeciwników.

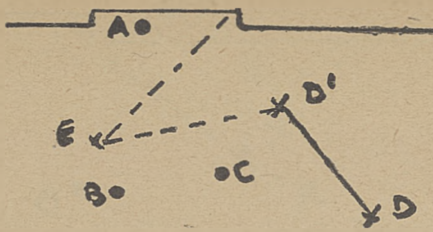
15. Gracz „C" strzela do bramki, bramkarz „A" odbija piłkę pod nogi gracza „D", który przerzuca ją graczowi „E". Sędzia odgwizduje spalonego gracza „E", gdyż był on bardziej wysunięty do przodu, niż „D" od którego otrzymał piłkę i nie miał przed sobą dwóch przeciwników. Gracz „D" natomiast nie był spalonym, gdyż piłkę otrzymał od przeciwnika.

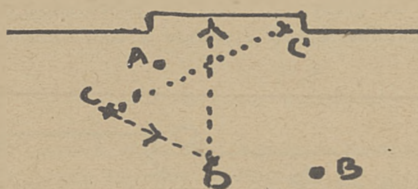
16. Gracz „C" strzela do bramki, bramkarz „A" odbija piłkę pod nogi gracza „D", który podaje ją współgraczowi „E" ten zaś uzyskuje bramkę. Sędzia bramkę uzna, gdyż „E" otrzymał piłkę od gracza „D", bardziej do przodu wysuniętego, wobec czego „E" nie jest spalonym, chociaż nie ma przed sobą dwóch przeciwników.

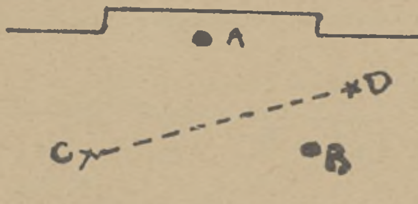
17. Gracz „D", będący w posiadaniu piłki, podaje ją graczowi „C", stojącemu na samej linii autu bramkowego, a więc ściśle tak samo, jak bramkarz „A" i obrońca „B". Sędzia odgwiżdże spalonego, gdyż „C" nie ma, w chwili podania mu piłki, dwócz graczy pomiędzy sobą, a linią bramkową przeciwnika.

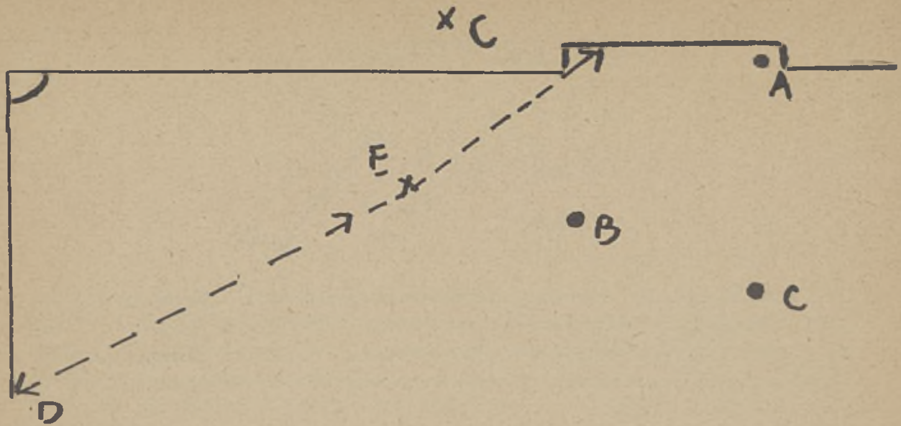
18. Gracz „D", mijając przeciwników, przechodzi z piłką na pozycję „D¹" i stąd posyła piłkę graczowi „E". Gracz „E" nie jest spalonym i może uzyskać ważną bramkę, gdyż piłkę otrzymał od gracza własnej drużyny, który w chwili podania był bliższy przeciwnej bramki, niż gracz „E", otrzymujący piłkę.

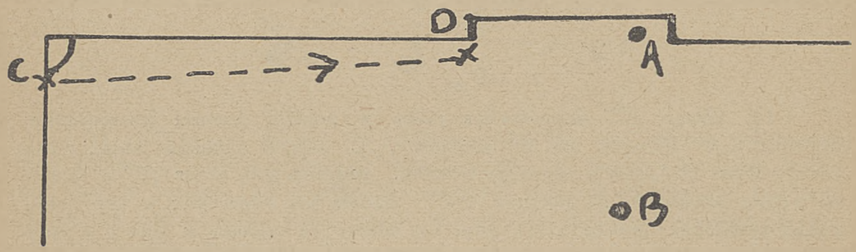
19. Gracz „C" doprowadza piłkę w pobliże bramki przeciwnika; bramkarz „A" wybiega mu na spotkanie, „C" zdążył wszakże oddać piłkę napastnikowi „D", który uzyskuje bramkę, podczas, gdy gracz „C" z rozpędu wpada do bramki na pozycję „D¹". Sędzia nie odgwiżdże w tym przypadku spalonego gracza „C¹", gdyż nie bierze on udziału w grze i w żadnym stopniu nie przeszkadza bramkarzowi. Bramkę należy uznać.

20. Gracz „C" strzela do bramki, ale piłka w locie dotknęła lekko obrońcy „B" i, nie zmieniając kierunku, dotarła do napastnika „D", który, nie mając przed sobą dwóch przeciwników, nie jest jednak spalonym, gdyż dostał piłkę od przeciwnika.

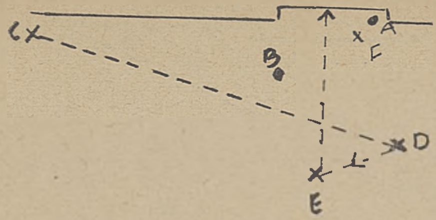
21. Przy wrzucie z autu bocznego, gracz „D" rzuca piłkę wprost do napastnika „E", który niezwłocznie uzyskuje bramkę. Sędzia nie odgwiżdże spalonego, mimo, że gracz „E" nie ma przed sobą dwóch przeciwników, gdyż „E" otrzymał piłkę wprost z wrzutu z autu bocznego, kiedy spalonego być nie może.

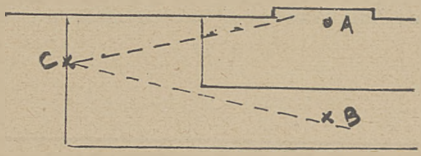
22. Przy rzucie z rogu, gracz „C", wykonywujący rzut, podaje piłkę graczowi „D", który uzyskuje bramkę. Mimo, że gracz „D" był bliżej bramki, niż „C", i mimo, że nie miał przed sobą dwóch przeciwników, nie jest spalonym, gdyż otrzymał piłkę bezpośrednio z rzutu z rogu, kiedy spalonego być nie może.

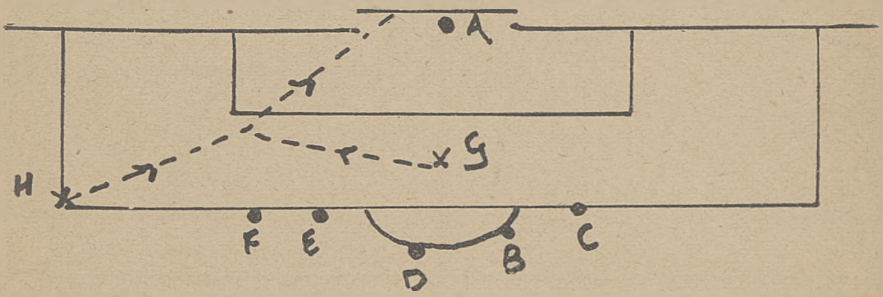
23. Przy rzucie z rogu, gracz „C" podaje współgraczowi „D", ten zaś oddaje piłkę graczowi „E", który jest spalony, gdyż stojąc na pozycji spalonej, otrzymał piłkę w przód i nie bezpośrednio z rzutu rożnego.

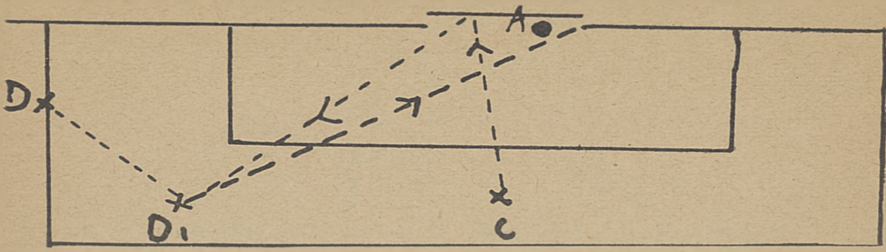
24. Przy rzucie z rogu, gracz „C" podaje piłkę graczowi „D", który oddaje ją graczowi „E". „E" strzela i uzyskuje bramkę. Należy bramkę unieważnić wobec spalonego gracza „F", znajdującego się na pozycji spalonej i przeszkadzającego bramkarzowi w obronie bramki.

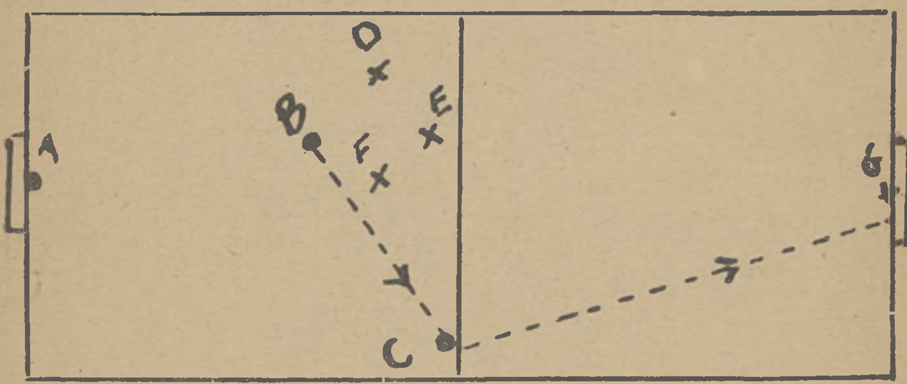
25. Przy rzucie karnym gracz „B" wykonywuje rzut, podając piłkę graczowi „C", który uzyskuje bramkę. Sędzia winien odgwizdać spalonego i nie uznać bramki, gdyż „C" stał na pozycji spalonej, nie mając przed sobą dwóch przeciwników i otrzymał piłkę, podaną do przodu przez gracza własnej drużyny.

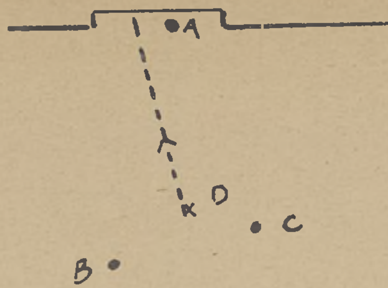
26. Przy rzucie karnym wykonawca rzutu „G" podaje piłkę w kierunku gracza „H", który wybiega do piłki i strzela bramkę; gracz „H" nie był spalonym, gdyż w chwili podania mu piłki znajdował się dalej od linii bramkowej, przeciwnika, niż „G".

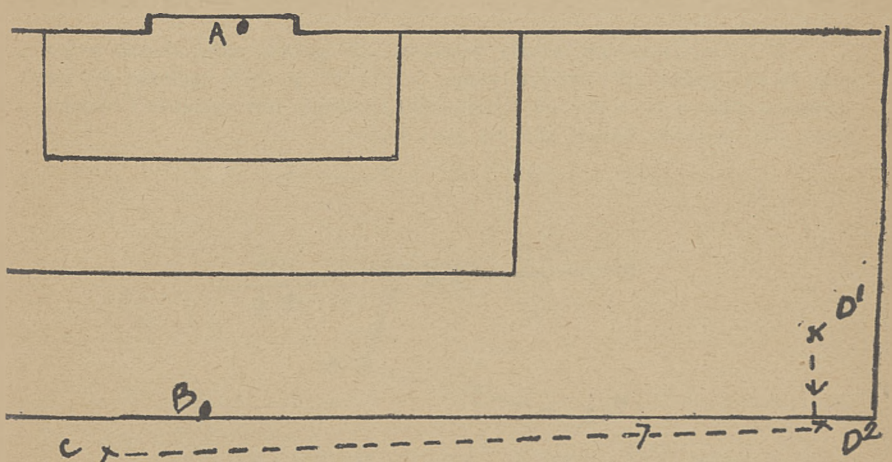
27. Przy rzucie karnym gracz „C" strzela w poprzeczkę i piłka odbija się w pole — gracz „D" przechodzi na pozycję „D¹" i strzela bramkę. Gracz „D" był spalonym, i bramka nie może być uznana, gdyż „D" był w chwili strzału bliżej linii bramkowej przeciwnika, niż wykonawca rzutu karnego, gracz „C".

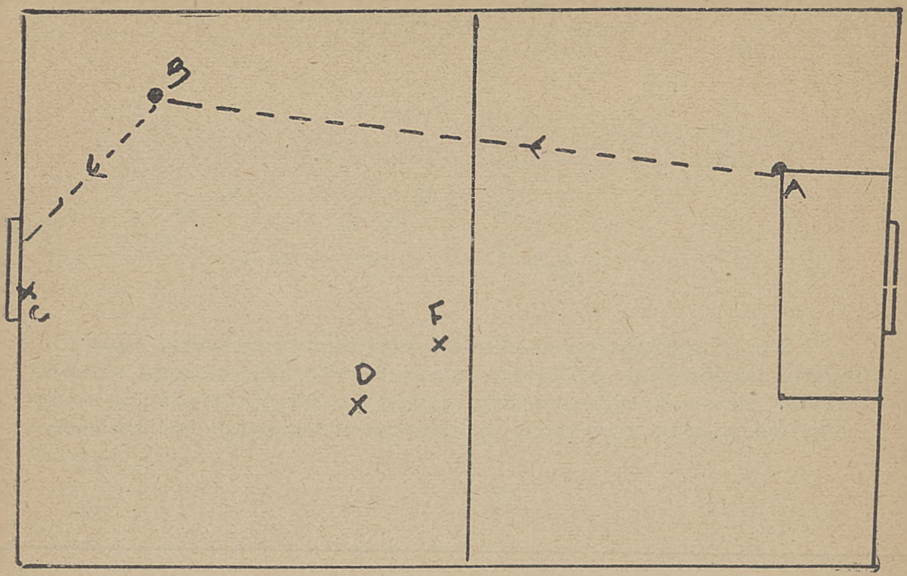
28. Gracz „B" podaje piłkę graczowi „C", który mimo, że nie ma przed sobą dwóch przeciwników nie jest spalonym i może uzyskać ważną bramkę, gdyż w chwili podania znajdował się na własnej połowie boiska.

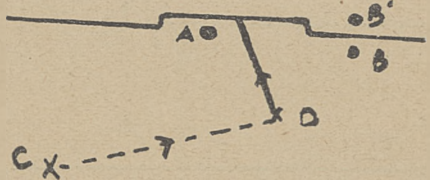
29. Po przerwie w grze, wznowionej przez rzut neutralny, gracz „D" wchodzi w posiadanie piłki bezpośrednio po jej odbiciu od ziemi i strzela bramkę. Gracz „D" nie jest spalonym, mimo, że nie ma przed sobą dwóch przeciwników, gdyż przy rzucie sędziowskim nikt nie może być spalonym.

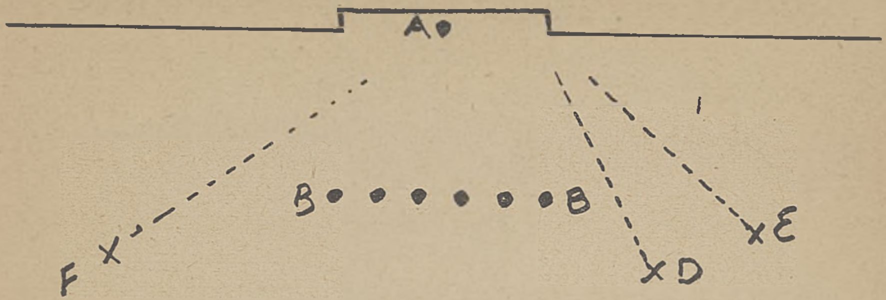
30. Gracz „C" posyła długie podanie do gracza „D1", który podczas lotu piłki przechodzi na pozycję „D2". Gracz „D" jest spalonym, gdyż w chwili podania mu piłki stał na pozycji spalonej na obcej połowie boiska, nie mając przed sobą dwóch przeciwników.

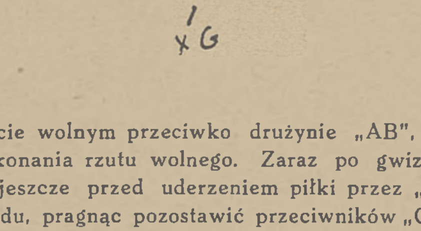
31. Przy rzucie od bramki bramkarz „A" posyła piłkę długim wykopem do napastnika „B", którym, mimo, że stoi na pozycji spalonej nie jest spalonym, gdyż przy rzucie od bramki nikt spalonym być nie może i bramka, przez „B" uzyskana będzie zdobyta prawidłowo.

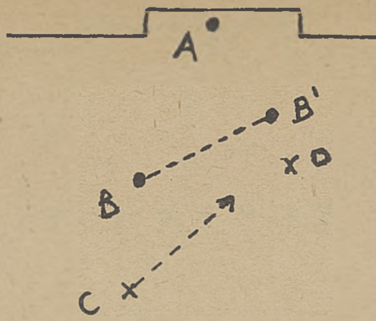
32. Obrońca „B", przewidując, że przeciwny napastnik „C" poda piłkę graczowi „D", wycofuje się po za linię graniczną boiska w celu pozostawienia gracza „D" na spalonym. W tym przypadku, mimo, że gracz „B" znajduje się po za boiskiem, winien być jednak uznany za biorącego udział w grze, wobec czego gracz „D" może grać bez przeszkód i winien być uznany za nie spalonego.

33. Przy rzucie wolnym przeciwko drużynie „AB", gracz „C" strzela wolnego, ale zanim jeszcze piłka zostanie przezeń uderzona, jeden z jego partnerów, „D", „E", lub „F" biegnie w stronę linii bramkowej, aby dopaść piłki i strzelić bramkę. Należy odgwizdać spalonego napastników, jeżeli jeden z nich wysunął się po za linię obrońców przed uderzeniem piłki przez gracza „C".

34. Przy rzucie wolnym przeciwko drużynie „AB", gracz „G" przygotowuje się do wykonania rzutu wolnego. Zaraz po gwizdku sędziego na wykonanie rzutu, a jeszcze przed uderzeniem piłki przez „G", obrońca „B" wysuwa się do przodu, pragnąc pozostawić przeciwników „C", „D", „E" i „F" na pozycji spalonej. Istotnie, jeśli któryś z nich otrzyma teraz piłkę od gracza „G", lub uczyni choćby ruch w kierunku piłki, zdradzający chęć zagrania piłki, sędzia odgwiżdże spalonego, a ewentualnie uzyskanej bramki nie uzna.

35. Gracz „C", prowadzący piłkę, podaje ją w kierunku swego partnera „D", który pozostaje jednak bez ruchu, zdając sobie sprawę, że jest na pozycji spalonej. W międzyczasie obrońca „B" przenosi się na stanowisko „B¹", po czym gracz „D", widząc już przed sobą dwóch przeciwników, wchodzi w posiadanie piłki. Sędzia odgwiżdże jednak spalonego gracza „D", który w chwili podawania mu piłki znajdował się na pozycji spalonej, nie mając przed sobą dwóch przeciwników i będąc bliżej bramki atakowanej, niż gracz „C" — a decydującym jest moment podania, nie zaś otrzymania piłki.

KILKA RAD DLA SĘDZIÓW.

Należy:

— zawsze być w dobrej kondycji fizycznej,

— stale wyprzedzać grę, to znaczy być zawsze przygotowanym na wypadki, jakie mogą mieć miejsce na boisku,

— mieć dobry wzrok i całkowicie zdrowe nogi (bez żylaków, płaskostopia),

— znać doskonale przepisy gry,

— nigdy się nie podniecać i nie dać się wyprowadzić z równowagi,

— nigdy nie dyskutować z graczami,

— nie zezwalać nigdy na podawanie w wątpliwość wydanych orzeczeń,

— nigdy się nie spóźniać — ani z przybyciem na boisko, ani z reakcją na przewinienia,

— pozostać na boisku nie zauważonym,

— absolutnie nie zwracać uwagi na widzów,

— nie brać udziału w grze, to znaczy ani przez chwilę nie interesować się wynikiem. Wystarczy przypomnieć sobie wynik ostateczny przy końcu gry,

— mówić jak najmniej i zawsze jak najgrzeczniej,

— nie grozić żadnemu graczowi palcem,

— nie klepać graczy po ramieniu, ani nie kłaść im ręki na ramię.

— w razie wątpliwości odnośnie stanu boiska, przyjść na teren gry o godzinę wcześniej, niż normalnie i dobrze się przyjrzeć boisku i jego urządzeniom,

— w razie uznania boiska za nie przydatne do gry, nie zasięgać opinii kapitanów drużyn, lecz poprostu zakomunikować im powziętą decyzję,

— jeżeli zajdzie konieczność przerwania zawodów z przyczyn natury wyższej, jak ulewna burza, zadymka śnieżna, lub t. p., nie opuszczać terenu rozgrywki aż do momentu stwierdzenia, że wskutek zapadających ciemności i t. p. zupełną niemożliwością będzie wznowienie gry.

— nie lekceważyć sędziów liniowych, ale też nie okazywać gestami wobec graczy, że decyzja została wydana jedynie na skutek orzeczenia sędziego liniowego,
— nie zwlekać z gwizdkiem na wykonanie rzutu od bramki, rzutu z rogu, lub wolnego,
— czuwać nad tym, by bramkarze nosili kostiumy o barwach różnych od reszty kostiumów, oraz dostatecznie rzucających się w oczy,
— dokładnie ewidencjonować czas odliczany na przerwy w grze i doliczyć go następnie przy zakończeniu gry.

JAK SIĘ USTAWIAĆ I JAK SIĘ PORUSZAĆ NA BOISKU.

Nigdy nie wystarcza dobra znajomość przepisów, ani dobry wzrok i szybkie nogi — dobry sędzia winien również poznać sztukę dobrego ustawiania się na boisku tak, aby przy nie wielkim wysiłku, mógł dostatecznie nadążać za przebiegiem gry i lotem piłki. Nie należy bowiem sądzić, że dla nabrania kwalifikacji dobrego sędziego trzeba jedynie szybko i dużo biegać, oraz gwizdać możliwie często; w tym przypadku mielibyśmy zapewne bardzo wielu dobrych sędziów, gdyby istotnie sprawa przedstawiała się tak pięknie, prosto i łatwo.

Niestety jednak, rola sędziego i to sędziego dobrego jest znacznie trudniejsza, bardziej niewdzięczna i skomplikowana, niż to się niejednemu wydaje, a żeby w pełni zasłużyć na miano dobrego sędziego, trzeba się wykazać znacznie większymi kwalifikacjami i trudniejszymi do wykształcenia zaletami.

Aby przedstawić sprawę możliwie jasno i dokładnie, podzielimy nasze rozważania na trzy zasadnicze części, aby wymienić kolejno przyczyny i skutki błędów sędziowskich i podać wreszcie garść wskazówek, które mogłyby się przyczynić do usprawnienia wielu sędziów na boiskach piłkarskich.

I. PRZYCZYNY.

Bardzo wielu, może nawet i większość sędziów, nie umie się na boisku „ustawiać", czyli znaleźć się tam, gdzie najbardziej zajść może konieczność interwencji sędziowskiej, poza tym nie umie biegać i wobec tego spóźniają się w stosunku do przebiegu i rozwoju wypadków gry na boisku. Najczęściej coprawda, sędziowie nasi nie zdają sobie z tego sprawy, ponieważ uważają siebie samych za dostatecznie silnych fizycznie, zaniedbując tym samym pracę nad kondycją biegową, przekonani, że jest to dla nich zupełnie zbyteczne. Tymczasem kondycja biegowa jest znacznie bardziej potrzebna dla sędziego, niż dla gracza, a to z powodów następujących:

a) Sędzia jest naogół starszy i mniej zaprawiony do wysiłku od gracza, pędzi zupełnie inny tryb życia, przez co staje się bardziej ociężałym i wolniejszym w ruchach.

b) Jeżeli sędzia źle się ustawia, wówczas uwagi jego bezwzględnie ujdzie szereg wykroczeń i przewinień, częstokroć nawet o charakterze poważniejszym. A dla czego? Ponieważ sędzia miał zasłonięte pole widzenia, ponieważ nie stał on dostatecznie blisko od miejsca przewinienia, czyli od miejsca walki o piłkę. Będzie to rażącym zwłaszcza w tym wypadku, jeżeli piłka była w bezpośrednim pobliżu pola karnego, lub bramki, gdzie przecież wykroczenia graczy są daleko surowiej karane i gdzie orzeczenia sędziego mieć mogą znaczenie decydujące dla całej gry.

c) Jeżeli sędzia źle się ustawia, musi tym samym biegać znacznie szybciej i częściej, niżby należało; tym samym wysiłek sędziego staje się większy i marnotrawiony zupełnie zbytecznie, bo przy właściwym ustawieniu wysiłek ten zostałby całkowicie zaoszczędzony.

d) Przynajmniej tyleż nie potrzebnie traci energii sędzia słabo biegający, co i źle ustawiający się, tracąc tym samym bardzo wiele ze swych możliwości na boisku. Niemożliwością poprostu jest sędziować nie tylko już dobrze, ale choćby poprawnie, jeżeli na obserwację dokładną gry musi sędzia poświęcić tak wielki wysiłek fizyczny, że nie wystarczy mu już energii na dostatecznie szybką reakcję i na nadążenie za tempem gry.

II. SKUTKI.

Podczas zawodów gracze bardziej doświadczeni zawsze zwracają baczną uwagę na wynalezienie słabego punktu prowadzącego zawody sędziego. Jeżeli to nie udaje się graczom, wówczas nie omieszkają im zwrócić na to uwagę trener, kierownik drużyny, lub poprostu kibice, korzystając z przerwy w grze. Raz popełniony i dostrzeżony błąd sędziego mści się później przez czas dłuższy w rozmaitych sytuacjach, dla tego też popełniania tych błędów należy za wszelką cenę unikać.

Do takich drobnych pozornie błędów trzeba zaliczyć następujące:

a) Źle ustawiony sędzia przy wykonywaniu rzutu karnego nie potrafi z pewnością stwierdzić, czy bramkarz pozostaje nieruchomo na linii bramkowej, a inni gracze w przepisowej odległości od piłki, oraz po za granicami pola karnego.

b) Jeżeli sędzia źle się ustawia przy wykonywaniu rzutu z rogu, stwarza tym samym możliwość do nieprzepisowego atakowania przeciwnika (zwłaszcza bramkarza, do przytrzymania, popychania i t. d. na polu karnym).

c) Jeżeli sędzia stale porusza się wzdłuż jednej linii autowej, zawodnicy, grający po przeciwnej stronie boiska będą mogli z większym prawdopodobieństwem bezkarności, grać rękami, faulować i t. p.

d) Jeżeli sędzia ustawi się wadliwie przy wrzucie piłki z autu bocznego, nie będzie w stanie dojrzeć możliwych w tym momencie wykroczeń (podskok, wrzut jedną ręką, ustawienie wewnątrz boiska i t. p.), tym samym nie ogarnie wzrokiem miejsca, gdzie spadnie wrzucona piłka i gdzie istnieje prawdopodobieństwo walki o piłkę.

e) Jeżeli sędzia, zarządziwszy rzut od bramki, nie będzie zupełnie patrzył w stronę wykonawcy rzutu, nawet odchodząc ku środkowi boiska, nigdy nie będzie miał pewności, że rzut od bramki został wykonany zupełnie prawidłowo.

f) Jeżeli sędzia nie będzie spuszczał z oczu wysokiej piłki, wówczas nie będzie w możności dostrzec wykroczeń, jakie mogą mieć miejsce na boisku, tuż obok sędziego, jak popchnięcia, podstawianie nóg i t. p.

g) Jeżeli sędzia biegnie zbyt wolno, to prawie zawsze spóźni się na miejsce, gdzie mogło zajść jakieś wykroczenie. Ma to znaczenie specjalnie w stosunku do części boiska, bardziej odległych od środka, a wymagających zarazem specjalnie czujnej uwagi sędziego, jak pole karne i bramkowe.

h) Sędzia zmęczony nie może nadążać za grą; gracze napewno skorzystają z tego by popełniać, zwłaszcza przed bramką, wszystkie możliwe w tej sytuacji wykroczenia, pewni bezkarności.

i) Zmęczony sędzia nie potrafi już opanować ani swych zmysłów, ani odruchów. W rezultacie gwizdać będzie przedwcześnie, zbyt późno, bez powodu, lub wcale. Tego rodzaju rozsprzężenie fizyczne sędziego pociągnąć za sobą może najgorsze skutki, gdyż sędzia przestanie zupełnie panować nad grą.

III. RADY.

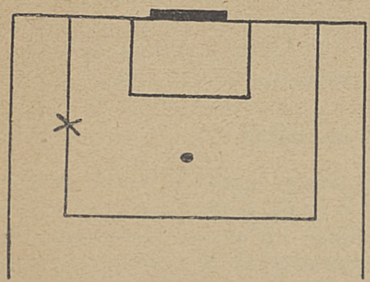
Wymieniwszy tych kilka spostrzeżeń, pragniemy zwrócić się do sędziów-kolegów z kilkoma życzliwymi radami. Mamy tu na myśli przede wszystkim tych kolegów, którzy, sędziując zawody A klasy i klas niższych, skazani są z reguły wyłącznie na własne siły, pozbawieni są pomocy sędziów liniowych, a sędziują zazwyczaj w atmosferze wręcz wrogiej, jaką zawsze wytwarzają przysięgli „kibice" walczących z sobą drużyn. Nie znaczy to, by słowa nasze nie miały zastosowania do kolegów starszych, sędziów ligowych; uważamy, że każdemu z nas przydadzą się te uwagi, będące wynikiem długiej obserwacji zawodów piłkarskich i doświadczenia sędziów długoletnich, pragnących doprowadzić wszystkich arbitrów piłkarskich do poziomu możliwie najwyższego.

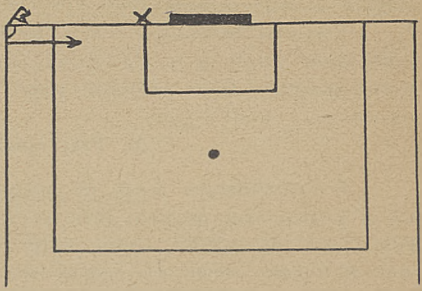
a) Przy rzucie karnym.

Najlepiej ustawiać się na jednej z linii pola karnego, prostopadłych do linii bramkowej, a równoległej do linii bocznej boiska, w odległości około 11 metrów od bramki, czyli mniej więcej na wysokości punktu karnego (rys. 1).

W ten sposób sędzia znajdzie się w odpowiedniej odległości, aby móc zauważyć wszelkie wykroczenia bądź bramkarza (który powinien przecież pozostawać na linii bramkowej) bądź też innych graczy, którzy, jak wiadomo, z wyjątkiem wykonawcy rzutu karnego, winni znajdować się po za polem karnym, wewnątrz boiska, w odległości przynajmniej 9 m. 15 cm. od piłki. Będąc na równej wysokości z wykonawcą rzutu karnego, sędzia nie

ryzykuje możliwości zatrzymania piłki, ani przeszkodzenia komukolwiek w jej zagraniu, będąc zarazem w pobliżu tych wszystkich wypadków, jakie mieć mogą miejsce po wykonaniu rzutu karnego, jak obrona bramki, dobicie piłki, wkroczenie zawodników na pole karne, spalony itp.

Rys. 1 *Rys 2*

b) Przy rzucie z rogu.

Najwygodniej jest ustawić się z tej strony, od której padnie rzut z rogu nieco na zewnątrz boiska (około 0,5 metra) i około 2 m. 50 cm. od słupka bramkowego, to znaczy mniej więcej w połowie przestrzeni pomiędzy słupkiem bramkowym, a linią krótszą pola bramkowego, wykreśloną pod prostym kątem do linii bramkowej boiska (rys. 2).

W ten sposób sędzia nikomu nie będzie zawadzał, w szczególności nie przeszkodzi bramkarzowi w akcji obronnej, a jednak będzie widział wszystkich graczy z przodu. Stojąc po przeciwnej stronie bramki, sędzia widzieć będzie graczy od tyłu, co stanowić będzie utrudnienie w dostrzeżeniu tych wszystkich wykroczeń, których gracze dopuszczają się zazwyczaj zwróceni twarzą do przeciwnika i piłki (gra ręką etc.).

Po wykonaniu rzutu z rogu sędzia nie powinien bynajmniej obserwować lotu piłki; ewentualny aut zasygnalizuje mu sędzia boczny. Natomiast, w czasie lotu piłki mogą mieć miejsce najróżniejsze wykroczenia na przedpolu bramkowym — do najczęściej spotykanych należy atakowanie bramkarza bez piłki, lub też zastawianie przeciwnika rękami, względnie zajść może wypadek, że bramkarz odtrąci przeciwnego napastnika i t. d., a więc przewinienia, które specjalnie w warunkach, wytworzonych po rzucie z rogu, stanowić mogą poważne niebezpieczeństwo dla bramki.

c) Przy wrzucie z autu bocznego.

Sędzia powinien stanąć w odległości kilku metrów od gracza, wrzucającego piłkę z autu, po stronie tej drużyny, która wrzut wykonywuje. W ten sposób sędzia znajdzie się w nie dalekiej odległości od miejsca, gdzie spadnie rzucona piłka, a tym samym mieć będzie stale na uwadze miejsce walki o piłkę — najczęściej piłka bywa wrzucana z autu bocznego właśnie w stronę własnej bramki wykonawcy wrzutu.

Jeśliby sędzia ustawił się po stronie drużyny przeciwnej (ukaranej), to mógłby stracić z oczu miejsce, w którym odbywać się będzie walka o piłkę, a tym samym nie będzie w stanie dostrzec ewentualnych przewinień. Zmusi go to do natychmiastowej zmiany punktu obserwacyjnego, a więc pociągnie za sobą wysiłek zbyteczny i zupełnie nie produktywny.

Pamiętać też należy o tym, by widzieć wyraźnie gracza, wykonywującego wrzut z autu, a to dla dostrzeżenia jego wykroczeń (Art. 5), czyli, że sędzia powinien także pamiętać stale o odłoniętym polu widzenia.

d) Przy rzucie od bramki.

Po zarządzeniu rzutu od bramki należy możliwie szybko przenieść się w pobliże tego miejsca, gdzie przypuszczalnie spadnie piłka po wykonanym rzucie, by być na terenie walki o piłkę. Już po pierwszych kilku rzutach od bramki może się sędzia zorientować, gdzie w przybliżeniu padają piłki z rzutów odbramkowych, nie powinno to więc nastręczać mu żadnych trudności.

Równocześnie jednak nie należy zapominać o konieczności obserwowania sposobu wykonania rzutu od bramki.

e) Przy rozpoczęciu gry.

Najbardziej wskazanym jest ustawienie na linii środkowej boiska, twarzą do bramki drużyny broniącej, czyli w tej samej płaszczyźnie, co gracze drużyny, rozpoczynającej grę. Zaleca się obrać miejsce pomiędzy łącznikiem napadu (z reguły stającym dość blisko punktu środkowego), a skrzydłowym — w ten sposób łatwo stwierdzić, czy rozpoczęcie gry wykonano prawidłowo i czy żaden z graczy obu drużyn nie przekroczył linii środkowej, względnie obwodu koła środkowego, przed właściwym rozpoczęciem gry.

Wielu sędziów w rzeczywistości zajmują miejsca tuż przy linii bocznej, lub też przy punkcie środkowym, ale twarzą do linii bocznej, a nie do jednej z bramek, jak wszyscy gracze.

Obie te ewentualności są raczej niewłaściwe, gdyż w pierwszym przypadku sędzia znajduje się zbyt daleko od środka boiska, a tym samym od gracza, rozpoczynającego grę; w razie konieczności udzielenia napomnienia, lub zwrócenia uwagi na nieprawidłowe wykonanie rozpoczęcia gry, odległość będzie zbyt wielka.

W drugim przypadku sędzia nie jest w stanie obserwować obu graczy skrzydłowych, znajdujących się poza nim, a przecież dość często zdarzają się wypadki wybiegnięcia skrzydłowego na pole przeciwnika jeszcze przed rozpoczęciem gry.

f) Przy rzucie wolnym.

Po dokładnym wskazaniu miejsca, skąd winien być wykonany podyktowany przez sędziego rzut wolny, należy możliwie szybko wybiec wprzód

w kierunku wykonania rzutu wolnego, ustawiając się zarazem nieco z boku tak, aby móc ogarnąć wzrokiem całą sytuację na boisku, nie przeszkadzając równocześnie graczom i nie będąc na linii lotu piłki do bramki drużyny broniącej.

g) Przy rzucie neutralnym.

Obowiązkiem sędziego jest przed wykonaniem rzutu neutralnego wezwać obie drużyny do uczestnictwa w wykonaniu rzutu. Jeżeli rzut neutralny ma zostać wykonany w pobliżu jednej z bramek, sędzia staje plecami do bramki drużyny broniącej (bliższej).

h) Przy wietrznej pogodzie.

Podczas wiatru sędzia winien poruszać się po boisku raczej z twarzą zwróconą do wiatru, gdyż znacznie łatwiej jest obserwować przebieg gry zbliżającej się wskutek wiatru, niż biec za piłką, niesioną przez wiatr. W ten sposób sędzia będzie miał grę przeważnie przed sobą, a nie poza plecami, wreszcie dzięki temu łatwiej mu przyjdzie obserwować częste wyjścia piłki poza boisko i mniej popełni omyłek przy orzekaniu autów.

i) Przy pogodzie słonecznej.

Sędzia powinien się starać poruszać stale pomiędzy akcją gry, a słońcem, tak, aby słońce mieć zawsze poza sobą, lub przynajmniej z boku.

j) Przy grze wysokiej.

Nigdy nie należy śledzić wzrokiem wysokiej piłki, gdyż właśnie w czasie jej lotu mogą mieć miejsce wykroczenia graczy w postaci różnego rodzaju fauli i t. p., zwłaszcza pod bramką, jeśli wysoko podana piłka może zagrażać bezpieczeństwu jednej z bramek.

k) Podczas gry.

Sędzia musi starać znajdować stale jak najbliżej toczącej się akcji, zawsze jednak w ten sposób, aby nie przeszkadzać graczom i nie stawać na drodze piłki. W tym celu najlepiej jest poruszać się obok trwającej akcji, w miarę możności zawsze przed posiadaczem piłki, podążając równolegle ze stroną atakującą.

l) Podczas przerwy.

Jest wskazanym, o ile silne zmęczenie, zła pogoda, lub gorąco nie nakazują inaczej, pozostać podczas przerwy na boisku; w ten sposób sędzia unika możliwości kontaktu z publicznością, graczami, lub kierownikami drużyn — chyba, że szatnia sędziego jest najzupełniej odseparowana od całego otoczenia. Pozostając na boisku, ma jednak sędzia możliwość sprawdzenia stanu bramek i oznaczenia boiska (przede wszystkim linii bramkowych).

uświadomić sobie, wbrew 45-minutowemu przyzwyczajeniu, że w drugiej połowie zawodów, drużyny zamieniają strony boiska i że obecnie ustawienie ich będzie odwrotne. Tego rodzaju zorientowanie się w stronach boiska może ustrzec sędziego od wielu omyłek, jakie mógłby popełnić w drugiej połowie gry, ulegając optycznemu przyzwyczajeniu, nabytemu w pierwszych 45 minutach.

m) Podążanie za akcją.

Doświadczony sędzia zawsze będzie potwierdzał przysłowie, że „aby zdążyć na czas, nie potrzeba wcale biec". W danym przypadku będzie to oczywiście pewną przesadą, nie mniej jednak, jeśli sędzia pozna sztukę odpowiedniej zmiany własnej sytuacji na boisku, będzie mógł często uniknąć zbytecznego wysiłku specjalnie szybkiego biegu.

Na przykład, w czasie rzutu od bramki, sędzia nie powinien oczekiwać nieruchomo na wykonanie rzutu, aby następnie z najwyższym wysiłkiem nadążyć za piłką, silnym wykopem wysłaną na środek boiska. Wystarczy, jeśli, po wskazaniu miejsca wykonania rzutu, nie czekając na wybicie piłki, uda się, bez wielkiego pośpiechu, w kierunku środka boiska, nie spuszczając jednak oczu z miejsca wykonania rzutu od bramki, aby móc skontrolować prawidłowość wybicia. W ten sposób sędzia znajdzie się na środku boiska niemal równocześnie z piłką.

n) Umiejętność biegu.

Mimo poprzednio wspomnianych zasad, zachodzą jednak dość często okoliczności, w których sędzia musi umieć biegać i to biegać szybko i wiele. Niestety jednak bardzo wielu sędziów nigdy nie miało do czynienia z lekką atletyką, tym samym w wielu wypadkach nie potrafią się zdobyć na szybki start, a nawet i odpowiedni skok — tacy sędziowie biegną wprawdzie, ale na nogach sztywnych, cofając kolana, prostując ciało i nie zwracając zupełnie uwagi na to, że nie pracując rękami, sami sobie utrudniają proces oddychania. Tymczasem przecież bieg racjonalny wymaga, by biegnący stąpał na palcach, uginając nogi, uzgadniając rytm biegu z ruchem rąk i szybkością oddechu, lekko pochylony, z ugiętymi lekko rękami, krótko mówiąc na zasadach, uznanych przez lekką atletykę.

W ten sposób sędzia pracować będzie bardzo wydajnie, a zarazem ekonomicznie; zachowując większy zasób sił fizycznych będzie zawsze miał zmysły zaostrzone i potrafi, nawet w wypadku przedłużenia gry, zachować dostateczny refleks na przebieg zawodów i nic nie stracić ze swych właściwości, wykazanych na początku gry.

TREŚĆ.

56 zmienić numerację pktów „6, 7, 8, 9 i 10" na „*5, 6, 7, 8 i 9*"
57 zamiast „12 mm" ma być wszędzie „*12,5 mm*"

59	18		„ ; " zamienić na	„ . "
62	12		„usuąnć"	„*usunąć*"
62	13		„w"	„*z*"
65	17		postawić na końcu przecinek „ , "	
76	27		postawić na końcu „?"	
87	8		„nie uznaną"	„*nieuznaną*"
89	9		„D[1]	„C[1]"
97	8	od dołu	„nie przydatne"	„*nieprzydatne*"
98	13	od góry	„nie wielkim"	„*niewielkim*"
98	21		„a żeby"	„*ażeby*"
99	3		„dla czego"	„*dlaczego*"
99	13		„nie potrzebnie"	„*niepotrzebnie*"
102	8		„odłoniętym"	„*odsłoniętym*"
105	22		po słowie „bramki" dodać „*i z rogu*"	
106	2		„karnego"	„*wolnego*"

Odpowiedź na pytanie Nr 161 należy uzupełnić następująco:

Postanowienie to dotyczy przypadku, gdy bramkarz, figurujący na tym stanowisku w składzie drużyny, wręczonym sędziemu przed rozpoczęciem gry, zostaje zastąpiony, bez powiadomienia o tym fakcie sędziego, przez któregokolwiek z graczy przednich formacji, co jest najzupełniej logiczne i zrozumiałe. Jeżeli natomiast bramkarz zostanie zastąpiony przez bramkarza rezerwowego, figurującego w składzie drużyny, jako bramkarz rezerwowy, któremu ponad to, jak wiadomo, nie wolno brać udziału w grze na żadnej innej pozycji, z tą chwilą ma miejsce nie zastąpienie bramkarza przez któregoś z graczy liniowych lecz przez zawodnika, zgóry predestynowanego do gry w bramce wyłącznie.

W związku z tym Wydział Spraw Sędziowskich PZPN stanął na stanowisku, że zastąpienie bramkarza właściwego przez bramkarza rezerwowego i odwrotnie, może mieć miejsce jedynie: a) w czasie przerwy w grze, równie, jak i przy wejściu na boisko gracza spóźnionego, lub chwilowo na boisku nieobecnego i b) jeśli zastąpienie bramkarza przez bramkarza rezerwowego nastąpiło nie podczas przerwy w grze, lub bez zawiadomienia sędziego, lub też przy zaistnieniu obu tych przekroczeń, wówczas sędzia, stwierdziwszy, że bramkarz zapasowy wszedł na boisko podczas toczącej się gry, lub też bez zawiadomienia sędziego, winien podyktować rzut wolny pośredni z miejsca, w którym bramkarz zapasowy wszedł po raz pierwszy (zauważony przez sędziego) w kontakt z piłką, względnie utrudniał przeciwnikowi zagranie piłki. Niezależnie od powyższego winny gracz winien zostać upomniany i usunięty z boiska do najbliższej przerwy w grze, po czym może przepisowo wejść na boisko i wziąć udział w grze. Ponieważ zaś zarządzeniem swoim sędzia właśnie powoduje przerwę w grze, gracz ów może być niezwłocznie dopuszczony do udziału w grze.

ERRATA

str. 4	w wierszu 15 od góry	zamiast „naszch“	— ma być *„naszych”*
7	19	„słownie“	*„słowami”*
7	20	„ponad to“	*„ponadto”*
7	30	„nie karania“	*„niekarania”*
9	10	„yaroów“	*„yardów”*
9	22	„9 m“	*„9 m 15 cm”*
10	18	skreślić „żadnego“	
10	21	„wachać“	*„wahać”*
10	24	„100“	*„110”*
10	3 od dołu	„9 m“	*„9 m 15 cm”*
11	skreślić wiersz 1 i 2		
13	17 od góry	postawić na końcu „?“	
13	26	„opóźnionych“	*„spóźnionych”*
17	4	„w przód“	*„wprzód”*
17	5	skreślić słowo „jeden“	
17	30	„nie przepisowo“	*„nieprzepisowo”*
18	5	dodać na końcu „(dotyczy to tylko początku zawodów)“	
18	15	„nie kompletne“	*„niekompletne”*
19	4	po słowach „ciągu“ i „przerwy“ postawić przecinek „ , “	
19	30	„w“	*„z”*
23	17	„Dla czego“	*„Dlaczego”*
23	25	„Dla czego“	*„Dlaczego”*
26	33	„w chodząc“	*„wchodząc”*
27	32	„nie przepisowo“	*„nieprzepisowo”*
28	6	„nie mniej”	*„niemniej”*
31	27	dodać na końcu	„?“
35	13	„9 m“	*„9 m 15 cm”*
35	21	„zmiana“	*„Zmiana”*
37	18	po słowie „piłka“ postawić „ , “ a nie „ . “	
38	5	„bramkarz“	*„gracz”*
48	9	„nie sportowo“	*„niesportowo”*
51	5	„9 m“	*„9 m 15 cm”*
55	6	„karnego“	*„wolnego”*
55	skreślić dwa ostatnie wiersze t.zn. pkt. 5		

